

Konkurrensverkets tillsynsverksamhet 2025

RAPPORT 2026:3

Konkurrensverket, mars 2026

Kontaktperson: Anna Spetz

Foto: Bilden framställd med hjälp av ChatGPT (Open AI, 2026)

Förord

I vår årliga tillsynsrapport kan du läsa om Konkurrensverkets tillsynsverksamhet. Vi redovisar statistik och beskriver de ärenden som avslutades under 2025 inom våra olika tillsynsområden samt ger exempel på ärenden som är pågående. För respektive område finns i årets rapport också en kortare kommentar till utfallet 2025. Denna och tidigare tillsynsrapporter, som täcker åren 2015 och framåt, fungerar också som uppslagsverk för den som söker information om ärenden.

Rapporten visar på bredden i vår tillsynsverksamhet. Inom konkurrenstillsynen har vi utrett både nyare marknader som sökordsannonsering och friskvårdsportaler, och mer traditionella som bilverkstäder och bärplockning. Vi har också granskat en bredd av frågeställningar och under året fattat tre beslut om konkurrensskadeavgift. Inom upphandlingstillsynen har vi bidragit till att klargöra rättsläget i flertalet principiellt viktiga och komplexa frågor, och till att utveckla rättspraxis. Att endast 4 av de 15 beslut om upphandlingsskadeavgift som Konkurrensverket fattade under året har överklagats, är ett tecken på att våra beslut håller hög kvalitet och innebär att resurser har sparats för både domstolarna, upphandlande organisationer och oss. Även inom tillsynen av otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter har vi utrett en bredd av frågor. Jämfört med tidigare år har utredningarna rört flera olika förbud. Utredningarna har lett till både ingripande genom sanktionsavgift och förändrade beteenden, vilket bidrar till ökad regelefterlevnad.

Samtidigt har 2025 präglats av alla regeringsuppdrag som vi genomfört. Vi har bland annat lämnat förslag som ska göra det lättare för upphandlande myndigheter och enheter att förkasta onormalt låga anbud som inte är seriöst menade, utrett pristransparensen inom byggmaterialektorn och lämnat förslag för att komma till rätta med de transparensproblem som identifierats samt utvärderat lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder.

Så här i inledningen av rapporten vill jag ta tillfället i akt att även blicka framåt. Vi kommer under 2026 att ge särskild uppmärksamhet åt de för både konsumenterna och samhällsekonomin i stort viktiga marknaderna för el, finans och livsmedel, liksom åt korruption och kriminalitet i offentlig upphandling. Det behöver inte nödvändigtvis ske i form av tillsynsänden, utan kan även vara fördjupade analyser eller andra initiativ. Till exempel kommer vi inom kort att redovisa ett regeringsuppdrag om möjligheterna att stärka konkurrensen i livsmedelskedjan genom att underlätta etablering av dagligvarubutiker. Hur omvärlden utvecklas kommer att påverka vilka områden som hamnar i fokus på längre sikt.

Att vi i egenskap av tillsynsmyndighet är proaktiva, synliga, tydliga och gör genomtänkta prioriteringar är centralt för att säkerställa att det är kostsamt att inte följa regelverken. Vår tillsyn behöver vara bred och omfatta samtliga lagar där Konkurrensverket är tillsynsmyndighet. Under året fortsätter vi att utveckla våra arbetsmetoder för att bli effektivare, exempelvis med att proaktivt identifiera misstänkta överträdelser, för att uppnå våra mål för tillsynsarbetet.

Vårt arbete påverkas i hög grad av den omfattande regelutveckling som sker på EU-nivå inom alla våra tillsynsområden. Under 2026 förväntas kommissionen anta nya riktlinjer för bedömning av dominansmissbruk och företagskoncentrationer. Det pågår även en översyn av såväl upphandlingsdirektiven som det så kallade UTP-direktivet som ligger till grund för lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder. Vi bidrar till arbetet med vår tillsynserfarenhet och pekar bland annat på vikten av regelförenklingar och att undanröja hinder för den inre marknaden, vilket främjar konkurrensen i Sverige och EU.

Inom **konkurrenstillsynen** kommer vi, i linje med vår prioriteringspolicy, att prioritera att ingripa mot problem som orsakar skada för konkurrensen och konsumenterna. Att vi är proaktiva och genomför fler förstudier, ökar chansen att identifiera misstänkta överträdelser och gör att fler aktörer uppmärksammas på konkurrensfrågorna. Men det är inte bara antalet ärenden som räknas, i prioriteringen väger vi in nyttan av ett ingripande för en större grupp konsumenter och den samhälls-ekonomiska vikten av att undanröja konkurrensbegränsningen. Vi kommer fortsatt att vara vaksamma på företag med stark marknadsstyrka som genom konkurrensbegränsande beteenden försöker stärka sin marknadsstyrka ytterligare eller utnyttja sina kunder. Vi ger hög prioritet åt att utreda och lagföra konkurrensbegränsande horisontella samarbeten, särskilt karteller.

Vi har flera omfattande utredningar som pågår. En rör finansmarknaden och elektroniska id-tjänster, där vi är bekymrade över de inlåsningsbarriärer som verkar finnas. En annan omfattande utredning rör dagligvaruhandel, där bristande konkurrens kan ha konsekvenser för livsmedelspriserna vilket påverkar alla hushåll i Sverige.

EU-domstolen har förtydligat att det är möjligt för nationella konkurrensmyndigheter att i efterhand göra en konkurrensrättslig prövning av förvärv som faller under de omsättningsbaserade tröskelvärdena för anmälan, och vi är redo att utreda sådana förvärv. Hög marknadsstyrka kan vara problematisk även på marknader där omsättningen är sådan att företagskoncentrationer inte blir anmälningspliktiga. Det är därför bra att möjligheten att pröva sådana finns, även om vår erfarenhet tydligt pekar på att det är mer ändamålsenligt att pröva företagskoncentrationer med de regler som är specifikt anpassade för det. Det är både mer effektivt för oss som myndighet, och mer förutsägbart för företagen. Det väcker tankar om ett behov att se över omsättningströsklarna för när ett förvärv ska kunna prövas enligt koncentrationsreglerna.

För att konkurrensreglerna ska få genomslag är den avskräckande effekten i form av ett reellt hot om sanktioner avgörande. Utfallet i domstol i konkurrensärenden, där vi fortsatt har haft svårt att få gehör i överinstans, är därför problematiskt och gör det utmanande att uppnå vårt mål om en effektiv tillsyn. Vi analyserar kontinuerligt domstolarnas avgöranden och vilka utvecklingsområden som finns inom vår verksamhet. Under 2026 förväntar vi oss klargörande i ett antal viktiga rättsliga frågor i samband med patent- och marknadsdomstolarnas avgörande avseende vertikal prisstyrning och konkurrenters samarbete om sökordsannonsering på internet.

Regeringen har bland annat föreslagit en ny lag om offentlig säljverksamhet och att Konkurrensverket ska få befogenhet att besluta om konkurrensfrämjande åtgärder. Det kommer att innebära anpassningar och justeringar av våra befintliga rutiner och arbetsprocesser. Vi har redan nu påbörjat ett arbete för att förbereda organisationen så att vi står redo om riksdagen antar förslagen. Vi strävar efter att vara en öppen och transparent myndighet och kommer att informera mer om detta efter hand.

Vad gäller **upphandlingstillsynen** behöver samtliga typer av upphandlande organisationer nås av tillsynen, det vill säga såväl kommuner och regioner som statliga myndigheter. Tillsynen ska även omfatta såväl varor som tjänster och byggentreprenader.

Upptäcktsrisken för överträdelser av upphandlingsreglerna är tyvärr alltför låg. Den förstärkning av upphandlingstillsynen som sker från 2026 genom ytterligare utökning av ramanslaget är därför välkommen. En förstärkt upphandlingstillsyn innebär att vi kan ingripa mot fler överträdelser och därigenom också förstärka tillsynens avskräckande effekt. Samtidigt som förstärkningen är ett välkommet första steg konstaterar vi att det fortsatt råder en obalans mellan Konkurrensverkets alltmer omfattande tillsynsuppdrag och de resurser som tilldelas för att fullgöra detta uppdrag.

Under det kommande året kommer vi att fortsätta vårt strategiska tillsynsarbete där målsättningen är att bidra till utvecklingen av den offentliga upphandlingen, genom att ingripa mot fler överträdelser av upphandlingsreglerna.

Ett område som fortsatt kommer att vara i fokus är kriminalitet och korruption i offentlig upphandling. I synnerhet utgör förhandlade förfaranden utan föregående annonsering, direktupphandlingar och upphandlingar av så kallade bilaga 2-tjänster ett särskilt riskområde för korruption. Även arbetslivskriminalitet är ett område som vi särskilt kommer att uppmärksamma under det kommande året, bland annat genom att granska användandet av arbetsrättsliga villkor vid upphandling. Med hänsyn till samhällsutvecklingen och riskerna för korruption är Konkurrensverkets tillsynsarbete ett viktigt verktyg för att minska riskerna för kriminalitet och korruption i offentlig upphandling. Konkurrensverket ingår fortsatt i forumet för samverkan mot korruption som leds av Statskontoret. Regeringen har gett Statskontoret ett nytt uppdrag att, tillsammans med övriga myndigheter som ingår i forumet, utveckla det strategiska arbetet mot korruption och otillåten påverkan. Arbetet inkluderar bland annat att bistå regeringen med att ta fram en ny nationell strategi på området.

Givet omvärldsläget och frågorna avseende beredskap kopplat till upphandling kommer särskilt fokus att ligga på ärenden som berör samhällsberedskap. Vi ser ett behov av att bidra till klargöranden inom området då beredskapsfrågor aktualiseras alltmer.

Möjligheten för den idéburna sektorns aktörer att delta i offentliga upphandlingar kommer också att uppmärksammas med grund i ett nytt regeringsuppdrag att kartlägga hur kommuners, regioners och statliga myndigheters tillämpning av LOU och LOV påverkar den idéburna sektorns utövare att delta som leverantör i såväl lokala upphandlingar som nationella ramavtalsupphandlingar. Vi ska även analysera hinder såsom krav i offentliga upphandlingar som väsentligen hindrar företrädesvis nya och/eller mindre aktörer från att delta. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 30 juni 2027.¹

Otillbörliga handelsmetoder är fortfarande ett relativt nytt tillsynsområde som utvecklas för varje år som går. Vi ser att det fortfarande förekommer otillbörliga handelsmetoder och att det finns behov av mer praxis. Två domstolsprocesser pågår i första instans, förvaltningsrätten, som båda rör förbudet mot sena betalningar. Det är sannolikt att vi under 2026 kommer få se domar från förvaltningsrätten i båda ärendena och få viss vägledning gällande avbetalningsplaner och leveransperioder och hur dessa förhåller sig till LOH. Vi kan också komma att få vägledning i hur ett företags ekonomiska ställning ska vägas in vid ett beslut om sanktionsavgift, sanktionsavgiftens storlek och om Konkurrensverkets utredning varit tillräckligt robust.

I vår tillsyn kommande år avser vi att lägga visst fokus på aktörer som ännu inte varit föremål för tillsyn enligt lagen, för att säkerställa att regelverket får genomslag i alla delar av jordbruks- och livsmedelskedjan.

Vi har sett indikationer på ett hårdare förhandlingsklimat mellan dagligvaruhandeln och dess leverantörer med anledning av den planerade tillfälliga sänkningen av mervärdesskatten på livsmedel. Vi kommer därför bevaka denna fråga för att säkerställa att regelrätta hårda förhandlingar inte riskerar att glida över till kommersiella repressalier i strid med LOH.

Större aktörer i livsmedelskedjan har redan en god kännedom om LOH, men vi kommer fortsätta att informera om regelverket, bland annat genom digitala öppna hus. För mindre aktörer i livsmedelskedjan, framför allt jordbrukare och mindre livsmedelsföretag, är däremot kännedomen om LOH och Konkurrensverket fortfarande låg. Vi kommer fokusera extra på att nå ut till dessa grupper, bland annat för att ge vägledning om olika former av returupplägg, exempelvis sådana där leverantören avgör hur många varor som tas in till en butik. Denna vägledning kommer främst att rikta sig mot mindre leverantörer och dagligvarubutiker som gör egna inköp.

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Konkurrensverket, KN2025/02359, KN2025/02415.

Vårt arbete under 2026 behandlas inte mer i denna tillsynsrapport utan kommer att rapporteras i nästa års motsvarighet. För den som vill fördjupa sig i vårt tillsynsarbete under 2025 finns det däremot mycket att hämta i kommande kapitel.

Stockholm 26 mars 2026

Marie Östman
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	10
Summary	12
1 Inledning	15
1.1 Konkurrensverkets uppdrag och mål	15
1.2 Hur vi prioriterar inom vår tillsynsverksamhet	17
2 Konkurrenstillsyn.....	18
2.1 Tillsynen 2025 i korthet	19
2.2 Indikationer på överträdelser och prioriteringar.....	21
2.3 Avslutade prioriterade tillsynsutredningar	24
2.4 Företagskoncentrationer.....	39
2.5 Exempel på konkurrensutredningar som var pågående vid utgången av 2025.....	43
2.6 Platsundersökningar.....	48
2.7 Domstolsprocesser	49
2.8 Transparenslagen	55
2.9 Förebyggande insatser för en effektiv tillsyn.....	55
3 Upphandlingstillsyn	57
3.1 Tillsynen 2025 i korthet	58
3.2 Indikationer på överträdelser och prioriteringar.....	59
3.3 Avslutade prioriterade tillsynsutredningar	62
3.4 Domstolsprocesser	79
3.5 Registrering och tillsyn av annonsdatabaser.....	87
3.6 Förebyggande insatser för en effektiv tillsyn.....	88
4 Tillsyn över otillbörliga handelsmetoder.....	90
4.1 Tillsynen 2025 i korthet	90
4.2 Indikationer på överträdelser.....	91
4.3 Avslutade fördjupade tillsynsutredningar	92
4.4 Tillsynsutredningar som var pågående vid utgången av 2025.....	99
4.5 Domstolsprocesser	101
4.6 Förebyggande insatser för en effektiv tillsyn.....	103

5	Handläggningstider.....	105
5.1	Handläggningstider inom konkurrenstillsynen	105
5.2	Handläggningstider inom upphandlingstillsynen.....	112
5.3	Handläggningstider inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder	115
6	Rapporter	117
6.1	Konkurrensfrämjande rapporter.....	117
6.2	Rapporter om upphandling.....	120
6.3	Rapporter om otillbörliga handelsmetoder.....	123
7	Forskning	125
7.1	Uppdragsforskning.....	125
7.2	Bidragsforskning	127
8	Internationellt samarbete.....	130
8.1	Konkurrensfrågor inom EU	130
8.2	Upphandlingsfrågor inom EU.....	131
8.3	Europeiskt samarbete rörande otillbörliga handelsmetoder	132
8.4	International Competition Network (ICN).....	132
8.5	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).....	133
8.6	Nordiskt samarbete.....	133
9	Regelutveckling.....	135
9.1	Konkurrens.....	135
9.2	Upphandling.....	142
9.3	Otillbörliga handelsmetoder.....	146

Sammanfattning

Konkurrensverket ska verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer. I Konkurrensverkets årliga tillsynsrapport redogörs för föregående års verksamhet inom konkurrens- och upphandlingstillsynen samt tillsynen över otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter. I rapporten beskriver vi även, för tillsynsverksamheten relevanta, delar av det konkurrensfrämjande arbetet och pågående regelutveckling inom våra verksamhetsområden.

Konkurrensverkets utredningar och efterföljande domstolsprocesser börjar med en indikation på en misstänkt överträdelse inom vårt tillsynsansvar. Indikationer på överträdelser kan bestå av tips, klagomål, visselblåsningar eller uppgifter som Konkurrensverket identifierar genom exempelvis analys av medier eller andra öppna källor. Antalet indikatorer varierar såväl mellan åren som mellan våra tillsynsområden. Ett urval av alla indikationer på misstänkta överträdelser går vidare till förstudier där Konkurrensverket gör en inledande analys av misstanken. Ett antal av förstudierna prioriteras därefter till djupare utredning.

Inom konkurrenstillsynen fattade Konkurrensverket 11 beslut i de utredningar som prioriterats för mer ingående utredning och som avslutades under 2025. Av dessa avsåg 3 beslut ingripande i form av konkurrensskadeavgift, 2 utredningar avslutades med hänsyn till förändrat beteende och 6 utredningar avslutades utan åtgärd.

Under 2025 anmäldes 95 företagskoncentrationer, varav 1 var en frivillig anmälan av en icke anmälningspliktig koncentration. Konkurrensverket avslutade också 95 koncentrationsärenden under året, varav vi i 93 ärenden beslutade att lämna företagskoncentrationen utan åtgärd i fas 1. Vi beslutade att inleda särskild undersökning i 2 ärenden, vilka också avslutades under året. Båda dessa ärenden lämnades utan åtgärd, det ena dock först efter åtaganden.

Inom upphandlingstillsynen fattade Konkurrensverket under 2025 de första egna besluten om upphandlingsskadeavgift. Totalt meddelade Konkurrensverket 15 beslut om upphandlingsskadeavgift, varav 13 beslut var på eget initiativ och 2 var obligatoriska. Till det kommer 2 obligatoriska ansökningar om upphandlingsskadeavgift. Därutöver meddelade Konkurrensverket 7 tillsynsbeslut och 1 föreläggande om att besluta om riktlinjer för direktupphandling.

Inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder avslutade Konkurrensverket 11 utredningar under 2025, där mer omfattande utredningsåtgärder vidtagits. Av dessa avslutades 1 utredning med ingripande genom beslut om sanktionsavgift, 2 utredningar avslutades med hänsyn till förändrat beteende och 6 utredningar avslutades utan åtgärd, varav 5 med motivering.

Under 2025 har de genomsnittliga handläggningstiderna inom konkurrens- och upphandlingstillsynen ökat för de flesta ärendetyper jämfört med föregående år. Detta beror huvudsakligen på ett flertal komplexa ärenden som krävt mycket tid. Även arbete med utvecklingsinsatser och regeringsuppdrag har påverkat utfallet, särskilt inom upphandlingstillsynen. Den genomsnittliga handläggningstiden för prövningen av företagskoncentrationer har däremot minskat jämfört med 2024. Inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder håller sig de genomsnittliga handläggningstiderna på en jämn nivå jämfört med 2024 och uppvisar en minskning för de flesta ärendetyper jämfört med åren dessförinnan.

Vi redogör i tillsynsrapporten för flera publikationer som har relevans för tillsynen, dels från vår egen rapportserie, dels från den forskning vi finansierar. Under 2025 publicerade Konkurrensverket 4 rapporter med ett i huvudsak konkurrensfrämjande fokus, 4 rapporter med ett upphandlingsfokus och 3 rapporter inom ramen för utvärderingen av lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder. Majoriteten av rapporterna togs fram på uppdrag av regeringen, exempelvis rapporterna om pristransparens på byggmaterial, onormalt låga anbud som inte är seriöst menade och nya grindvaktsfunktioner i valfrihetssystemen. Under 2025 publicerade vi inom forskningsverksamheten 3 uppdragsforskningsrapporter som är relevanta för tillsynen, exempelvis rapporten om korruption i samband med offentliga inköp. Inom bidragsforskningen avslutades bland annat ett projekt om artificiell intelligens effekter på produktivitet och konkurrens.

I tillsynsrapporten beskriver vi även kortfattat ämnen som föranledde särskilt intresse under året inom ramen för Konkurrensverkets deltagande i internationella nätverk och organisationer och redogör för aktuell regelutveckling inom våra verksamhetsområden. På EU-nivå pågår regelutveckling inom samtliga av våra ansvarsområden. Under 2026 förväntas kommissionen anta nya riktlinjer för bedömning av dominansmissbruk och företagskoncentrationer. Det pågår även en översyn av såväl upphandlingsdirektiven som det så kallade UTP-direktivet som ligger till grund för lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder. Konkurrensverket bidrar till arbetet med vår tillsynserfarenhet och pekar bland annat på vikten av regelförenklingar och att undanröja hinder för den inre marknaden, vilket främjar konkurrensen i Sverige och EU.

Under 2025 utfärdade Konkurrensverket nya föreskrifter och allmänna råd för anmälan om företagskoncentration. I arbetet med de nya föreskrifterna har vi strävat efter att hitta en balans mellan vikten av att bidra till en minskad regelbörda och behovet av att tidigt få in de uppgifter som behövs för att kunna göra en effektiv prövning av en företagskoncentration. I de nya föreskrifterna har därför vissa informationskrav tillkommit, medan andra har tagits bort.

Summary

The Swedish Competition Authority works to promote effective competition in private and public activities for the benefit of consumers, as well as effective public procurement for the benefit of society and market participants. Our annual report on enforcement and supervision sets out the previous year's activities within competition enforcement and procurement supervision, as well as the supervision of unfair trading practices in the agricultural and food supply chain. The report also describes aspects of our advocacy work and ongoing regulatory developments within our areas of responsibility that are relevant to our supervisory work.

The Swedish Competition Authority's investigations and subsequent court proceedings begin with an indication of a suspected infringement within our enforcement and supervisory remit. Such indications consist of tip-offs, complaints, whistleblowing or information we identify through media analysis or other open sources. The number of indications varies from year to year and across our different areas of enforcement and supervision. A selection of all indications of suspected infringements proceeds to preliminary studies, where the Swedish Competition Authority conducts an initial analysis of the suspicion. A number of these preliminary studies are then prioritised for more in-depth investigation.

Within competition enforcement, the Swedish Competition Authority issued 11 decisions in investigations prioritised for more in-depth investigation which were concluded in 2025. Of these, three decisions involved intervention in the form of a competition fine, two investigations were concluded following a change in behaviour, and six investigations were concluded without action.

During 2025, 95 mergers were notified, of which one was a voluntary notification of a merger not subject to mandatory notification. The Swedish Competition Authority also concluded 95 merger cases during the year. In 93 cases, we decided to take no action on the merger in phase 1. We decided to initiate in-depth (phase 2) investigations in two cases, both of which were also concluded during the year. One was cleared without any action taken, and one was cleared after commitments.

In the area of public procurement supervision, the Swedish Competition Authority issued its first own decisions on procurement fines in 2025. In total, we issued 15 decisions on procurement fines, of which 13 were issued on our own initiative and two were mandatory. In addition, two mandatory applications for procurement fines were submitted to the court. The Swedish Competition Authority also adopted 7 supervisory decisions and one order requiring a contracting authority to adopt guidelines for direct awards.

Regarding supervision of unfair trading practices, the Swedish Competition Authority concluded 11 investigations in 2025 in which more extensive investigative measures were taken. Of these, one investigation resulted in a decision imposing an administrative sanction and two investigations were concluded following a change in behaviour. Six investigations were concluded without action, five of them with a reasoned decision.

In 2025, the average case handling times within both competition enforcement and procurement supervision increased compared with the previous year for most types of cases. This is mainly due to several complex cases that required significant resources. Work on development initiatives and government assignments also affected the outcome, particularly within procurement supervision. By contrast, the average case handling time for merger control decreased compared to 2024. Within the supervision of unfair trading practices, the average case handling time remained stable compared to 2024 and showed a decrease compared to earlier years for most types of cases.

In the report, we also present several publications that are relevant to our enforcement and supervision, both from our own report series and from research projects financed by the Authority. During 2025, the Swedish Competition Authority published four reports primarily focused on competition policy, four reports with a procurement focus, and three reports within the evaluation of the law on unfair trading practices. Most of these were produced in the context of government assignments. Examples include reports on price transparency for construction materials, abnormally low tenders in public procurement, and new gatekeeping functions in freedom of choice systems. Within our research activities, three commissioned research reports relevant to supervision were published in 2025, including a report on corruption in connection with public procurement. Within grant-funded research, a project examining the effects of artificial intelligence on productivity and competition was also published.

The report also briefly describes topics that attracted particular interest during the year in the context of the Swedish Competition Authority's participation in international networks and organisations. It also provides an overview of ongoing regulatory developments within our areas of responsibility. At EU level, regulatory developments are under way in all of our areas of responsibility. In 2026, the European Commission is expected to adopt new guidelines on the assessment of abuse of dominance and mergers. A review is also under way of both the EU procurement directives and the Unfair Trading Practices Directive, which forms the basis for the Swedish legislation on unfair trading practices. The Swedish Competition Authority contributes to this work by sharing its enforcement and supervisory experience and highlighting, among other things, the importance of simplifying rules and removing barriers to the internal market, which promotes competition both in Sweden and the EU.

In 2025, the Swedish Competition Authority also issued new regulations and general guidelines for the notification of mergers. In preparing the new regulations, we sought to strike a balance between contributing to a reduced regulatory burden and ensuring that we receive the information required at an early stage to conduct an effective assessment of a merger. Consequently, certain information requirements have been added in the new regulations, while others have been removed.

1 Inledning

Konkurrensverket är förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor samt tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen och i fråga om lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH).

Tillsynen över regelverken bedriver vi i form av utredningar, beslut och processer i domstol, samt förebyggande insatser i form av bland annat kunskapsspridning och kontakter med företag och andra. Konkurrensverkets bedömning är att en effektiv tillsyn bör omfatta såväl sanktioner och andra ingripanden som förebyggande insatser, då dessa delar utgör viktiga komplement till varandra.

I denna rapport redovisar vi statistik² över och beskriver ärenden inom vår tillsynsverksamhet som avslutats under 2025.³ Vi redovisar exempel på pågående ärenden⁴ och resultatet av de ärenden som prövats i domstol. Tillsynen ska innebära en ändamålsenlig balans mellan sanktion och information i syfte att uppnå målet om en effektiv tillsyn och vi strävar efter att vara tydliga och vägledande i våra beslut. I rapporten beskriver vi även de rapporter som publicerats under året och redogör för regelutvecklingen inom våra tillsynsområden. Syftet är att ge Regeringskansliet, företag, branschorganisationer, upphandlande myndigheter, ombud och allmänheten en bild av Konkurrensverkets samlade tillsynsverksamhet.

Tillsynsrapporten är ett led i Konkurrensverkets arbete med att sprida information om de ärenden vi utreder och vilka rättsfrågor som varit aktuella. På så sätt kan vi nå ut med en fördjupad och mer detaljerad bild av tillsynsverksamheten till en större krets än enbart de som är föremål för vår tillsyn.

1.1 Konkurrensverkets uppdrag och mål

Konkurrensverkets uppdrag framgår av förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket och det årliga regleringsbrevet. Konkurrensverket ska verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer.

² I vissa avseenden kan de uppgifter som presenteras i denna rapport skilja sig från de som presenteras i Konkurrensverkets årsredovisning och i tidigare tillsynsrapporter, bland annat med anledning av justerad ärendeklassificering.

³ Information om avslutade och pågående ärenden finns på vår webbplats.

⁴ I jämförelse med våra övriga tillsynsområden hanterar upphandlingstillsynen en betydligt större ärendemängd och har dessutom relativt korta ledtider, vilket innebär att majoriteten av våra ärenden avslutas inom åtta månader från att de har påbörjats. Vi har därför valt att för detta tillsynsområde inte beskriva pågående ärenden eller de ärenden som avslutats utan åtgärd. Information om tillsynsärenden finns på vår webbplats.

Konkurrensverket har formulerat en vision som sammanfattar det övergripande uppdraget: Välfärd genom väl fungerande marknader. Väl fungerande marknader med sund konkurrens skapar konsumentnytta och är ett fundament för samhälls-ekonomin.

Konkurrensverket ska följa utvecklingen inom myndighetens ansvarsområden, uppmärksamma hinder mot en effektiv konkurrens i offentlig och privat verksamhet och mot en effektiv offentlig upphandling samt lämna förslag till konkurrensutsättning och regelreformer. Konkurrensverket ska även sprida information inom våra ansvarsområden. I myndighetsuppdraget ingår att informera om tillsyn, avgöranden och EU:s regler samt att verka för en enhetlig tillämpning av de nationella upphandlingsreglerna och främja ett konkurrensinriktat synsätt.

Regeringen har inte formulerat mål för Konkurrensverkets verksamhet. Vi har dock tagit fram egna mål som anknyter till vårt uppdrag. Målen beskrivs närmare i Konkurrensverkets verksamhetsplan 2025–2027.⁵ Verksamhetsplanen innehåller även områden som vi särskilt avsett att uppmärksamma under året. Under 2025 har, i likhet med föregående år, konsumentnära marknader och ämnesområden stått i fokus, såsom livsmedel och läkemedel, men även finansmarknaden och bekämpningen av kriminalitet i offentlig upphandling.

1.1.1 Regeringsuppdrag 2025

Under året har Konkurrensverket genomfört flera uppdrag från regeringen. Uppdraget att utvärdera LOH⁶, vilket pågått under flera år, slutfördes i oktober 2025 och resultatet redovisades i en slutrapport, se avsnitt 6.3.1.

Under slutet av året har Konkurrensverket slutredovisat ytterligare tre regeringsuppdrag:

- Uppdraget att motverka kriminalitet och osund konkurrens samt förbättra konkurrensen med kvalitet i offentliga upphandlingar⁷, se avsnitten 6.2.1 och 6.2.2.
- Uppdraget att utreda hur pristransparensen inom byggmaterialektorn påverkar prisbildningen och förutsättningarna för effektiv konkurrens inom byggsektorn⁸, se avsnitt 6.1.3.
- Uppdraget att motverka kriminella eller på annat sätt oseriösa leverantörer i valfrihetssystem⁹, se avsnitt 6.2.3.

⁵ Konkurrensverket, dnr 92/2025.

⁶ Ändring av regleringsbrevet 2023 för Konkurrensverket, KN2023/03500.

⁷ Fi2025/00078.

⁸ LI2023/00030, LI2024/01939.

⁹ Fi2025/01465.

Konkurrensverket har också flera regeringsuppdrag som var pågående vid årsskiftet. Ett uppdrag handlar om förenklingsåtgärder för företag.¹⁰ Konkurrensverket lämnade i mars 2026 en delredovisning av uppdraget som bland annat innehåller en beskrivning av de förenklingsåtgärder för företag som Konkurrensverket vidtagit och planerar att vidta samt vilka effekter dessa bedöms ha för företag.¹¹ Uppdraget ska slutredovisas senast den 16 mars 2027.

Konkurrensverket har också haft i uppdrag att kartlägga pristransparensen inom veterinärmarknaden samt att utreda hur denna påverkar prisbildningen och kostnadsutvecklingen inom sällskapsdjurens hälso- och sjukvård. I uppdraget ingick att lämna förslag på konkreta åtgärder för att förbättra pristransparensen inom djursjukvården i syfte att skapa bättre förutsättningar för konsumenter att jämföra priser för djursjukvård mellan olika djurvårdsinrättningar.¹² Konkurrensverket slutredovisade uppdraget den 27 februari 2026.¹³

I september 2025 fick Konkurrensverket ytterligare ett regeringsuppdrag som handlar om att förbättra förutsättningarna för etablering av dagligvarubutiker.¹⁴ Uppdraget pågår och ska slutrapporteras senast den 15 april 2026.

1.2 Hur vi prioriterar inom vår tillsynsverksamhet

Ett stort antal tips och klagomål kommer in till Konkurrensverket varje år och vi förfogar också över flera verktyg för att på myndighetens eget initiativ identifiera överträdelser. Konkurrensverket har ett ansvar att använda tilldelade resurser så effektivt som möjligt, varför det är nödvändigt att prioritera mellan olika frågor.

Urvalet av vad som ska utredas närmare inom konkurrens- respektive upphandlingstillsynen gör vi utifrån vår prioriteringspolicy där olika omständigheter viktas mot varandra. Den allmänna utgångspunkten i policyn är att vi fokuserar på att utreda frågor som har ett generellt intresse, som leder till tydliga resultat och som bidrar till en hög regelbundenhet. Syftet är alltid att främja en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer.¹⁵

¹⁰ Regleringsbrev 2025 för Konkurrensverket KN2024/02544 och KN2024/02563.

¹¹ Konkurrensverket, *Hur Konkurrensverket stärker och påskyndar förenklingsarbetet för företag – delrapportering av regeringsuppdrag*, Rapport 2026:2. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/hur-konkurrensverket-starcker-och-paskyndar-forenklingsarbetet-for-foretag/>

¹² LI2025/00548.

¹³ Konkurrensverket, *Åtgärder för att förbättra pristransparensen inom djursjukvården*, Rapport 2026:1. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/atgarder-for-att-forbatta-pristransparensen-inom-djursjukvarden/>

¹⁴ LI2025/01492.

¹⁵ Konkurrensverket, dnr 814/2023, *Konkurrensverkets prioriteringspolicy för konkurrens- och upphandlingstillsynen*.

2 Konkurrenstillsyn

Konkurrens utgör en drivkraft för företag att förbättra sin kostnadseffektivitet och utveckla nya lösningar, vilket innebär att konsumenter kan förvänta sig lägre priser, ökade valmöjligheter, högre kvalitet och bättre service. En väl fungerande konkurrens ger ett skydd mot onödiga prishöjningar som möjliggörs av företags marknads-makt. Konkurrensutsatta marknader är också mer flexibla och motståndskraftiga och minskar därmed sårbarheten för olika typer av störningar såsom handelskrig och avbrutna leveranskedjor. Effektiv konkurrens är alltså en förutsättning för vår välfärd.

Konkurrenstillsynen syftar till att upprätthålla öppna marknader och en god konkurrens. Vårt tillsynsuppdrag spannar över hela samhällsekonomin och omfattar tillsyn enligt konkurrenslagen (2008:579) och artiklarna 101 och 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) i Sverige. Konkurrenslagen för-bjuder konkurrensbegränsande samarbete, missbruk av dominerande ställning¹⁶ samt ger möjlighet att meddela förbud mot konkurrensbegränsande offentlig sälj-verksamhet. Lagen innehåller också regler om kontroll av företagskoncentrationer.

Konkurrenstillsynsutredningar är ofta komplexa och resurskrävande. Genom att granska olika marknader och frågor visar vi närvaro både för de företag och kunder som omedelbart berörs, men också, och kanske än viktigare, för samhällsekonomin i stort. Långt ifrån alla våra utredningar leder till ett ingripande och vi överväger i varje ärende löpande vad som är det mest ändamålsenliga sättet att undanröja ett identifierat konkurrensproblem.

Förvärv är i grunden en viktig del i en marknadsekonomi och bidrar till effektiv resursallokering, strukturuomvandling och ekonomisk utveckling. Genom förvärv kan kapital, kompetens och teknik flyttas till aktörer som kan använda dem mer effektivt, vilket kan öka produktiviteten i ekonomin som helhet. Möjligheten till förvärv skapar även incitament för entreprenörskap, innovation och investeringar, vilket bidrar till dynamiska marknader och långsiktig tillväxt.

I vissa fall kan förvärv dock leda till att marknader blir alltför koncentrerade och att företag kan utöva marknads-makt som är till nackdel för konkurrensen och konsu-menter. Det behöver därför finnas en balans mellan att förvärvsprocessen, som naturligt inslag i marknadsekonomin, fungerar så smidigt som möjligt samtidigt som Konkurrensverket har rätt förutsättningar och verktyg för att effektivt kunna utreda potentiellt skadliga förvärv och ingripa i de fall det är nödvändigt.

¹⁶ Konkurrenslagens förbud mot konkurrensbegränsande samarbete och missbruk av dominerande ställning bygger på motsvarande bestämmelser i artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget.

2.1 Tillsynen 2025 i korthet

Konkurrensverket har under året granskat en bredd av marknader och frågeställningar. Vi har utvecklat rättspraxis, ingripit med sanktionsavgifter och visat närvaro inom flera viktiga delar av samhällsekonomin. Under året har vi fattat tre beslut om konkurrensskadeavgift. Sanktionsavgifter är ett av våra främsta sätt att utöva tillsyn och förväntas få en stor preventiv effekt. Utredningarna har fått mycket uppmärksamhet och har samtidigt bidragit till rättsutvecklingen, vilket är en del av Konkurrensverkets uppdrag.

Majoriteten av våra mer omfattande tillsynsutredningar under 2025 har rört misstanke om horisontella konkurrensbegränsande samarbeten, det vill säga mellan konkurrerande företag. Under året har vi även bedrivit ett antal utredningar om missbruk av dominerande ställning. Vissa har avslutats och andra pågår fortfarande. Kännetecknande för missbruksutredningar är att det ofta rör sig om marknader med starka inlåsnings och där kunder har få eller inga alternativ till det företag som utreds. I sådana situationer kan vår tillsyn bidra till att öppna upp marknaden, till exempel genom att undanröja skadliga exklusivavtal, och därigenom skapa förutsättningar för nya företag att utmana det dominerande företaget och ge kunderna fler alternativ. Samtidigt måste vi också vara vaksamma och beredda att ingripa tidigt på marknader innan sådana inlåsnings uppstår. Där det inte är möjligt att åtgärda själva inlåsnings riktar vi i stället vår uppmärksamhet mot att hindra att kunder utnyttjas.

Under 2025 har Konkurrensverket exempelvis granskat sammanslagningen av två företag som ett möjligt missbruk av en dominerande ställning. Hög marknads-koncentration kan vara problematisk även på marknader med en jämförelsevis liten total omsättning, och där förvärv faller under omsättningströsklarna för prövning enligt koncentrationsreglerna. Detta var första gången Konkurrensverket prövade en koncentration enligt missbruksförbudet. Det hade varit av stort värde att, likt den norska konkurrensmyndigheten¹⁷, kunna förhindra ytterligare marknads-koncentration. Även ytterligare praxis på området skulle ha varit önskvärd, men omständigheterna kring den ifrågasatta transaktionen gjorde att Konkurrensverket bedömde att det inte fanns tillräckliga skäl att fortsätta utredningen enligt missbruksförbudet och avslutade därför ärendet. Även om vi valde att avsluta utredningen så har den lett till insikter om hur vi i framtiden kan bedriva liknande ärenden och på så sätt ha möjlighet att upprätthålla konkurrens även på jämförelsevis små marknader.

Flera av våra utredningar har berört reglerade marknader. I förekommande fall har vi haft en dialog med relevanta regleringsmyndigheter, för att ge dem en bättre förståelse för hur de kan skapa goda förutsättningar för konkurrens. Dessa kontakter har också varit viktiga för oss i vårt arbete att bevaka och identifiera nya möjliga överträdelser av konkurrensreglerna. Under året har vi haft ett särskilt

¹⁷ Parallellt med Konkurrensverkets utredning prövade den norska konkurrensmyndigheten affärens effekter på den norska marknaden enligt sina koncentrationsregler, se avsnitt 2.3.3.

fokus på läkemedels-, finans- och livsmedelsbranschen och vi kommer fortsätta att följa utvecklingen på dessa marknader.

Under 2025 har Konkurrensverket utrett en misstanke om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Under utredningens gång har vi haft möten med tillsynsobjektet där vi löpande redogjort för utredningsläget. Efter ett sådant möte i december fattade företagets styrelse ett beslut om att upphöra med den ifrågasatta verksamheten. Vi avslutade därför utredningen i början av 2026.¹⁸ Utredningen är ett exempel på hur vi genom transparens och tydlighet kan effektivisera vår tillsyn och undanröja konkurrensproblem utan onödigt betungande utredningar.

De marknader och företag som Konkurrensverket utreder blir alltmer datadrivna och det, tillsammans med det faktum att det ställs höga beviskrav i domstol för att visa på överträdelser av konkurrensreglerna, påverkar våra utredningar på så sätt att vi behöver begära in stora mängder data för att analysera. Det finns dock gränser för i vilken omfattning Konkurrensverket kan begära in information och våra informationsålägganden kan överklagas till domstol. Under året har omfattningen och utformningen av Konkurrensverkets informationsålägganden blivit föremål för domstolsprövning i två fall. Inte i något fall har Konkurrensverkets ålägganden bedömts uppmäna till självangivelse. I vissa fall hade dock Konkurrensverket behövt precisera misstanken som låg till grund för frågorna tydligare och utförligare motivera behovet av de upplysningar och handlingar som begärts.

På området för koncentrationskontroll har vi bedrivit både regelutvecklingsarbete och hanterat ett flöde av anmälningar om planerade förvärv. Konkurrensverket har tagit fram nya föreskrifter, allmänna råd och vägledning för anmälan av företagskoncentrationer med målsättningen att förenkla och effektivisera anmälningsprocessen och skapa ett bättre utgångsläge för förvärvsprövningen. Även om det ännu är tidigt att utvärdera är vår bild att handläggningen av okomplicerade förvärv har blivit snabbare och vår förhoppning och ambition är att denna utveckling fortsätter kommande år.

Konkurrensrätten är ett komplext område och vi har strävat efter att vara tydliga och vägledande i våra beslut. Vi har också spridit information om de frågor vi utrett för att berätta om regelverket och betydelsen av en effektiv konkurrens. Året har också präglats av ett aktivt arbete med att utveckla nya proaktiva metoder för att på egen hand identifiera misstänkta överträdelser. Konkurrensverket har till exempel fortsatt utveckla metoder för kartellscreening av upphandlingsdata och arbetat med digitala verktyg för att analysera företags offentliga uttalanden i syfte att identifiera potentiell prissignalering eller tecken på olagligt samarbete. Vår förhoppning är att detta arbete kan bidra till att i framtiden på egen hand bättre kunna identifiera överträdelser av konkurrensreglerna.

¹⁸ Utredningen ingår således inte i statistiken för avslutade ärenden 2025 och ärendet beskrivs kortfattat i avsnitt 2.5.3, tillsammans med fler exempel på utredningar som var pågående vid utgången av 2025.

2.2 Indikationer på överträdelser och prioriteringar

Ett tillsynsärende inleds med en indikation på en misstänkt överträdelse inom vårt tillsynsansvar. Indikationer på överträdelser kan bestå av tips, klagomål, rapporter enligt den så kallade visselblåsarlagen¹⁹ eller uppgifter som Konkurrensverket självt identifierar genom olika proaktiva metoder som exempelvis analys av data, omvärldsbevakning, medieanalys eller inom ramen för vårt arbete med rapporter. Inom konkurrenstillsynen får Konkurrensverket även in så kallade eftergiftsanmälningar²⁰ som kan leda till utredningar.

2.2.1 Indikationer genom tips, klagomål och eget initiativ

Indikationer som inkommer till Konkurrensverket delas in och följs upp i två kategorier: *tips och klagomål* respektive *frågor och funderingar*, beroende på om det avser ett utpekat fall eller en mer generell fråga. Utöver det externa inflödet identifierar Konkurrensverket självt misstänkta överträdelser vilka samlas och följs upp i kategorin *omvärldsbevakning*.

Tabell 1 redovisar antal indikationer under perioden 2023–2025²¹, fördelat på ovan nämnda kategorier.²² Under 2025 inkom det 447 tips och klagomål och 259 frågor och funderingar som rörde konkurrensområdet. Till det kommer de 10 indikationer på misstänkta överträdelser som Konkurrensverket självt identifierade genom omvärldsbevakning. Antalet indikationer på misstänkta överträdelser varierar mellan åren, vilket är naturligt.

Tabell 1 Antal indikationer inom konkurrensområdet 2023–2025

	2025	2024	2023
Tips och klagomål	447	485	467
Omvärldsbevakning ²³	10	30	22
Frågor och funderingar	259	343	245

¹⁹ Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Konkurrensverket har utsetts av regeringen att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter om missförhållanden inom konkurrens och offentlig upphandling.

²⁰ Det företag som är först med att anmäla ett konkurrensbegränsande samarbete som företaget deltagit i till oss kan få eftergift, slippa betala böter. Eftergift kan beviljas det företag som är först med att anmäla en överträdelse som Konkurrensverket inte redan känner till. <https://www.konkurrensverket.se/konkurrens/tillsyn-arenden-och-beslut/ett-arendes-gang-eftergift/>

²¹ Kvantifiering av indikationer har varit möjlig att göra på ett tillförlitligt och jämförbart sett från och med 2023. Därför redovisas statistik från och med 2023, jämfört med övrig statistik där vi redovisar de senaste fem åren.

²² I tabellen ingår inte information om så kallade eftergiftsanmälningar eller rapporter enligt den så kallade visselblåsarlagen.

²³ Utöver omvärldsbevakningen kan Konkurrensverket starta utredningar på eget initiativ genom andra tillvägagångssätt, vilka i dagsläget är svåra att kvantifiera och följa upp. Dessa ingår därför inte i statistiken.

Utveckling av nya metoder för att identifiera överträdelser

Att tipsare vet hur de kan nå oss och att vi själva har kunskap och förmåga att proaktivt hitta misstänkta överträdelser har betydelse för verksamhetens resultat. Vi arbetar därför aktivt med att utveckla nya metoder för att identifiera misstänkta överträdelser. Under 2025 har Konkurrensverket, i samarbete med kollegor på andra konkurrensmyndigheter, bland annat arbetat med att utveckla metoder för kartell-screening i upphandlingsdata. Vidare har vi arbetat med verktyg för att analysera företags offentliga uttalanden i syfte att identifiera potentiell pris-signalering eller tecken på olagligt samarbete.

2.2.2 Förstudie – en inledande analys av en indikation

Ett urval av alla indikationer på misstänkta överträdelser går vidare till förstudier där Konkurrensverket gör en inledande analys. En sådan förstudie inom konkurrenstillsyn kan kräva omfattande analys för att kunna dra en preliminär slutsats om ett beteende är förenligt med konkurrensreglerna. Detta innebär oftast externa kontakter med intresserade parter för att inhämta information och synpunkter inom ramen för förstudien. Endast ett mindre antal av förstudierna prioriteras därefter till djupare utredning, se vidare avsnitt 2.3.

Ärenden som Konkurrensverket väljer att inte prioritera skrivs av. I ärenden som Konkurrensverket väljer att inte prioritera, men där vi ändå ser att det finns en möjlighet att öka berörda företags medvetenhet om det konkurrensrättsliga regelverket kan vi välja att ta en vägledande kontakt. Detta i syfte att förbättra konkurrensen på den marknad där företagen är verksamma. En sådan kontakt ger Konkurrensverket tillfälle att till exempel förklara vad vi ser för potentiella problem med agerandet, innan vi avslutar förstudien. Att avsluta ett ärende i förstudiefasen efter vägledande kontakt ser Konkurrensverket som ett effektivt sätt att öka regelefterlevnaden utan de omfattande utredningsåtgärder som en fördjupad utredning påkallar. Detta eftersom det ger enskilda företag information om konkurrensregelverket och möjlighet att själva avgöra och vidta lämpliga åtgärder.

Tabell 2 redovisar antalet förstudier inom konkurrensområdet som handlagts under perioden 2021–2025. Av redovisningen framgår hur många av dessa förstudier som prioriterats till djupare utredning respektive avslutats i förstudiefasen. I redovisningen ingår inte pågående förstudier. Under 2025 har Konkurrensverket handlagt 93 förstudier, vilket är betydligt fler än under tidigare år. Av dessa prioriterades 6 förstudier till djupare utredning. Dessa berörde bland annat livsmedelsbranschen²⁴ och finansmarknaden²⁵. Under 2025 avslutades 10 förstudier efter vägledande kontakt, vilket är en ökning jämfört med 2024 då 3 förstudier avslutades på detta sätt.

²⁴ Konkurrensverket, dnr 765/2025.

²⁵ Konkurrensverket, dnr 50/2025.

Tabell 2 Antal handlagda förstudier som slutförts 2021–2025²⁶

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal handlagda förstudier som slutförts under året	93	68	71	61	50
Varav prioriterade till djupare utredning ²⁷	6	7	5	5	9
Varav avslutade	87	61	66	56	41
Varav efter vägledande kontakt	10	3	1	-	-
Varav avslutade utan åtgärd	69	45	54	31	31
Varav lagts till handlingarna ²⁸	8	13	11	25	10

Exempel på ärenden som avslutats efter vägledande kontakt

Nedan beskrivs två av de tio förstudier som avslutats efter vägledande kontakt med berörda företag.

Auktionshus

Konkurrensverket upptäckte genom omvärldsbevakning en misstänkt prissamordning eller prisstyrning mellan en marknadsplats för online-auktioner och deras anslutna auktionshus. Misstanken gällde samordning genom styrning av de köparprovisioner som auktionshus tar ut vid försäljning av föremål. Förstudien avslutades efter en vägledande kontakt med marknadsplatsen, vilket resulterade i att företaget ändrade sina avtal med anslutna auktionshus och förtydligade att nivån på köparprovisioner inte begränsas till en fast nivå.²⁹

Matplattformar

Inom ramen för en marknadsanalys av digitala beställningsplattformar för restaurangmat³⁰ noterade Konkurrensverket att det fanns ett antal restauranger som uppgav att deras avtal med en matplattform innehöll bestämmelser om prisparitet. Konkurrensverket inledde därför en förstudie om en misstänkt tillämpning hos matplattformen i fråga om horisontella, även kallat breda, paritetsklausuler i avtalsvillkor med anslutna restauranger. Konkurrensverket hade en vägledande kontakt med bolaget för att bland annat informera om kommissionens riktlinjer om vertikala begränsningar samt Konkurrensverkets tidigare beslut rörande paritetsklausuler. Företaget valde att justera den berörda bestämmelsen i sina allmänna villkor för att tydliggöra att den endast utgör en vertikal, även kallad snäv, paritetsklausul. Konkurrensverket avslutade ärendet med hänsyn till bland annat

²⁶ Visselblåsarärenden, eftergiftsärenden och pågående förstudier exkluderas från statistiken.

²⁷ Antal prioriterade förstudier från och med 2025 är inte jämförbara med tidigare år.

²⁸ Ärenden avslutas utan slutligt beslut och läggs till handlingarna när inga åtgärder kommer att vidtas med anledning av en inkommande eller upprättad handling.

²⁹ Konkurrensverket, dnr 76/2024.

³⁰ Konkurrensverket, dnr 416/2024.

tydliggörandet i företagets allmänna villkor.³¹ I oktober publicerades rapporten *Matplattformars avtalsvillkor gentemot restauranger*, se avsnitt 6.1.4.³²

2.2.3 Prioriteringar inom konkurrenstillsynen

Vid prioritering inom konkurrenstillsynen väger vi, utifrån vår prioriteringspolicy, främst in följande faktorer:

- om problemet orsakar skada för konkurrensen och konsumenterna
- om det finns förutsättningar att effektivt utreda och ingripa mot problemet
- hänsyn till det allmänpreventiva syftet och behovet av vägledning
- om Konkurrensverket är bäst lämpat att agera.

I valet mellan olika ärenden som uppfyller någon av prioriteringsgrunderna är skada för konkurrensen och konsumenterna den prioriteringsfaktor som väger tyngst. Ser vi tecken på allvarlig skada kommer frågan alltid att prioriteras.

Om vi, med stöd i vår prioriteringspolicy, bedömer att ett enskilt tillsynsärende inte är en effektiv väg att främja konkurrensen kan vi, utöver att ta vägledande kontakt med företagen, i stället välja att påtala problemet och försöka få till stånd ett förändrat beteende på annat sätt, till exempel i en rapport, se kapitel 6, eller andra former av kommunikationsinsatser. I andra fall kan det handla om att uppmärksamma regeringen på att Konkurrensverket identifierat ett behov av förändrad lagstiftning eller reglering.

Fortsättningen av detta kapitel fokuserar på ärenden som vi valt att prioritera och genomföra mer omfattande utredningsinsatser i.

2.3 Avslutade prioriterade tillsynsutredningar

I det här avsnittet redovisas statistik över de senaste årens avslutade prioriterade konkurrenstillsynsärenden. Dessutom ges kortfattade beskrivningar av de ärenden som avslutats under 2025. Information om våra avslutade ärenden finns också på vår webbplats.

³¹ Konkurrensverket, dnr 303/2025.

³² Konkurrensverket, *Matplattformars avtalsvillkor gentemot restauranger*, Analys i korthet 2025:4.
<https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/matplattformars-avtalsvillkor-gentemot-restauranger/>

I tabell 3 redovisas antalet prioriterade konkurrenstillsynsutredningar som avslutats mellan 2021 och 2025 fördelade på typ av misstänkt överträdelse. Som framgår av tabellen varierar antalet avslutade utredningar mellan åren, vilket är naturligt eftersom utredningarna ofta pågår under en längre tidsperiod än ett år. De utredningar som avslutades under 2025 resulterade i elva beslut, vilket är fler än 2024. Majoriteten av utredningarna rörde misstanke om horisontella konkurrensbegränsande samarbeten.

Tabell 3 Antal prioriterade konkurrenstillsynsutredningar som avslutades 2021–2025, fördelat på ärendetyp

	2025	2024	2023	2022	2021
Horisontella samarbeten	7 ³³	3	2	4	3 ³⁴
Vertikala samarbeten	2 ³⁵	0	4	0	3
Missbruk av dominerande ställning	2	3 ³⁶	4 ³⁷	1	0
Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet	0	1	2	0	2
Totalt	11	7	12	5	8

Konkurrenstillsynsärenden som prioriterats för djupare utredning kan avslutas på olika sätt. När det gäller förbuden mot konkurrensbegränsande samarbeten och missbruk av dominerande ställning kan Konkurrensverket ingripa formellt mot en misstänkt överträdelse på följande sätt:

- **Åtagande** – Konkurrensverket kan godta åtaganden från företag, göra dessa bindande i beslut och förena dem med vite. Så länge beslutet att godta ett åtagande gäller, får vi i de avseenden åtagandet omfattar inte besluta om åläggande eller konkurrensskadeavgift. Beslut att godta åtaganden innebär inget ställningstagande till om det förelegat en överträdelse av konkurrensreglerna.
- **Åläggande** – Om företag inte frivilligt ändrar sitt beteende eller ger förslag till åtaganden, kan Konkurrensverket ålägga dem att upphöra med en överträdelse av förbuden. Åläggandet kan förenas med vite. Beslut om åläggande kan överklagas till domstol.³⁸

³³ Av dessa är det tre beslut om konkurrensskadeavgift som handlades inom ramen för en utredning. För att statistiken ska bli jämförbar över tid räknas denna avslutade utredning som tre.

³⁴ Ett av ärendena rörde även misstänkt missbruk av dominerande ställning men redovisas i statistiken som horisontellt konkurrensbegränsande samarbete.

³⁵ Ett av ärendena rörde även misstänkt missbruk av dominerande ställning men redovisas i statistiken som vertikalt konkurrensbegränsande samarbete.

³⁶ Ett av ärendena klassificerades som både missbruk av dominerande ställning och konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet men räknas i denna statistik som missbruk då missbruksregeln har förtur.

³⁷ Ett av ärendena klassificerades som både missbruk av dominerande ställning och konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet men räknas i denna statistik som missbruk då missbruksregeln har förtur.

³⁸ Från och med mars 2021 gäller att konkurrensskadeavgift inte får påföras för åtgärder som omfattas av ett åläggande, om talan om utdömande av vite har väckts.

- **Fastställande av överträdelse utan åtgärd** – Konkurrensverket får i beslut fastställa att en överträdelse av förbuden har skett, utan att vidta några andra åtgärder³⁹ mot den som gjort sig skyldig till överträdelsen. Sådana beslut kan överklagas till domstol. Fastställandet av en överträdelse har betydelse för eventuella skadeståndsprocesser, eftersom en domstol inte får pröva den aktuella överträdelsen på nytt i efterföljande skadeståndsmål.
- **Beslut om konkurrensskadeavgift⁴⁰** – Konkurrensverket kan besluta att ett företag ska betala konkurrensskadeavgift för överträdelse av förbuden. Ett företag kan också påföras en konkurrensskadeavgift om det bryter mot ett beslut om åläggande eller ett beslut om att godta ett åtagande. Beslut om konkurrensskadeavgift kan överklagas till domstol.

När det gäller reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet kan Konkurrensverket ingripa formellt mot en misstänkt överträdelse på följande sätt:

- **Ansökan om stämning vid konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet** – Konkurrensverket kan ansöka till domstol om att en offentlig aktör ska förbjudas att agera på ett visst sätt i sin säljverksamhet eller om att förbjuda en kommun eller region att bedriva viss säljverksamhet.

Utöver formella ingripanden kan Konkurrensverket välja att avsluta samtliga ärendetyper på nedanstående sätt. Ett beslut att avsluta en utredning utan formellt ingripande innebär inte ett ställningstagande till om förfarandet är i överensstämmelse med konkurrensreglerna eller inte.

- **Avslutat med hänsyn till förändrat beteende** – Om företag under en utredning ändrar sitt beteende så att risken för konkurrensbegränsningar minskar, kan Konkurrensverket välja att avsluta utredningen med hänsyn till detta, men utan att i beslut göra det ändrade beteendet till ett bindande åtagande.
- **Avslutat i kombination med påkallande av regelöversyn** – I de ärenden där Konkurrensverket bedömer att ett ingripande enligt konkurrensregelverket inte är ändamålsenligt för att angripa de problem vi identifierat, utan att det vore önskvärt med ändringar i regelverk, kan vi välja att avsluta ärendet och i anslutning till detta påkalla regelöversyn hos regeringen eller annat relevant organ.

³⁹ Som beslut om konkurrensskadeavgift eller åläggande.

⁴⁰ Konkurrensverket har denna befogenhet sedan mars 2021. Tidigare ansökte Konkurrensverket till domstol om stämning vad gäller påförande av konkurrensskadeavgift. Konkurrensverket kunde även, fram till att vi fick beslutanderätt vad gäller konkurrensskadeavgift, utfärda avgiftsföreläggande för överträdelse av förbuden.

- **Avslutat utan åtgärd** – Om utredningen inte ger anledning för Konkurrensverket att ingripa avslutas ärendet utan åtgärd. Ett sådant beslut fattas till exempel om utredningen inte ger stöd för den initiala misstanken, eller om vi bedömer att det konkurrensproblem som identifierats skulle kunna åtgärdas mer effektivt på annat sätt än genom ett ingripande med stöd av konkurrensreglerna.

I tabell 4 redovisas de prioriterade konkurrenstillsynsutredningar som avslutats mellan 2021 och 2025 fördelat på det sätt som utredningen avslutats. Under 2025 fattade Konkurrensverket tre beslut om ingripande genom konkurrensskadeavgift, vilket är fler än tidigare år. Två utredningar avslutades med hänsyn till förändrat beteende och resterande sex utredningar avslutades utan åtgärd.

Konkurrensverket anser att ärenden som avslutats genom ingripande eller med hänsyn till ändrat beteende visar att vår tillsyn har bidragit till att åtgärda ett konkurrensproblem. Även utredningar som avslutas i kombination med påkallande av regelöversyn anser Konkurrensverket bidrar till att åtgärda konkurrensproblem i de fall där befintlig lagstiftning inte är tillräcklig eller ändamålsenlig för att åtgärda problemet.

Under 2025 har Konkurrensverket fattat fem beslut som bidragit till att åtgärda ett konkurrensproblem. Det utgör knappt hälften av de elva beslut som fattades under 2025. För 2024 var motsvarande siffra sex av sju beslut. Andelen utredningar som har avslutats utan åtgärd under 2025 är således högre än under de senaste fyra åren. Eftersom utredningarna ofta spänner över en längre tidsperiod än ett år är det naturligt att antalet beslut kan variera från år till år. Den vanligaste orsaken till att ärenden avslutas utan åtgärd är att det inte kunnat konstateras någon överträdelse. Flera av årets avslutade ärenden har rört branscher där offentliga regelverk och riktlinjer påverkar förutsättningarna på marknaderna, se vidare i nästkommande avsnitt.

Tabell 4 Antalet prioriterade konkurrenstillsynsutredningar som avslutats 2021–2025, fördelat på typ av avslut

	2025	2024	2023	2022	2021
Åtagande	0	2	3	0	0
Åläggande	0	0	0	0	0
Fastställande av överträdelse utan åtgärd	0	0	0	0	0
Beslut om konkurrensskadeavgift	3 ⁴¹	0	2	2	0
Ansökan om stämning, konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet	0	0	0	0	0
Avslutat med hänsyn till förändrat beteende	2	1	5 ⁴²	1	2
Avslutat i kombination med påkallande av regelöversyn	0	3	0	0	1
Avslutat utan åtgärd	6	1	2	2	5
Totalt	11	7	12	5	8
Antal och andel utredningar som bidragit till att åtgärda ett konkurrensproblem	5 45 %	6 86 %	10 83 %	3 60 %	3 38 %

I de följande avsnitten redovisas ärendestatistiken uppdelad på typ av misstänkt överträdelse och hur ärendena avslutats, tillsammans med kortare beskrivningar av de avslutade ärendena.

2.3.1 Konkurrensbegränsande horisontella samarbeten

De utredningar rörande misstänka konkurrensbegränsande horisontella samarbeten, det vill säga samarbeten mellan konkurrerande företag, som avslutades under 2025 resulterade i sju beslut. Tre av dessa beslut innebar ingripande mot tre separata företag att betala konkurrensskadeavgift. Resterande fyra utredningar avslutades utan åtgärd. Av tabell 5 framgår på vilket sätt denna ärendetyp avslutats under åren 2021–2025.

⁴¹ Besluten handlades i samma utredning, men omfattar tre beslut med tre olika parter. För att statistiken ska bli jämförbar över tid räknas denna avslutade utredning som tre.

⁴² I samband med ett beslut om att avsluta med hänsyn till förändrat beteende skickades en skrivelse till regeringen med påkallande av regelöversyn, Konkurrensverket, dnr 181/2024. I denna statistik redovisas ärendet som avslutat med hänsyn till förändrat beteende.

Tabell 5 Horisontella konkurrensbegränsande samarbeten – prioriterade utredningar som avslutats 2021–2025 fördelat på hur de avslutats

	2025	2024	2023	2022	2021
Åtagande	0	2	0	0	0
Åläggande	0	0	0	0	0
Fastställande av överträdelse utan åtgärd	0	0	0	0	0
Beslut om konkurrensskadeavgift	3 ⁴³	0	1	2	0
Avslutat med hänsyn till förändrat beteende	0	0	0	0	0
Avslutat i kombination med påkallande av regelöversyn	0	0	0	0	0
Avslutat utan åtgärd	4	1	1	2	3
Totalt	7	3	2	4	3

I det följande återges korta beskrivningar av de utredningar som avslutats under 2025.

Sökordsannonsering, digitala vårdtjänster – tre beslut om konkurrensskadeavgift

Konkurrensverket inledde under 2022 en utredning av misstänkta horisontella konkurrensbegränsande samarbeten mellan digitala vårdgivare, efter att ett av de deltagande bolagen anmälde överträdelserna till Konkurrensverket, en så kallad eftergiftsanmälan. Utredningen omfattade tre bilaterala avtal om att upphöra med så kallad sökordsannonsering på varandras varumärkesnamn online.

Vid sökordsannonsering kan företag, genom att lämna bud på sökord i ett annonseringsverktyg, få en annons för sin verksamhet visad högst upp på en sökresultatsida, det vill säga ovanför de organiska sökresultaten. När en konsument genomför en sökning via en sökmotor sker ett auktionsförfarande i annonseringsverktyget och med grund i bland annat hur mycket annonsörer är villiga att betala och hur väl ett sökord matchar en sökning avgörs vilka annonser som visas högst upp på sökresultatsidan.

De bilaterala överenskommelserna innebar att konsumenter som sökte efter en viss digital vårdgivare inte uppmärksammades på alternativa vårdgivare. Eftersom det inte går att konkurrera med pris när man erbjuder vård till konsumenter, får andra konkurrensparametrar, som service och tillgänglighet, relativt större betydelse.

Utredningen var omfattande eftersom den innefattade tre parallella men liknande förfaranden som innebar att den marknadsledande aktören tog initiativ till överenskommelser om att begränsa konkurrensen med sina konkurrenter. Vidare rörde utredningen en framväxande konsumentnära och tekniskt komplicerad digital

⁴³ Besluten handlades inom ramen för samma utredning men resulterade i tre beslut med tre olika parter. För att statistiken ska bli jämförbar över tid räknas denna avslutade utredning som tre eftersom den resulterade i tre ingripandebeslut.

marknad. Stora datamängder inhämtades från utlandet och behövde struktureras för att kunna analyseras.

Utredningen visade att företagen brutit mot förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete, varför Konkurrensverket fattade tre beslut om konkurrensskadeavgift. Konkurrensverket beslutade att de tre företagen ska betala 15 miljoner, 6,5 miljoner respektive 5 miljoner kronor i böter, det vill säga sammanlagt över 26 miljoner kronor. Det företag som anmälde överträdelsen till Konkurrensverket beviljades eftergift och slipper därmed betala konkurrensskadeavgift.⁴⁴ Två av bolagen har överklagat Konkurrensverkets beslut, se avsnitt 2.7.2.

Konkurrensverkets beslut har fått stor uppmärksamhet, även i andra branscher och länder, då tillvägagångssättet inte tycks vara helt ovanligt. Att ett förfarande är utbrett påverkar inte allvarligheten i det, utan understryker snarare vikten av att ingripa och tydliggöra rättsläget.

Generiska läkemedel – avslutat utan åtgärd

Konkurrensverket inledde i juni 2024 en utredning om misstänkta horisontella konkurrensbegränsande samarbeten inom försäljning av receptbelagda läkemedel med generisk konkurrens. Dessa läkemedel omfattas av statlig subvention genom högkostnadsskyddet. Utredningen inleddes efter ett tips från Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV).

Receptbelagda läkemedel är en vara som konsumenterna inte kan välja bort och där det ofta saknas priskonkurrens då staten subventionerar dessa läkemedelskostnader genom högkostnadsskyddet. I syfte att säkerställa att patienter och det allmänna inte betalar mer än nödvändigt för receptbelagda läkemedel tillämpas i Sverige ett system för generiskt utbyte, det så kallade periodens vara-systemet. Det är TLV som administrerar systemet. Läkemedel som bedöms utbytbara inordnas i så kallade utbytesgrupper. Dessa grupper delas i sin tur in i förpackningsstorleksgrupper utifrån antal enheter. Varje månad utser TLV det läkemedel i var och en av dessa grupper som har lägst pris och finns tillgängligt som periodens vara.

Företagen misstänktes för att på ett otillåtet sätt ha kommit överens om prisnivåer på läkemedel som ingår i periodens vara-systemet och för att ha turats om att lägga ett pris som skulle medföra att deras läkemedel utsågs till periodens vara för nästkommande period. Misstanken grundades på att en aktör i korrespondens med TLV uppgett att det var dennes tur att utses till periodens vara en viss månad, och att det sedan inte skulle vara dennes tur igen förrän om ett antal månader, samt de tydliga mönster av turtagning som fanns i vissa av de utbytesgrupper där aktören deltog.

Inom ramen för utredningen genomförde Konkurrensverket bland annat platsundersökningar i Sverige och Danmark, genom assistans från den danska konkurrensmyndigheten. Utredningen gav dock inte stöd för att det förekommit några

⁴⁴ Konkurrensverket, dnr 288/2022.

direkta eller indirekta kontakter mellan företagen i syfte att samordna prisnivåer eller turordningar inom periodens vara-systemet. I stället var det systemets utformning i sig som bedömdes möjliggöra denna samordning, utan direkta kontakter mellan företagen, så kallad tyst samordning. Tyst samordning hade i detta fall samma negativa effekter på konkurrensen som faktiskt samordning mellan företagen hade haft. Det är dock inte möjligt att angripa tyst samordning med de befintliga konkurrensreglerna, varför utredningen avslutades i februari 2025.⁴⁵

De förhållanden i periodens vara-systemet som kan underlätta tyst samordning är bland annat att samma konkurrenter möts återkommande i upprepade "auktioner" och att omfattande prisdata publiceras i nära anslutning till auktionen. Detta möjliggör att företag utan fördröjning kan observera om en konkurrent avviker från ett etablerat prismönster. Konkurrensverket har efter avslutad utredning fortsatt dialogen med TLV för att dela den förståelse och de insikter som framkommit genom utredningen och för att säkerställa en från konkurrenssynpunkt ändamålsenlig utformning framåt av systemet för periodens vara.⁴⁶

Bärbranschen – avslutat utan åtgärd

Konkurrensverket inledde under hösten 2023 en utredning rörande misstänkta horisontella samarbeten inom bärbranschen. Utredningen startade efter ett tips från den finska konkurrensmyndigheten som fått indikationer på potentiella överträdelser på den finska marknaden, vilket också involverade svenska företag. Det fanns indikationer på att de misstänkta överträdelserna också gällde den svenska marknaden. Företagen misstänktes ha avtalat eller samordnat sig på ett otillåtet sätt om inköps- och försäljningspriser på vilda bär i Sverige. Vilda bär utgör en del av livsmedelsbranschen som är ett av Konkurrensverkets fokusområden. Konkurrensverket har tidigare konstaterat att det finns brister i konkurrensen i flera led inom livsmedelskedjan, vilket lett till högre priser än nödvändigt.

Platsundersökningar genomfördes samtidigt i Sverige och Finland, i samarbete mellan de två nationella konkurrensmyndigheterna. Utredningen visade att företagen i varierande omfattning hade utbytt kortfattad information om bland annat inköps- eller försäljningspriser med varandra, främst bilateralt, under en tidsperiod mellan 2011 och 2023.

Den aktuella marknaden är komplex med utpräglad transparens vad gäller inköpspriser (så kallade plockarpriser), vilket har sin förklaring i bland annat marknadens struktur och de regelverk som är kopplade till bärplockningsverksamhet. Aktörernas roller i förhållande till varandra växlar över tid, vilket innebär att företag i ett och samma marknadsled ibland köper respektive säljer bär från/till varandra och då inte agerar som direkta konkurrenter utan som köpare respektive leverantörer av bär. Information om marknadsförhållanden och prisuppgifter hade i vissa fall utbytts inom ramen för affärsförhållanden i samband med prisförhandlingar.

⁴⁵ Konkurrensverket, dnr 236/2024.

⁴⁶ Konkurrensverket, dnr 117/2026.

Bäruppköpare tjänar pengar enbart på sin provision. Enligt vad som framkom under utredningen diskuterar eller utbyter aktörerna inte information om provisioner utöver det som är direkt nödvändigt inom ramen för en avtalsrelation eller en offertförfrågan. Under möten med berörda företag beskrev Konkurrensverket risken för negativa effekter på konkurrensen vid transparens i kontakter mellan konkurrerande företag och vikten av löpande arbete med regelefterlevnad kopplat till det konkurrensrättsliga regelverket. Vidare var branschen i förändring och hade redan granskats av olika tillsynsmyndigheter vilket, tillsammans med Konkurrensverkets utredning, hade föranlett en ökad medvetenhet hos aktörerna vad gäller regelefterlevnad av bland annat det konkurrensrättsliga regelverket. Mot denna bakgrund bedömde Konkurrensverket att det inte fanns skäl att fortsätta utredningen. Ärendet avslutades därför i mars 2025.⁴⁷

Misstänkt anbudskartell, transporttjänster – avslutat utan åtgärd

Konkurrensverket inledde utredningen efter ett anonymt tips om att två företag skulle ha kommit överens om att endast det ena företaget skulle lämna anbud i en kommunal upphandling av skolskjutsar som avslutades i mars 2024. Det företag som avstod från att lämna anbud skulle enligt det anonyma tipset få vara underleverantör åt det andra företaget, om detta skulle vinna. Otillåtet samarbete i upphandlingar är allvarligt eftersom syftet med upphandling är att genom konkurrensutsättning säkerställa en effektiv användning av offentliga medel.

Det företag som enligt tipset skulle lämna anbud i upphandlingen hade sedan 2016 det befintliga kontraktet på kommunens skolskjutsar, men inga egna bussar. Det företaget anlidade redan det andra företaget som underentreprenör.

Anbudsperioden i den aktuella upphandlingen var minst fyra år. I upphandlingen lämnades endast två anbud, trots att elva företag hämtade ut anbudshandlingarna. Det företag som redan körde trafiken vann medan det andra företaget, som inte lämnade något anbud, fick uppdrag som underentreprenör.

Konkurrensverket utförde platsundersökningar för att söka efter bevis på samordning mellan företagen inför upphandlingen. Utredningen gav inte stöd för att företagen hade kommit överens om att endast det ena företaget skulle lämna anbud. I stället framkom andra anledningar till varför företaget hade valt att inte lägga anbud, varför ärendet avslutades utan åtgärd.⁴⁸ Konkurrensverket uppmärksammade dock att utformningen av tilldelningskriterierna i upphandlingen kan strida mot de grundläggande principerna för offentlig upphandling. Detta har föranlett att Konkurrensverkets upphandlingstillsyn utreder frågan vidare.⁴⁹

⁴⁷ Konkurrensverket, dnr 586/2023.

⁴⁸ Konkurrensverket, dnr 423/2024.

⁴⁹ Konkurrensverket, dnr 685/2025.

Misstänkt anbudskartell, arbetsmarknadsutbildning – avslutat utan åtgärd

Efter ett tips i juni 2025 inledde Konkurrensverket en utredning om ett misstänkt horisontellt konkurrensbegränsande samarbete avseende Arbetsförmedlingens upphandlingar av arbetsmarknadsutbildningar. Två företag som frekvent deltog i Arbetsförmedlingens upphandlingar misstänktes ha samarbetat gällande fördelning av kontrakt, som dessutom hade mycket höga kontraktsvärden. Den misstänkta samordningen skulle ha skett efter att den upphandlande myndigheten fattat beslut om tilldelning och misstänktes ha gått ut på att det vinnande företaget skulle dra tillbaka sitt anbud mot en ekonomisk kompensation från det andra företaget, som i stället skulle tilldelas kontrakten.

Inom ramen för utredningen genomförde Konkurrensverket platsundersökningar hos de misstänkta företagen och skickade ålägganden. Utredningen visade på kontakter mellan företagen men även på en alternativ förklaring till varför anbudet hade dragits tillbaka. Således fanns inte stöd för att kontakter mellan företagen var orsaken till att det vinnande företaget drog tillbaka sitt anbud. Konkurrensverket avslutade därför utredningen i november 2025.⁵⁰ Konkurrensverket konstaterade i beslutet att utfallet i upphandlingen inte är ett sådant marknadsutfall som en upphandlingsprocess normalt syftar till. Vidare konstaterade Konkurrensverket att det utifrån ett konkurrensperspektiv inte är önskvärt att upphandlare accepterar att vinnande anbudsgivare drar tillbaka sitt anbud efter att upphandlingens resultat offentliggjorts. I detta fall medförde det att Arbetsförmedlingen fick betala mer för utbildningarna.

2.3.2 Konkurrensbegränsande vertikala samarbeten

Under 2025 avslutades två ärenden som rörde konkurrensbegränsande vertikala samarbeten, det vill säga samarbeten mellan företag i olika försäljningsled. Båda ärendena avslutades med hänsyn till förändrat beteende. Tabell 6 visar på vilket sätt de ärenden som rör vertikala konkurrensbegränsande samarbeten har avslutats under åren 2021 till 2025.

⁵⁰ Konkurrensverket, dnr 516/2025.

Tabell 6 Vertikala konkurrensbegränsande samarbeten – prioriterade ärenden som avslutats 2021–2025, fördelat på hur de avslutats

	2025	2024	2023	2022	2021
Åtagande	0	0	3	0	0
Åläggande	0	0	0	0	0
Fastställande av överträdelse utan åtgärd	0	0	0	0	0
Beslut om konkurrensskadeavgift	0	0	1	0	0
Avslutat med hänsyn till förändrat beteende	2 ⁵¹	0	0	0	1
Avslutat i kombination med påkallande av regelöversyn	0	0	0	0	0
Avslutat utan åtgärd	0	0	0	0	2
Totalt	2	0	4	0	3

I det följande återges korta beskrivningar av de utredningar som avslutats under 2025.

Service och reparation av motorfordon – avslutat med hänsyn till förändrat beteende

Konkurrensverket inledde under 2024 en utredning avseende misstänkta vertikala begränsningar på marknaden för service och reparation av motorfordon. En generalagent för ett antal bilmärken misstänktes ha begränsat konkurrensen på eftermarknaden för berörda bilmärken genom att tillämpa krav eller villkor inom sitt selektiva distributionssystem av auktoriserade verkstäder, på ett sätt som kunde strida mot förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. Utredningen avsåg en pågående situation och det inkom löpande nya omständigheter och handlingar under utredningens gång, vilket påverkade handläggningstiden.

Ärendet avslutades i april 2025 efter att generalagenten till viss del självmant ändrat sitt beteende på marknaden.⁵² Konkurrensverket höll även ett möte med det berörda företaget och redogjorde för det relevanta regelverket vad gäller utformningen och tillämpningen av ett selektivt distributionssystem med utgångspunkt i kommissionens tilläggsriktlinjer för vertikala begränsningar i avtal om försäljning och reparation av motorfordon och om återförsäljning av reservdelar till motorfordon. Vidare förklarade Konkurrensverket hur vissa av företagets interna överväganden, såsom de framkom i utredningen, skulle kunna komma att tolkas i förhållande till konkurrensreglerna om de kom till uttryck i förfaranden på marknaden.

⁵¹ Ett av dessa ärenden, Konkurrensverket, dnr 180/2024, klassas även som misstänkt missbruk av dominerande ställning men redovisas som vertikalt konkurrensbegränsande samarbete då utredningen huvudsakligen rörde den misstanken.

⁵² Konkurrensverket, dnr 180/2024.

Friskvårdsportaler – avslutat med hänsyn till förändrat beteende

Konkurrensverket inledde under 2024 en utredning av misstänkt vertikalt konkurrensbegränsande samarbete på marknaden för friskvårdsportaler. Utredningen inleddes mot bakgrund av tidigare tips och klagomål från leverantörer av friskvårdstjänster samt efter att ha följt marknadsutvecklingen. Konkurrensverket misstänkte att ett företag som tillhandahåller en friskvårdsportal, i sina avtal med friskvårdsleverantörer tillämpade en prisparitetsklausul som riskerade att begränsa konkurrensen. Det ifrågasatta villkoret kunde tolkas som att friskvårdsleverantörerna var förhindrade att erbjuda lägre priser än det pris man erbjöd på företagets plattform, såväl i sina egna kanaler som i andra försäljningskanaler.

I maj 2024, kort efter att Konkurrensverket inlett utredningen, ändrade friskvårdsportalen ordalydelsen i prisparitetsklausulen. Den nya ordalydelsen innebär att friskvårdsleverantörer är fria att sätta lägre priser på andra konkurrerande friskvårdsplattformar. Kravet om prisparitet gäller sedan dess endast i förhållande till friskvårdsleverantörernas egna försäljningskanaler. Friskvårdsplattformar som tillhandahåller hantering av friskvårdsbidraget konkurrerar i första hand om att teckna avtal med arbetsgivarna. Konkurrensverket konstaterade att när en arbetsgivare har valt en friskvårdsplattform finns det inte någon direkt konkurrens om användarna mellan plattformarna. Till skillnad från många andra liknande marknader, finns det inget omedelbart konkurrenstryck från friskvårdsleverantörernas direkta försäljningskanaler under avtalstiden mellan friskvårdsportalen och arbetsgivare. Konkurrensverket fann heller inga indikationer på att friskvårdsportalens konkurrenter skulle uppfatta sig utestängda till följd av prisparitetsklausulen. Konkurrensverket bedömde att det inte fanns tillräckligt stöd för att prisparitetsklausulen medförde konkurrensbegränsande effekter. Ärendet avslutades därför i juli 2025.⁵³

2.3.3 Missbruk av dominerande ställning

Under 2025 avslutades två ärenden som rörde misstänkt missbruk av dominerande ställning. Båda ärendena avslutades utan åtgärd. Av tabell 7 framgår på vilket sätt denna ärendetyp avslutats under åren 2021–2025.

⁵³ Konkurrensverket, dnr 302/2024.

Tabell 7 Missbruk av dominerande ställning – prioriterade ärenden som avslutats 2021–2025, fördelat på hur de avslutats

	2025	2024	2023	2022	2021
Åtagande	0	0	0	0	0
Åläggande	0	0	0	0	0
Fastställande av överträdelse utan åtgärd	0	0	0	0	0
Beslut om konkurrensskadeavgift	0	0	0	0	0
Avslutat med hänsyn till förändrat beteende	0	0	3	1	0
Avslutat i kombination med påkallande av regelöversyn	0	3	0	0	0
Avslutat utan åtgärd	2	0	1	0	0
Totalt	2	3	4	1	0

I det följande återges korta beskrivningar av de utredningar som avslutats under 2025.

Mediabevakningstjänster – avslutat utan åtgärd

I augusti 2024 inledde Konkurrensverket en utredning av en transaktion som innebar att två företag som tillhandahöll mediabevakningstjänster gick samman under ett nybildat holdingbolag och om det skulle kunna vara en överträdelse av förbudet mot missbruk av dominerande ställning. Transaktionen medförde att de två företagen inte längre konkurrerade med varandra. Transaktionen nådde dock inte upp till tröskelvärdena för att räknas som en företagskoncentration som ska anmälas till Konkurrensverket eller för att Konkurrensverket skulle kunna begära in en anmälan. Konkurrensverket prövade därför i stället om förfarandet kunde utgöra ett missbruk av dominerande ställning, i enlighet med EU-domstolens praxis i *Towercast*-domen⁵⁴.

Parallellt med Konkurrensverkets utredning prövade den norska konkurrensmyndigheten affärens effekter på den norska marknaden enligt sina koncentrationsregler, som inte innehåller motsvarande tröskelvärden som i Sverige. Där godkändes affären i juli 2025, efter att företaget inkommit med åtaganden som framför allt innebar att den norska delen av ett av de två ursprungliga företagen måste avyttras.

Detta var första gången Konkurrensverket prövade en koncentration enligt missbruksförbudet. Det skulle ha varit av stort värde att, likt den norska konkurrensmyndigheten, ha kunnat förhindra ytterligare marknadskoncentration, eftersom transaktionen ledde till att det omsättningsmässigt största företaget inte längre konkurrerade med det andra företag som omfattades av transaktionen. Även ytterligare praxis på området hade varit värdefull. Omständigheterna kring den ifrågasatta transaktionen gjorde dock att Konkurrensverket bedömde att det inte

⁵⁴ Mål C-449/21, Towercast SASU mot Autorité de la concurrence och Ministre chargé de l'économie, EU:C:2023:207.

fanns tillräckliga skäl att fortsätta utredningen enligt missbruksförbudet och avslutade därför ärendet i november 2025.⁵⁵

Särläkemedel – avslutat utan åtgärd

I maj 2024, efter en förstudie⁵⁶, startade Konkurrensverket en tillsynsutredning för att utreda ett misstänkt missbruk av dominerande ställning genom överprissättning av ett så kallat särläkemedel. Konkurrensverkets utredning avsåg ett läkemedel som används för behandling av en ovanlig sjukdom som bland annat ger ofrivillig muskelstelhet. Läkemedlet var det enda som fick marknadsföras för behandling av vuxna patienter med sjukdomen även om vissa andra preparat kunde förskrivas "off label".

Efter lanseringen av det aktuella läkemedlet i Sverige 2021 var det inte längre möjligt för läkare i Sverige att licensförskriva den aktiva substansen på sätt som gjorts tidigare. Lanseringen har medfört att kostnaden för att behandla den ovanliga sjukdomen har ökat med mellan åtta och elva gånger jämfört med tidigare licensförskrivning av substansen. Företaget uppgav att de haft kostnader med anledning av ansökan om marknadsgodkännande av läkemedlet till Europeiska läkemedelsmyndigheten. Konkurrensverket noterade emellertid att de kostnader som företaget uppgav föreföll uppseendeväckande höga, och att det är osäkert om nyttan för kunderna motiverar de kostnaderna.

Inom ramen för utredningen var Konkurrensverket i kontakt med och inhämtade information från ett stort antal företag, såväl i Sverige som i utlandet. Utredningen innefattade även kontakter med olika myndigheter, i Sverige och utomlands. För att utreda om läkemedlet hade tillhandahållits till ett alltför högt pris som inte stod i något rimligt förhållande till produktens ekonomiska värde genomförde Konkurrensverket bland annat en pris- och kostnadsanalys avseende försäljningen på den svenska marknaden. Analysen gav dock inget entydigt utfall. Mot bakgrund av utredningsresultaten bedömde Konkurrensverket sammantaget att det inte fanns skäl att fortsätta utredningen. Ärendet avslutades därför i oktober 2025.⁵⁷

2.3.4 Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

Under 2025 har inget ärende avslutats som rört konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Däremot har Konkurrensverket under 2025 haft en pågående utredning som avslutades i början av 2026 och därmed redovisas i nästa års tillsynsrapport.⁵⁸ Tabell 8 visar på vilket sätt denna ärendetyp avslutats under perioden 2021–2025.

⁵⁵ Konkurrensverket, dnr 669/2024.

⁵⁶ Konkurrensverket, dnr 371/2023.

⁵⁷ Konkurrensverket, dnr 341/2024.

⁵⁸ Se vidare i avsnitten 2.1 och 2.5.3.

Tabell 8 Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet – prioriterade ärenden som avslutats 2021–2025, fördelat på hur de avslutats

	2025	2024	2023	2022	2021
Ansökan om stämning konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet	0	0	0	0	0
Avslutat med hänsyn till förändrat beteende	0	1	2	0	1
Avslutat i kombination med påkallande av regelöversyn	0	0	0	0	1
Avslutat utan åtgärd	0	0	0	0	0
Totalt	0	1	2	0	2

2.3.5 Utredningsskadeavgift

För att utreda om ett företag har brutit mot konkurrensreglerna får Konkurrensverket hålla förhör, genomföra platsundersökningar och ålägga företaget att komma in med uppgifter. Om ett företag hindrar utredningen genom att inte underkasta sig utredningsåtgärderna, kan Konkurrensverket besluta att företaget ska betala en utredningsskadeavgift, ett slags böter. Konkurrensverkets beslut kan överklagas till Patent- och marknadsdomstolen.

Syftet med regeln om utredningsskadeavgift är att öka incitamenten för företag att besvara Konkurrensverkets frågor och att öka förutsättningarna att tidigt få det underlag som behövs för utredningarna, och på så sätt ge oss möjligheter att bedriva en effektivare tillsyn.

Skyldigheten att inte hindra våra utredningar gäller när Konkurrensverket utreder misstänkta överträdelser av förbuden mot konkurrensbegränsande samarbeten och missbruk av dominerande ställning. Det är således endast de företag som Konkurrensverket utreder för sådana misstänkta överträdelser som kan bli skyldiga att betala utredningsskadeavgift. Det krävs vidare att företaget, eller den som har handlat på företagets vägnar, har agerat uppsåtligt eller av oaktsamhet för att företaget ska bli skyldigt att betala utredningsskadeavgift.

Under 2025 har Konkurrensverket inte startat något ärende om utredningsskadeavgift. Sedan Konkurrensverket fick denna befogenhet i mars 2021 har vi haft två sådana utredningar, dock har inga av dessa lett till beslut om utredningsskadeavgift, se tabell 9.

Tabell 9 Avslutade ärenden avseende utredningsskadeavgift 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal ärenden om utredningsskadeavgift	0	0	1 ⁵⁹	1	0
Varav beslut om avgift	0	0	0	0	0
Varav avskrivna	0	0	1	1	0

⁵⁹ År 2023 förekom ytterligare ett utredningsskadeavgiftsärende (Konkurrensverket, dnr 547/2023) men det lades till handlingarna utan att ett avskrivningsbeslut upprättades och räknas därför inte med i statistiken.

2.4 Företagskoncentrationer

Tabell 10 redovisar antalet anmälda företagskoncentrationer och grund för anmälan under de senaste fem åren. Under 2025 anmäldes 95 koncentrationer, vilket är något fler än 2024. Som framgår av tabellen är de allra flesta koncentrationer som prövas sådana som är anmälningspliktiga. Det inkommer endast ett fåtal anmälningar av icke anmälningspliktiga företagskoncentrationer varje år. Under 2025 inkom 1 frivillig anmälan.

Tabell 10 Anmälda företagskoncentrationer 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal anmälda företagskoncentrationer	95	91	82	121	135
Varav ålagda att anmäla på grund av särskilda skäl	0	0	0	1	0
Varav frivilliga anmälningar av icke anmälningspliktiga koncentrationer	1	2	1	2	1

Tabell 11 redovisar beslut inom prövningen av företagskoncentrationer under 2021–2025. Som framgår av tabellen har Konkurrensverket under 2025 avslutat 95 koncentrationsärenden. Av dessa har vi i 93 fall beslutat att lämna koncentrationen utan åtgärd i fas 1. Resterande 2 ärenden avslutades i fas 2, varav 1 kunde lämnas utan åtgärd först efter åtagande. Företagsförvärv eller samgåenden är normala företeelser i en marknadsekonomi och ingripanden sker bara undantagsvis när en koncentration bedöms kunna påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens.

Tabell 11 Beslut inom koncentrationsprövningen 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal beslut om att lämna en företagskoncentration utan åtgärd i fas 1	93	89	83	115	135
Varav beslut om att lämna utan åtgärd efter åtaganden i fas 1	0	1	1	0	0
Antal beslut att inleda särskild undersökning (fas 2)	2	3	1	3	3
Antal koncentrationsprövningar som avslutades i fas 2	2	3	2	2	4
Varav återkallade anmälningar i fas 2	0	1	1	0	0
Varav beslut i fas 2 om att lämna utan åtgärd efter åtaganden	1	0	0	0	2
Varav beslut i fas 2 om förbud eller ingripande	0	1	0	0	0
Varav beslut i fas 2 om att lämna utan åtgärd	1	1	1	2	2
Totalt antal avslutade koncentrationsärenden	95	92	85	117	139

Nedan återges korta beskrivningar av ärenden som avslutats under 2025 och där Konkurrensverket gjort mer omfattande utredningar.

Posttjänster – åtaganden i fas 2

I början av 2025 inledde Konkurrensverket en särskild undersökning (fas 2) för att närmare granska ett planerat förvärv på marknaden för posttjänster. Konkurrensverkets utredning visade att företagskoncentrationen riskerade att leda till ett påtagligt hämmande av en effektiv konkurrens på marknaden för distribution av så kallade sändningar (serier av försändelser med samma format och vikt). Detta eftersom målbolagets programvaror för portooptimering skulle kunna medföra en intressekonflikt om den vertikalt integrerade köparen efter förvärvet började använda dessa programvaror för att gynna sin egen distributionsverksamhet och därigenom stärka en dominerande ställning. Även sett till förmedlingstjänster för digital och fysisk kundkommunikation fanns en oro att koncentrationen skulle kunna få konkurrensskadliga effekter.

Under utredningen valde köparen och dess moderbolag att lämna frivilliga åtaganden. I korthet innebär åtagandena en funktionell separation mellan portooptimerings- och distributionsverksamheterna för att undanröja den nämnda intressekonflikten. Vidare ska portooptimeringstjänsterna erbjudas på icke-diskriminerande villkor. Åtagandena löper till 2038 och övervakas av en oberoende förvaltare. De är också förenade med vite, både ett ordinärt och ett löpande vitesbelopp. Konkurrensverket bedömde att åtagandena undanröjer de konkurrensproblem som förvärvet skulle kunna ha medfört och koncentrationen kunde därför lämnas utan åtgärd efter åtaganden i maj 2025.⁶⁰

Förlagsverksamhet – utan åtgärd i fas 1 (frivillig anmälan)

I april 2025 inkom en frivillig anmälan om förvärv av ensam kontroll i förlagsbranschen. Både köpare och målbolag var verksamma inom förlagsverksamhet som omfattade fysisk och digital bokutgivning med distribution via detaljhandeln och digitala strömningskanaler (förlagsledet). Köparen bedrev också verksamhet inom distribution av ljud- och e-böcker via strömningstjänster (distributionsledet) och var vid förvärvet den största strömningstjänsten i Sverige sett till omsättning.

I utredningen uttryckte andra förlag en oro för att förvärvet skulle försämra konkurrensen om utgivningsrättigheter och att köparen i sin strömningstjänst skulle premiera egna förlag. Konkurrenter inom strömningstjänster uttryckte å sin sida oro för prishöjningar på målbolagets katalog av titlar och en risk för att de inte skulle få tillgång till köparens katalog, alternativt få tillgång till den på sämre villkor till följd av en ökad förhandlingsstyrka hos det sammanslagna företaget.

Konkurrensverket bedömde emellertid att företagskoncentrationen inte, i vare sig förlags- eller distributionsledet, var ägnad att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet i dess helhet eller en avsevärd del av det. Koncentrationen lämnades därför utan åtgärd i fas 1.⁶¹

⁶⁰ Konkurrensverket, dnr 947/2024.

⁶¹ Konkurrensverket, dnr 334/2025.

Tv- och mediebranschen – utan åtgärd i fas 1

I april 2025 anmäldes en företagskoncentration inom mediebranschen. Det förekom ett flertal horisontella och vertikala samband mellan köparens och målbolagets verksamheter. Köparens huvudsakliga fokus var dock tillhandahållande av nyhetstidningar (print och online), medan målbolagets huvudsakliga fokus var tillhandahållande av tv-kanaler (linjärt och OTT⁶²).

I och med att företagens huvudsakliga verksamhetsfokus i mediebranschen skiljde sig från varandra, inriktade Konkurrensverket utredningen på företagens konkurrensnärhet. Det var endast inom tillhandahållande av annonsutrymme, där parterna konkurrerade om annonsförsäljning, som koncentrationen medförde mer än marginella förändringar i marknadsandelar.

Det fanns dock inte någon specifik målgrupp som endast skulle kunna nås via de samgående företagens annonseringsutrymmen. Utredningen visade inte heller att deras gemensamma utbud av annonsutrymme skulle få särskild betydelse efter koncentrationen. Marknadskontakter påtalade att konkurrensen var god och att det fanns andra stora aktörer aktiva inom annonsering. Mot denna bakgrund kunde Konkurrensverket lämna koncentrationen utan åtgärd i juni 2025.⁶³

Mediemarknaden – utan åtgärd i fas 1

I september 2025 anmäldes en företagskoncentration där ett mediaföretag skulle gå från att ha gemensam kontroll till ensam kontroll över en tv-distributör. Koncentrationsprövningen rörde framför allt det vertikala sambandet mellan grossistförsäljning av tv-kanaler och distribution av tv-innehåll. Utredningen fokuserade primärt på risken för att konkurrenter inom distribution av tv-tjänster skulle få begränsad tillgång till innehåll (avskärmning av insatsvara) och risken för delning av kommersiellt känslig information.

Konkurrensverkets utredning visade dock inte att övergången från gemensam till ensam kontroll skulle innebära att en avskärmning vore en lönsam strategi som skulle kunna leda till ett påtagligt hämmande av konkurrensen. Vidare noterades att skyddsmekanismer mot informationsspridning redan föreföll vara marknadspraxis. Koncentrationen lämnades därför utan åtgärd i fas 1.⁶⁴

Bredbandsmarknaden – utan åtgärd i fas 2

I september 2025 anmäldes även en företagskoncentration inom telekombranschen. Under fas 1 kunde Konkurrensverket inte utesluta att koncentrationen var ägnad att leda till konkurrensproblem avseende fasta bredbandstjänster via fiber. Konkurrensverket beslutade därför att genomföra en särskild undersökning (fas 2) av koncentrationen med fokus på sådana tjänster. Under utredningens gång inhämtade

⁶² OTT, eller over-the-top, står för en strömningstjänst som levererar exempelvis tv-kanaler, filmer, serier och sport direkt till konsumenter via internet.

⁶³ Konkurrensverket, dnr 410/2025.

⁶⁴ Konkurrensverket, dnr 790/2025.

Konkurrensverket uppgifter från parterna, andra leverantörer av fasta bredbands-tjänster, andra marknadsaktörer i värdekedjan och Post- och telestyrelsen (PTS). Verket utredde bland annat marknadsstrukturen på såväl nationell som lokal (nätspecifik) nivå, konkurrensnärheten mellan parterna samt målbolagets roll på marknaden.

Konkurrensverkets utredning visade att koncentrationen, på ett nationellt plan, skulle innebära att den största leverantören skulle förvärva den tredje största sett till volym och att parternas gemensamma marknadsandel på nationellt plan, och på flera lokala (nätspecifika) marknader, skulle vara betydande. Utredningen visade dock att köparen även efter koncentrationens genomförande skulle möta konkurrenstryck från flera aktörer på både nationellt plan och på lokala (nätspecifika) marknader. Vidare fanns det uppgifter i utredningen som talade för att marknaden kan delas upp i olika segment och att parterna hade olika inriktning. Utredningen visade också att målbolaget utmanat marknaden med konkurrenskraftiga priser, men att det även fanns andra lågprisaktörer. Vidare gav utredningen inte stöd för att det fanns några betydande etableringshinder på marknaden.

Konkurrensverkets sammantagna bedömning var att koncentrationen inte var ägnad att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet som helhet eller en väsentlig del av det. Koncentrationen lämnades därför utan åtgärd i december 2025.⁶⁵

Hudvårdsprodukter – utan åtgärd i fas 1

I oktober 2025 anmäldes en företagskoncentration där köparens och målbolagets verksamheter överlappade inom ett stort antal produktsegment avseende receptfria läkemedel och kosmetiska produkter. Försäljning av företagens produkter skedde genom e-handel och fysiska butiker inom apotekskanalen, skönhetskanalen och massmarknadskanalen (innefattande dagligvaruhandeln och lågprisbutikskedjor).

Utredningen visade bland annat att det inom segmentet hudskyddsmedel och mjukgörande medel inte förelåg någon tydlig konkurrensnärhet mellan företagens produkter. Vissa marknadsaktörer beskrev dem som kompletterande, andra uttryckte att de kunde ses som nära eller ganska nära konkurrenter men att det fanns många starka eller likvärdiga alternativ. Konkurrensverket bad apotekskedjorna och e-handelsapoteken att ange första, andra och tredje alternativ till ett antal av företagens produkter inom hudskyddsmedel och mjukgörande medel, eller om det saknades alternativa produkter. Svaren indikerade att graden av utbytbarhet mellan produkterna var relativt låg och att det ofta fanns flera produkter från andra leverantörer som var utbytbara i högre grad.

I bedömningen beaktade Konkurrensverket även att det i allmänhet inte fanns någon större oro hos de marknadsaktörer som uttalat sig och att det fanns ett

⁶⁵ Konkurrensverket, dnr 732/2025.

tillräckligt kvarvarande konkurrenstryck från såväl apotekens egna märkesvaror som andra konkurrenter. Koncentrationen lämnades därför utan åtgärd.⁶⁶

2.5 Exempel på konkurrensutredningar som var pågående vid utgången av 2025

Inom ramen för Konkurrensverkets konkurrenstillsyn pågår ett flertal utredningar. I detta avsnitt beskrivs några av de konkurrenstillsynsärenden som prioriterats för vidare utredning och som var pågående den 1 januari 2026. Status i dessa ärenden redovisas per den 19 mars 2026.⁶⁷ Information om pågående utredningar av prioriterade ärenden inom konkurrenstillsynen finns även på vår webbplats.

2.5.1 Misstanke om konkurrensbegränsande horisontella samarbeten

Sökordsannonsering, apotekstjänster

Konkurrensverket inledde under 2025 en utredning av flera misstänkta horisontella konkurrensbegränsande avtal mellan apotek. Utredningen avser misstänkt konkurrensbegränsande samarbete i syfte att avstå från att buda på sökord som motsvarar varandras varumärkes- och bolagsnamn, vid så kallad sökordsannonsering på internet.

Utredningen omfattade inledningsvis fyra traditionella apotekskedjor med fysiska butiker och välutvecklad e-handel samt tre renodlade e-handelsapotek men har sedermera begränsats till att omfatta endast fyra av dessa aktörer. Konkurrensverket har inom ramen för utredningen inhämtat information från såväl apoteken som från andra relevanta marknadsaktörer.⁶⁸

Apoteksmarknaden är hårt reglerad vilket begränsar möjligheten till bland annat priskonkurrens och marknadsföring. På en sådan marknad kan andra konkurrensparametrar få relativt större betydelse. Marknadsföring syftar till att öka kännedomen om ett företag och till att öka dess försäljning. Konkurrensverket ser allvarligt på när företag utbyter information om hur de avser att marknadsföra sig.

Golfklubsverksamhet

I början av 2025 tog Konkurrensverket emot ett klagomål från ett antal golfklubbar som handlade om Svenska Golf förbundets (SGF) förslag om att införa ett maxtak för antalet aktiva golf-id (spelrätter) en golfklubb kan utfärda, kopplat till antalet hål klubbens golfanläggning har. Vid sin årsstämma i april 2025 fattade SGF beslut om

⁶⁶ Konkurrensverket, dnr 824/2025.

⁶⁷ Även ärenden som vid tidpunkten för denna rapport publicering har avslutats redovisas således i detta avsnitt, om de var pågående vid utgången av 2025.

⁶⁸ Konkurrensverket, dnr 177–180/2025, dnr 372/2025 och dnr 373/2025, varav dnr 179/2025 och dnr 373/2025 har avslutats i mars 2026.

att införa ett sådant maxtak, och kort därefter inledde Konkurrensverket en utredning.

Golf är en folksport med många utövare och SGF:s beslut om maxtak har väckt stor uppmärksamhet och debatt. Utredningen omfattar om syftet med beslutet var att begränsa klubbar och företag som priskonkurrerade med traditionella klubbar, från att växa ytterligare. Beslut mellan företag om att begränsa vissa marknadsaktörers möjlighet att priskonkurrera och expandera kan strida mot konkurrensreglernas förbud mot konkurrensbegränsande samarbete.

Enligt SGF:s beslut skulle maxtaket genomföras i två steg. Från den 1 juli 2025 kunde golfklubbar inte utfärda fler aktiva golf-id än vad maxtaket tillåter, men fick fortsatt behålla de medlemmar som aktiverade sina golf-id under första halvåret av 2025 även om detta innebar att maxtaket överskreds (steg 1). Enligt SGF:s beslut rådde det således en övergångsperiod under hösten 2025, men efter den 1 januari 2026 skulle berörda golfklubbar inte längre få ha fler aktiva golf-id än vad respektive maxtak tillät (steg 2).

Inom ramen för utredningen har Konkurrensverket bland annat varit i kontakt med SGF, flertalet golfklubbar och Riksidrottsförbundet. I samband med det första steget av införandet av maxtaket framförde klagandena att det förelåg förutsättningar för ett interimistiskt åläggande i ärendet. Konkurrensverket utredde om det förelåg förutsättningar att fatta ett interimistiskt beslut och kom fram till att det vid den tidpunkten inte fanns sådana särskilda skäl som krävs enligt bestämmelsen. I juni 2025 beslutade därför Konkurrensverket att inte meddela interimistiskt åläggande mot SGF.

Under hösten 2025 utreddes frågan om interimistiskt beslut på nytt då Konkurrensverket på eget initiativ övervägde att ingripa med interimistiska åtgärder inför den kraftiga reduceringen av medlemsantalet som golfklubbar med övertalighet enligt reglerna om maxtaket skulle genomföra i samband med årsskiftet 2025/2026. I slutet av oktober 2025 beslutade emellertid SGF:s förbundsstyrelse att tills vidare pausa det andra steget av införandet av maxtaket, vilket innebar att någon reduktion av medlemsantalet inte skulle aktualiseras vid årsskiftet 2025/2026. Av den anledningen gick Konkurrensverket inte vidare med inriktningen att ingripa interimistiskt. Däremot fortsatte utredningen gällande maxtakets förenlighet med konkurrensreglerna och var fortfarande pågående den 19 mars 2026.⁶⁹

Fordonsbesiktningstjänster

Ett annat ärende som inleddes hösten 2025 och som pågick vid årets slut rörde misstanke om ett horisontellt konkurrensbegränsande samarbete mellan aktörer verksamma på marknaden för fordonsbesiktning.

⁶⁹ Konkurrensverket, dnr 71/2025.

Utredningen rörde en överenskommelse mellan konkurrerande företag i en branschorganisation om att inte använda varandras varumärken eller företagsnamn vid sökordsannonsering på internet. Överenskommelsen fanns i en riktlinje som togs fram 2015 av en föregångare till dagens branschorganisation. En sådan överenskommelse och agerande kan begränsa konsumentens möjlighet att vid söktillfället få kännedom om konkurrerande alternativ till det företag som konsumenten söker på. Den kan även utgöra en överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i konkurrenslagen och i EUF-fördraget.

Inom ramen för utredningen har Konkurrensverket inhämtat information från såväl den tidigare branschorganisationen som den nuvarande och från medlemsföretagen som även var medlemmar i den föregående branschorganisationen som antog riktlinjerna. Av utredningen framgår att det har förekommit kontakter om sökordsannonsering mellan vissa av företagen. Vid dessa kontakter har företag förmått eller försökt förmå andra företag att inte använda konkurrerande varumärken eller företagsnamn vid sökordsannonsering, med hänvisning till överenskommelsen i riktlinjerna.

Den nuvarande branschorganisationen har under utredningen uppgett att den varken har antagit eller tillämpat riktlinjerna och har även tagit avstånd från dem genom att tydliggöra att riktlinjerna inte gäller för vare sig branschorganisationen eller dess medlemsföretag. I och med detta är den överenskomna begränsningen av användning av konkurrerande företags varumärke eller företagsnamn vid sökordsannonsering inte längre tillämplig mellan några företag. Branschorganisationen har även beslutat att löpande arbeta med konkurrensrättslig regelefterlevnad, vilket Konkurrensverket ser positivt på. Då medlemsföretagen gemensamt utgör i princip hela marknaden för fordonsbesiktning, får sådan utbildning ett stort genomslag då den återkommande ska ges för såväl styrelsen i branschorganisationen som för personer inom medlemsföretagen som genom sitt arbete regelbundet kommer i kontakt med konkurrenter. Mot den bakgrunden fann Konkurrensverket inte skäl att fortsätta utredningen och avslutade ärendet i februari 2026.⁷⁰

Dagligvaruhandel

Konkurrensverket utreder för närvarande om handlarna inom en större dagligvarukedja har överträtt förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i 2 kap. 1 § konkurrenslagen och artikel 101 i EUF-fördraget. Livsmedel är ett fokusområde för Konkurrensverket då marknaden är av stor betydelse för konsumenterna. Bristande konkurrens mellan aktörer inom en stor livsmedelskedja kan ha betydande påverkan på livsmedelspriserna, som många hushåll redan uppfattar som höga.

Ärendet öppnades i december 2024, till följd av Konkurrensverkets genomlysning av livsmedelsbranschen, och prioriterades för fördjupad utredning i maj 2025. Konkurrensverket misstänker att livsmedelskedjans samarbete går utöver vad som är tillåtet inom ramen för ett inköpssamarbete. Konkurrensverkets utredning om-

⁷⁰ Konkurrensverket, dnr 756/2025.

fattar bland annat dagligvarukedjans kontroll av butikslägen, prisstöd till handlare, styrning vid etablering och utformning av butiker och affärsmodeller. Konkurrensverket utreder om dagligvarukedjans samarbeten begränsar konkurrensen och om effektivitetshänsyn kan uppväga eventuella konkurrensbegränsningar.⁷¹

2.5.2 Misstanke om missbruk av dominerande ställning

Elektronisk identifieringstjänst

Konkurrensverket fick i januari 2025 klagomål från ett större norskt företag som angav att dess etablering på den svenska marknaden hindrades av det så kallade id-växlingsförbud som tillämpas inom ramen för det svenska Bank-id-systemet. Id-växlingsförbudet är ett avtalsvillkor som gäller i förhållande till företag och andra aktörer som köper tjänsten Bank-id. Enligt klaganden medför avtalsvillkoret att företaget inte kan konkurrera effektivt avseende betaltjänster.

Inom ramen för utredningen har Konkurrensverket inhämtat information från ett stort antal marknadsaktörer som använder elektroniska identifieringslösningar eller som på något sätt är involverade i Bank-id-systemet, för att undersöka förbudets påverkan på marknaden. Konkurrensverket utreder om nämnda förbud utgör en överträdelse av förbudet mot missbruk av dominerande ställning, alternativt förbudet mot konkurrensbegränsande samarbeten. Utredningen är omfattande, bland annat mot bakgrund av de många kontakter med marknadsaktörer som genomförs och av hur Bank-id-systemet är uppbyggt och drivs.⁷²

Förmedlare av försäkringsmedicinsk rådgivning

En annan utredning som var pågående vid utgången av 2025 rörde marknaden för förmedling av försäkringsmedicinsk rådgivning. Utredningen inleddes 2023 och förmedlingsföretaget misstänktes missbruka sin dominerande ställning genom exklusivavtal som förbjuder rådgivare att ta uppdrag åt konkurrenter.

Inom ramen för utredningen har Konkurrensverket varit i kontakt med och inhämtat information från ett stort antal marknadsaktörer. Det utredda företaget tillhandahåller försäkringsmedicinska bedömningar som utförs av särskilda rådgivare. Kunderna är exempelvis försäkringsbolag, skaderegleringsbolag och myndigheter. Syftet med att inhämta en försäkringsmedicinsk bedömning kan bland annat vara att avgöra om personskador omfattas av en försäkring. De försäkringsmedicinska rådgivarna är läkare som är verksamma inom olika medicinska specialiteter. Konkurrensverket konstaterar att det aktuella företaget sedan i vart fall 2020 haft en dominerande ställning på marknaden för förmedling av försäkringsmedicinsk rådgivning.

⁷¹ Konkurrensverket, dnr 988/2024.

⁷² Konkurrensverket, dnr 50/2025.

Enligt Konkurrensverkets utredning har företaget missbrukat sin dominerande ställning på marknaden genom att sedan januari 2021 tillämpa exklusivitetsklau-suler i uppdragsavtalen med de försäkringsmedicinska rådgivare som företaget anlitar. Inom flera medicinska specialistområden har företaget exklusivavtal med samtliga, eller näst intill samtliga, rådgivare som finns tillgängliga. Det innebär att företagets konkurrenter inte kan anlita dessa försäkringsmedicinska rådgivare och därmed riskerar att uteslängas från marknaden. Agerandet kan även försvåra för nya aktörer att träda in och konkurrera effektivt på marknaden.

Den 19 mars 2026 beslutade Konkurrensverket därför att företaget ska betala 14,3 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift för att ha brutit mot konkurrenslagens förbud mot missbruk av dominerande ställning. I beslutet ålägger Konkurrens-verket också företaget att inte längre tillämpa de aktuella exklusivitetsavtalen. Åläggandet är förenat med vite om 30 miljoner kronor.⁷³

2.5.3 Misstanke om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

Beställningstrafik med buss

Mot bakgrund av återkommande klagomål inledde Konkurrensverket i april 2024 en utredning avseende konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Utredningen avser Uddevalla Omnibus beställningstrafik med buss och om denna verksamhet kunde snedvrida eller hämma konkurrensen på ett sätt som omfattas av konkurrenslagen. Bolaget ägdes till 100 procent av ett annat bolag som i sin tur var helägt av Uddevalla kommun. Det medförde att regeln om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet var tillämplig. Under utredningen uppgav privata buss-företag att de upplevde svårigheter att bedriva beställningstrafik i Uddevalla kommun till följd av Uddevalla Omnibus beställningstrafikverksamhet.

Konkurrensverkets utredning visade att Uddevalla Omnibus beställningstrafik mot privata kunder skedde utanför den kommunala kompetensen och inte var förenlig med lag. Verksamheten riskerade att innebära negativa effekter för konkurrensen. I december 2025 informerade emellertid Uddevalla Omnibus om att bolaget fattat beslut om att upphöra med försäljning av beställningstrafik mot privata kunder. Mot denna bakgrund bedömde Konkurrensverket att det inte fanns skäl att fortsätta utredningen, varför ärendet avslutades med hänsyn till förändrat beteende i januari 2026.⁷⁴

⁷³ Konkurrensverket, dnr 91/2023.

⁷⁴ Konkurrensverket, dnr 97/2024.

2.5.4 Uppföljning av åtaganden

Utöver ovanstående utredningar har Konkurrensverket flera pågående uppföljningar av åtaganden. En uppföljning⁷⁵ avser det beslut om åtaganden som Konkurrensverket fattade i juli 2024 i ärendet om misstänkt samordning avseende annonsering på söktjänster för bostäder.⁷⁶ Under åtagandenas löptid kommer parterna regelbundet åläggas att inkomma med redovisning gällande efterlevnaden av åtagandena.

Två andra uppföljningar⁷⁷ rör de beslut om åtaganden som Konkurrensverket fattade i oktober 2023 i ärendena avseende bryggeribranschen.⁷⁸ Under åtagandenas löptid ska parterna årligen inkomma med redovisning gällande efterlevnaden av åtagandena.

Den fjärde uppföljningen⁷⁹ avser beslut om åtagande som Konkurrensverket fattade 2024 i en utredning om drivmedelsmarknaden.⁸⁰ Under åtagandenas löptid ska parterna löpande inkomma med information gällande hur åtagandena efterlevs.

Slutligen har Konkurrensverket ett antal pågående uppföljningsärenden som rör åtaganden i företagskoncentrationer. Åtagandena sträcker sig över flera år. Det senaste ärendet gäller uppföljning av åtaganden⁸¹ som rör en företagskoncentration på marknaden för posttjänster.⁸² Åtagandena övervakas av en extern förvaltare som inkom med sin första rapport i december 2025. Sedan tidigare pågår uppföljning av åtaganden⁸³ på marknaderna för flytande naturgas och biogas, dagligvaruhandel samt digitala prenumerationstjänster för magasin och tidningar.⁸⁴

2.6 Platsundersökningar

Konkurrensverket kan, efter tillstånd av Patent- och marknadsdomstolen, genomföra undersökningar på plats, få tillträde till lokaler och ta kopior av bokföring och andra affärshandlingar hos företag för att utreda om det skett överträdelser av konkurrenslagen. Vi kan genomföra undersökningarna i våra egna utredningar, men även på uppdrag av andra nationella konkurrensmyndigheter inom EU och i Norden eller assistera Europeiska kommissionen.

⁷⁵ Konkurrensverket, dnr 561/2024.

⁷⁶ Konkurrensverket, dnr 602/2022.

⁷⁷ Konkurrensverket, dnr 85/2024 och dnr 843/2024.

⁷⁸ Konkurrensverket, dnr 706/2019 och dnr 248/2020.

⁷⁹ Konkurrensverket, dnr 61/2025.

⁸⁰ Konkurrensverket, dnr 382/2023.

⁸¹ Konkurrensverket, dnr 557/2025.

⁸² Konkurrensverket, dnr 947/2024.

⁸³ Konkurrensverket, dnr 331/2020, dnr 633/2021 och dnr 177/2023.

⁸⁴ Konkurrensverket, dnr 7/2020, dnr 361/2021 och dnr 786/2022.

Tabell 12 redovisar information om platsundersökningar som genomförts till och med 2025 i sådana ärenden som antingen fortfarande pågår eller har avslutats efter den 1 januari 2025. Det är enbart platsundersökningar som Konkurrensverket har genomfört i egna utredningar som ingår i redovisningen. Det vill säga platsundersökningar som utförts på uppdrag av en annan konkurrensmyndighet eller kommissionen framgår inte av tabellen. Inte heller platsundersökningar som Konkurrensverket uppdragit åt andra nationella konkurrensmyndigheter att genomföra i andra länder ingår i redovisningen.

Tabell 12 Platsundersökningar till och med 2025 i utredningar som pågår eller har avslutats efter den 1 januari 2025

Bransch och dnr	Lagrum/ misstänkt överträdelse	Datum när platsunder- sökningen inleddes	Antal företag/ platser som besöktes	Var it-sök genom- fördes ⁸⁵	Vad hände med ärendet?
Bärbranschen Dnr 586/2023, utredning. Dnr 563/2023, platsunder- sökning.	2:1 KL och 101 EUF- fördraget.	2023-09-12	4 företag ⁸⁶ / 2 platser.	I Konkurrens- verkets lokaler.	Utredningen avslutades utan åtgärd i mars 2025.
Generiska läkemedel Dnr 236/2024, utredning. Dnr 389/2024, platsunder- sökning.	2:1 KL och 101 EUF- fördraget.	2024-06-03	3 företag/ 3 platser.	I Konkurrens- verkets lokaler.	Utredningen avslutades utan åtgärd i februari 2025.
Transporttjänster Dnr 423/2024, utredning. Dnr 80/2025, platsunder- sökning.	2:1 KL.	2025-02-04	2 företag/ 2 platser.	I Konkurrens- verkets lokaler.	Utredningen avslutades utan åtgärd i maj 2025.
Arbetsmarknads- utbildning Dnr 516/2025, utredning. Dnr 672/2025, platsunder- sökning.	2:1 KL.	2025-08-26	3 företag ⁸⁷ / 1 plats.	I Konkurrens- verkets lokaler.	Utredningen avslutades utan åtgärd i november 2025.

2.7 Domstolsprocesser

Konkurrensverkets domstolsprocesser kan initieras på olika sätt beroende på vilken processordning som är tillämplig. Konkurrensverket fattar beslut i första instans om att ingripa mot överträdelser av förbuden mot missbruk av dominerande ställning och konkurrensbegränsande samarbeten samt ingripanden vid prövning av företagskoncentrationer. När det gäller förbud avseende konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet och yrkande om näringsförbud väcker Konkurrensverket talan vid Patent- och marknadsdomstolen (PMD). Konkurrensverket har också

⁸⁵ It-sök, det vill säga granskning av elektroniskt lagrad information, kan antingen genomföras i Konkurrensverkets eller företagets lokaler.

⁸⁶ Besök hos ett av företagen avsåg två bolag inom samma koncern på en plats, och ett ytterligare bolag på samma plats med samma ägare.

⁸⁷ De tre företagen tillhörde samma koncern.

möjlighet att besluta om att ett företag som misstänks för en överträdelse ska betala utredningsskadeavgift om företaget hindrar våra utredningar på vissa sätt.

Konkurrensverkets beslut om åläggande, konkurrensskadeavgift, fastställande av överträdelse och ingripande mot företagskoncentrationer, samt utredningsskadeavgift, kan överklagas till PMD vars domar och beslut i konkurrensrättsliga frågor kan överklagas till Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD).⁸⁸

2.7.1 Avslutade domstolsprocesser

Tabell 13 redovisar konkurrensmål och ärenden i domstol där Konkurrensverket varit part och som slutligt avgjorts under 2025, det vill säga där domstolens beslut fått laga kraft. Under 2025 har ett ärende slutligt avgjorts i sak, vilket beskrivs kortfattat nedan.

Apotekstjänst Sverige AB (part) och Oriola Oyj (intervenient)

I början av mars 2025 meddelade PMÖD ett beslut som innebar att Apotekstjänst Sverige AB tilläts genomföra den anmälda företagskoncentrationen av Svensk dos AB.⁸⁹ PMÖD gjorde därmed en annan bedömning än den som Konkurrensverket och även PMD gjort. Enligt Konkurrensverket skulle förvärvet påtagligt hämma konkurrensen på marknaden för dosdispenseringstjänster till öppenvården i Sverige och beslutade därför under våren 2024 att förbjuda företagskoncentrationen.⁹⁰ Konkurrensverkets beslut överklagades till PMD,⁹¹ som gjorde samma bedömning som Konkurrensverket av förvärvets effekter på konkurrensen och avslog i november 2024 överklagandet.⁹² Sedan köparen överklagat även PMD:s beslut (och säljaren anslöt sig till överklagandet som intervenient) ansåg PMÖD att det inte var sannolikt att koncentrationen påtagligt skulle hämma förekomsten och utvecklingen av konkurrensen på marknaden. Med ändring av PMD:s beslut upphävde PMÖD beslutet om förbud.

⁸⁸ PMÖD:s domar och beslut får normalt inte överklagas. PMÖD får dock, utom i ärenden som gäller förbud mot en företagskoncentration, tillåta att ett avgörande överklagas till Högsta domstolen om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen.

⁸⁹ Patent- och marknadsöverdomstolens beslut den 7 mars 2025 i mål nr PMÅ 16560-24.

⁹⁰ Konkurrensverket, dnr 816/2023.

⁹¹ Förutom köparen, överklagade även säljaren och målbolaget i den prövade koncentrationen Konkurrensverkets förbudsbeslut till PMD. PMÖD fann slutligen i beslut den 15 juli 2024 i mål nr PMÅ 8976-24, att varken målbolaget eller säljaren hade klagorätt. Därefter tillät PMD säljaren att träda in som (ordinär) intervenient i rättegången på köparens sida.

⁹² Patent- och marknadsdomstolens beslut den 19 november 2024 i mål nr PMÅ 9076-24.

Tabell 13 Konkurrensmål och ärenden i domstol där Konkurrentverket varit part som avslutades under 2025⁹³

Konkurrentverket	Patent- och marknadsdomstolen (PMD)	Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD)
Apotekstjänst Sverige AB (part) och Oriola Oyj (intervenient) 2024-04-29	2024-11-19 PMÅ 9076-24.	2025-03-07 PMÅ 16560-24.
Dnr 816/2023, utredning. Dnr 383/2024, 384/2024, domstolsprocess. Beslut om förbud mot företagskoncentration (förvärv av Svensk dos AB) vid vite om 100 000 000 kronor.	Köparen överklagade Konkurrentverkets förbudsbeslut till PMD och säljaren anslöt sig till överklagandet som intervenient. PMD avslog överklagandet och Konkurrentverkets beslut om förbud stod fast.	Köparen överklagade PMD:s beslut och säljaren anslöt sig till överklagandet som intervenient. PMÖD biföll överklagandet och upphävde beslutet om förbud mot företagskoncentrationen.

2.7.2 Pågående domstolsprocesser vid utgången av 2025

Tabell 14 redovisar ärenden som pågick i domstol vid utgången av 2025 och där Konkurrentverket är part. Av tabellen framgår status per den 17 mars 2026 för dessa ärenden.⁹⁴ Samtliga ärenden rör beslut om konkurrensskadeavgift. Ärendena beskrivs kortfattat nedan.

Tapwell AB

I början av 2024 överklagades Konkurrentverkets beslut att Tapwell AB, en leverantör av VVS-produkter, skulle betala 16,9 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift för en otillåten prisstyrning av återförsäljare av VVS-produkter.⁹⁵ PMD delade Konkurrentverkets bedömning att Tapwell AB gjort sig skyldigt till en överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete och avslog överklagandet i mars 2025.⁹⁶ Konkurrentverkets beslut står därmed fast. Företaget har överklagat PMD:s beslut till PMÖD där ärendet är pågående.

MD International (Min doktor) och Doktorse Nordic AB (Doktor.se)

Under april 2025 blev två av Konkurrentverkets beslut om konkurrensskadeavgift för konkurrensbegränsande samarbeten mellan digitala vårdgivare överklagade till domstol.⁹⁷ Enligt de överklagade besluten skulle Min Doktor och Doktor.se betala

⁹³ Endast domstolsärenden som avser materiell prövning i sak av konkurrenslagens bestämmelser om förbud mot konkurrensbegränsande avtal, missbruk av dominerande ställning, företagskoncentrationer och konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet redovisas, det vill säga inte ärenden som avser Konkurrentverkets utredningsåtgärder enligt 5 kap. konkurrenslagen (informationsålägganden och platsundersökningar).

⁹⁴ Även slutligt avslutade domstolsprocesser redovisas således i detta avsnitt, om de avslutats och domen fått laga kraft under perioden 1 januari till 17 mars 2026. För årets tillsynsrapport finns inga sådana ärenden.

⁹⁵ Konkurrentverket, dnr 122/2021.

⁹⁶ Patent- och marknadsdomstolens beslut den 21 mars 2025 i mål nr PMÅ 404-24.

⁹⁷ Konkurrentverket, dnr 288/2022.

6,5 miljoner kronor respektive 15 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift för att var och en ha avtalat bilateralt med ett annat företag om att upphöra med att annonsera sina tjänster online på visst sätt. Besluten är för närvarande föremål för prövning i PMD där de handläggs i två olika domstolsärenden. Domstolsprövningen kan få betydelse för att utveckla praxis, även på unionsnivå, med avseende på så kallade "non-brand bidding agreements".

Tabell 14 Konkurrensmål och ärenden i domstol där Konkurrensverket är part och som pågick vid utgången av 2025⁹⁸

Konkurrensverket	Patent- och marknadsdomstolen (PMD)	Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD)
Tapwell AB 2023-12-20 Dnr 122/2021, utredning. Dnr 10/2024, domstolsprocess. Beslut om konkurrensskadeavgift uppgående till 16 900 000 kronor för överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete (vertikal prisstyrning).	2025-03-21 PMÅ 404-24. Företaget överklagade Konkurrensverkets beslut till PMD. PMD avslog överklagandet och Konkurrensverkets beslut stod fast.	PMÅ 5160-25. Företaget överklagade PMD:s beslut till PMÖD. <i>Pågående.</i>
MD International AB (Min doktor) 2025-04-30 Dnr 288/2022, utredning. Dnr 401/2025, domstolsprocess. Beslut om konkurrensskadeavgift uppgående till 6 500 000 kronor för överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete.	PMÅ 8348-25 Företaget överklagade Konkurrensverkets beslut till PMD. <i>Pågående.</i>	
Doktorse Nordic AB (Doktor.se) 2025-04-03 Dnr 288/2022, utredning. Dnr 400/2025, domstolsprocess. Beslut om konkurrensskadeavgift uppgående till 15 000 000 kronor för överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete.	PMÅ 8325-25 Företaget överklagade Konkurrensverkets beslut till PMD. <i>Pågående.</i>	

⁹⁸ Endast domstolsärenden som avser materiell prövning i sak av konkurrenslagens bestämmelser om förbud mot konkurrensbegränsande avtal, missbruk av dominerande ställning, företagskoncentrationer och konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet redovisas. Ärenden som avser Konkurrensverkets utredningsåtgärder enligt 5 kap. konkurrenslagen (informationslägganden och platsundersökningar) redovisas inte.

2.7.3 Utfall i domstol sett över längre tid

Patent- och marknadsdomstolarna inrättades den 1 september 2016 och sedan dess har elva mål och ärenden slutligt avgjorts där prövning skett av sakfrågan och Konkurrensverket varit part.⁹⁹ Utfallet i dessa, inklusive de som avgjorts i Stockholms tingsrätt som första instans, framgår av tabell 15.

Tabell 15 Avslutade konkurrens mål och -ärenden i domstol där Konkurrensverket varit part och där prövning skett i sak, sedan 1 september 2016

Ärende	Prövningen avsåg ¹⁰⁰	Patent- och marknadsdomstolen (PMD) ¹⁰¹	Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD)
Logstor Dnr 118/2016	Förbud mot företagskoncentration.	Utan bifall. T 1805-16.**	Utan bifall. PMT 7499-16.
Aleris Diagnostik m.fl. Dnr 483/2013	Konkurrensskadeavgift.	Bifall. T 12305-13.**	Utan bifall. PMT 7497-16.
Alfa Quality Moving m.fl. Dnr 511/2014	Konkurrensskadeavgift.	Utan bifall. T 10057-14.**	Utan bifall. PMT 7498-16.
Telia och GothNet Dnr 848/2014	Konkurrensskadeavgift.	Bifall. PMT 17299-14.	Utan bifall. ¹⁰² PMT 761-17.
Swedish Match Dnr 815/2014	Konkurrensskadeavgift.	Bifall. ¹⁰³ PMT 16822-14.	Utan bifall. PMT1988-17.
Nasdaq Dnr 406/2015	Konkurrensskadeavgift.	Utan bifall. PMT 7000-15.	Utan bifall. ¹⁰⁴ PMT 1443-18.
FTI Dnr 148/2018	Åläggande.*	Överklagandet avslogs. PMÄ 2741-18.	Beslutet om åläggande upphävdes. PMÖÄ 1519-19.
Hässelholms kommun Dnr 469/2017	Förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.	Bifall. PMT 11545-17. Bifall efter återförvisning. PMT 1212-20.	Målet återförvisades till PMD. ¹⁰⁵ PMT 3931-19. PMD:s dom efter återförvisning överklagades inte.
Arla Foods 713/2020	Konkurrensskadeavgift.	Bifall. PMT 20357-20.	Bifall. PMT 13071-21.

⁹⁹ Utöver de mål och ärenden där Konkurrensverket varit part har konkurrensrättsliga mål avgjorts som bygger på särskild eller subsidiär talerätt efter att Konkurrensverket beslutat att inte ingripa. Även mål om skadestånd till följd av en överträdelse av konkurrensrätten har avgjorts av patent- och marknadsdomstolarna.

¹⁰⁰ I denna kolumn ingår såväl mål där Konkurrensverket väckt talan i domstol som ärenden där Konkurrensverket själv fattat beslut som första instans. Ärenden där Konkurrensverket fattat beslut är markerade med *.

¹⁰¹ I denna kolumn ingår även avgöranden där prövningen i första instans skett i Stockholms tingsrätt. Dessa ärenden är markerade med ** efter målnummer.

¹⁰² Två domare var skiljaktiga i fråga om utfall i beslutet.

¹⁰³ En domare var skiljaktig i fråga om skäl till beslutet.

¹⁰⁴ Två domare var skiljaktiga vad gäller skälen till beslutet.

¹⁰⁵ PMÖD tog inte ställning till sakfrågorna i målet utan undanröjde domen och återförvisade målet till PMD. Detta då PMÖD ansåg att det var oklart vad det förbud som PMD hade meddelat innebar.

Ärende	Prövningen avsåg ¹⁰⁰	Patent- och marknadsdomstolen (PMD) ¹⁰¹	Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD)
Taxi Beställningscentral i Ulricehamns kommun och Väner Taxi Dnr 736/2022	Konkurrensskadeavgift.*	Överklagandet avslogs. PMÄ 17109-22.	PMD:s beslut överklagades inte.
Apotekstjänst (part) och Oriola (intervenient) Dnr 384/2024	Förbud mot företagskoncentration.*	Överklagandet avslogs. PMÄ 9076-24.	Beslutet om förbud upphävdes. ¹⁰⁶ PMÄ 16560-24.

Därutöver har sex mål och ärenden där Konkursverket varit part slutligt avgjorts men där det inte skett en slutlig prövning av sakfrågan, se tabell 16. Ärenden som avser Konkursverkets utredningsåtgärder enligt 5 kap. konkurrenslagen – ålägganden om information respektive platsundersökningar – ingår inte i redovisningen.

Tabell 16 Avslutade konkurrensmål och -ärenden i domstol där Konkursverket varit part som inte rört en slutlig prövning i sak, sedan 1 september 2016

Ärende	Prövningen avsåg ¹⁰⁷	Patent- och marknadsdomstolen (PMD)	Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD)
I'm with Bruce Dnr 788/2019	Interimistiskt åläggande.*	Överklagandet avslogs. PMÄ 17901-19.	Inte prövningstillstånd. PMÖÄ 1691-20.
Arla Foods, Norrmejerier, Falköpings mejeri Dnr 354/2019	Förbud mot företagskoncentration.*	Beslutet om förbud undanröjdes utan att prövas i sak. PMÄ 7206-19.	Företagen fick ersättning för rättegångskostnader Beslutet om förbud prövades inte i sak. PMÖÄ 1489-20.
Svensk Mäklarstatistik Dnr 475/2021	Interimistiskt åläggande.*	Överklagandet avslogs. PMÄ 11170-21.	PMD:s beslut överklagades inte.
Sopkärlstvätt i Malmö Dnr 846/2022	Konkurrensskadeavgift.*	Överklagandet återkallades och beslutet stod fast. PMÄ 19173-22.	PMD:s beslut överklagades inte.
Apoteksgruppen i Stockholm AB m.fl. Dnr 506/2024	Beslut att lämna en företagskoncentration utan åtgärd.*	Överklagandet avvisades. PMÄ 11148-24.	Ingen prövning.
Svensk dos AB och Oriola Oyj Dnr 383/2024	Förbud mot företagskoncentration – frågan om vem som har klagorätt.	Målbolagets överklagande avvisades. Konkursverkets avvisningsyrkande avseende säljaren avslogs. PMÄ 9076-24.	Målbolagets överklagande avslogs. PMD:s beslut avseende säljaren upphävdes och dennes överklagande avvisades. PMÄ 8976-24.

¹⁰⁶ Två domare var skiljaktiga i fråga om utfall i beslutet.

¹⁰⁷ Samtliga ärenden i denna kolumn är sådana där Konkursverket fattat beslut som första instans. För att överensstämma med Tabell 15 är dessa ärenden markerade med *.

När det gäller mål och ärenden som prövats i sak, kan konstateras att Konkurrensverket i högre grad har haft framgång i underinstansen¹⁰⁸, som beslutat till Konkurrensverkets fördel i 75 procent av fallen, och konstaterat att det skett en överträdelse av konkurrensregelverket. Konkurrensverket har däremot haft svårt att få gehör för bedömningarna i PMÖD där utfallet gått Konkurrensverket emot i 8 av 9 fall. I mer än hälften av fallen har PMÖD därmed ändrat underinstansens avgöranden.

Antalet ärenden och mål som prövas av domstol är relativt få, vilket gör det svårt att dra långtgående slutsatser om orsakerna till att Konkurrensverket haft svårt att få gehör för sin bedömning i överinstans. Utfallet i domstol leder emellertid till en osäkerhet, både för Konkurrensverket och för marknadens aktörer, om hur konkurrensreglerna ska tolkas och tillämpas i Sverige. Det får också en påverkan på omfattningen av Konkurrensverkets utredningar och på handläggningstiden.

2.8 Transparenslagen

Konkurrensverket ansvarar för att utöva tillsyn över efterlevnaden av lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (transparenslagen). Lagen understödjer Europeiska kommissionens tillämpning av statsstödsreglerna och ställer krav på redovisning i framför allt offentligt ägd eller offentligt finansierad verksamhet (så kallad öppen och separat redovisning).

Konkurrensverket kan i tillsynen av transparenslagen ålägga ett företag att uppfylla sina skyldigheter enligt lagen. Under 2025 har Konkurrensverket inte fattat något sådant tillsynsbeslut.

Konkurrensverket har fram till och med 2025 haft i uppdrag att, vid sidan av ansvaret för tillsyn av transparenslagen, årligen lämna en förteckning till kommissionen över de offentligt ägda företag inom tillverkningsindustrin i Sverige som har en nettoomsättning om mer än 250 miljoner euro det senaste räkenskapsåret. Konkurrensverket har bedömt att det 2025 inte finns något sådant företag i Sverige och Konkurrensverket har meddelat det till kommissionen och Regeringskansliet.¹⁰⁹ Under 2025 har transparensdirektivet ändrats så att denna rapporteringsskyldighet har tagits bort, se avsnitt 9.1.5.

2.9 Förebyggande insatser för en effektiv tillsyn

Vid sidan av utredningar om överträdelser av konkurrensreglerna arbetar Konkurrensverket med förebyggande insatser för att uppnå en effektiv tillsyn. I detta avsnitt redovisar vi exempel på förebyggande insatser som genomförts för att främja regelefterlevnaden och öka kunskapen om konkurrensreglerna.

¹⁰⁸ Stockholms tingsrätt eller PMD.

¹⁰⁹ Konkurrensverket, dnr 74/2025.

I sammanhanget bör även noteras Konkurrensverkets satsning på vägledande kontakter som sker inom ramen för ett tillsynsärende, se avsnitt 2.2.2. Sådana kontakter leder till ökad förståelse för konkurrensreglerna och är därigenom också en form av förebyggande insats, även om kontakterna sker först efter en indikation på en misstänkt överträdelse. Syftet med vägledande kontakter är att förbättra konkurrensen och ge Konkurrensverket tillfälle att förklara vad vi ser för potentiella problem med ett agerande. Detta ger enskilda företag information om konkurrensregelverket och möjlighet att själva vidta lämpliga åtgärder för att eventuella överträdelser av konkurrensregelverket inte ska uppkomma igen.

Konkurrensverket arbetar regelbundet med att öka kunskapen om konkurrensregler hos olika aktörer på marknaden. Under året har medarbetare på Konkurrensverket haft möten med olika branschorganisationer och andra myndigheter. Sådana möten ger möjlighet inte bara till att dela information om konkurrensregler och vår tillsyn utan också till att diskutera och förstå specifika utmaningar som finns i olika branscher.

Konkurrensverket bidrar regelbundet med talare eller deltagare till panelsamtal vid olika konferenser och nätverksträffar där vi blir inbjudna. Under hösten efter att Konkurrensverkets nya föreskrifter och allmänna råd för anmälan om företagskoncentration trädde i kraft, se avsnitt 9.1.1, deltog Konkurrensverket exempelvis i en forumträff för unga konkurrensrättsjurister och informerade om våra nya föreskrifter och uppdaterade vägledning. Konkurrensverket har också föreläst som en del i undervisningen på olika lärosäten.

I samband med att de nya föreskrifterna trädde i kraft publicerade Konkurrensverket även en uppdaterad vägledning för anmälan och prövning av företagskoncentrationer. Syftet med vägledningen är att förbättra kännedomen om Konkurrensverkets prövning och tillämpliga bestämmelser, bidra till ökad förutsägbarhet samt säkerställa att parterna i företagskoncentrationen har goda förutsättningar att medverka till att Konkurrensverkets utredning kan bedrivas så effektivt och ändamålsenligt som möjligt, se avsnitt 9.1.1.

Konkurrensverket har under året publicerat information på vår webbplats med svar på praktiska frågor som kan uppkomma i samband med anmälan och hantering av ärenden som rör eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgift. Genom att tillgängliggöra information om eftergift och nedsättning på ett mer lättillgängligt sätt än vad som framgår av konkurrenslagen, är vår förhoppning att fler otillåtna samarbeten ska undvikas eller upptäckas.

Konkurrensverket skickar även löpande ut nyhetsbrev om konkurrens och upphandling. Nyhetsbreven ger läsarna möjlighet att bland annat följa de beslut Konkurrensverket fattar i ärenden inom konkurrenstillsynen.

3 Upphandlingstillsyn

Värdet på de upphandlingspliktiga offentliga inköpen har passerat en biljon (1 000 miljarder) kronor¹¹⁰, och förväntas fortsätta öka när Sverige nu bygger upp sin beredskap. Det gör upphandling till ett av samhällets viktigaste styrmedel, men dessutom extra känsligt för både korruption och brottslighet. Givet omfattningen av de ekonomiska värdena måste det, från ett medborgar- och skattebetalarperspektiv, ställas höga krav på hanteringen av de offentliga inköpen. Det är genom en ansvarsfull offentlig upphandling som det skapas ett förtroende för det offentliga och vårt demokratiska system.

Tillsyn är en förutsättning för att lagar och förordningar som beslutas av vår riksdag och regering upprätthålls. Det är alltså ett demokratiskt verktyg för att medborgare och företag ska kunna vara säkra på att deras intressen tas till vara. Konkurrensverkets arbete är därför inriktat på att påverka upphandlande organisationer att genomföra sina inköp i enlighet med förfarandereglererna i upphandlingslagstiftningen. Upphandlingsregelverket finns där av en anledning – det skapar värde att följa det.

Som tillsynsmyndighet över den offentliga upphandlingen bedriver Konkurrensverket en bred tillsyn över överträdelser av upphandlingsregelverket, som innefattar lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK), lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFs) och valfrihetslagarna¹¹¹. I uppdraget ingår även att utöva tillsyn över upphandling av kollektivtrafik, som regleras av lagen (2010:1065) om kollektivtrafik. Konkurrensverket är också registermyndighet enligt lagen (2019:668) om upphandlingsstatistik (LUS).

Syftet med Konkurrensverkets tillsynsverksamhet är att avhålla upphandlande organisationer från att bryta mot regelverket. Konkurrensverkets tillsyn gör det möjligt för andra att lära av gjorda misstag vilket minskar risken för att samma misstag upprepas. Konkurrensverkets tillsyn ska verka avskräckande, men vi vill i första hand att fler ska göra rätt från början.

Tillsynsarbetet ska även bidra till att utveckla den offentliga upphandlingen. Konkurrensverket har här en unik position att aktivt bidra till att klargöra ramarna för vad som är tillåtet och otillåtet. Vårt arbete syftar därför även till att bidra till enhetlighet. Genom att prioritera att utreda svåra och oklara frågor möjliggör vi att lagarna tolkas på samma sätt i hela Sverige och av alla upphandlande organisationer. Vi försöker därför i högre utsträckning prioritera ärenden där utgången inte

¹¹⁰ Upphandlingsmyndigheten, *Utvecklingen på upphandlingsområdet 2025*, Rapport 2026:1. <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/rapporter-och-statistik/publikationer/utvecklingen-pa-upphandlingsområdet-2025/>, hämtad den 13 mars 2026.

¹¹¹ Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) och lagen (2010:536) om valfrihet hos Arbetsförmedlingen.

är helt given på förhand. Genom att driva praxis i domstolarna hoppas vi kunna klargöra tillämpningen av upphandlingslagstiftningen, för att det i förlängningen ska bli enklare att tillämpa upphandlingsreglerna i det dagliga arbetet.

Konkurrensverkets arbete har även stor potential att bidra till att förverkliga inriktningsmålen som fastställts i regeringens färdplan för de offentliga affärerna. Exempelvis bidrar tillsynsarbetet till att säkerställa en väl fungerande konkurrens, en rättssäker offentlig upphandling och attraktiva offentliga affärer för alla, inklusive små och medelstora företag.

3.1 Tillsynen 2025 i korthet

Konkurrensverkets arbete under 2025 har bidragit till att klargöra rättsläget i flertalet principiellt viktiga och komplexa frågor och att utveckla rättspraxis. Utredningarna har lett till ingripanden genom bland annat beslut om upphandlingsskadeavgift och tillsynsbeslut.¹¹² Vi kan konstatera att av de 15 beslut om upphandlingsskadeavgift som Konkurrensverket fattat under året, har endast 4 överklagats. Det sparar resurser för domstolarna, upphandlande organisationer och för oss. Vi bedömer att det också är ett tecken på att kvaliteten i våra beslut är hög. Ytterligare en positiv sak är att vår processföring i domstol kan koncentreras till frågor av mer principiell karaktär.

I ett ärende som relaterar till arbetsrättsliga villkor riktade Konkurrensverket kritik mot en upphandlande organisation som ställt krav på kollektivavtal hos leverantörerna i offentlig upphandling. Givet samhällsutvecklingen är det högst angeläget att på olika sätt angripa problemet med leverantörer som bryter mot regler och avtal på bekostnad av arbetstagarna och en sund konkurrens. Arbetslivskriminalitet behöver bekämpas med alla tänkbara medel. I vår utredning fann vi dock att det inte är förenligt med upphandlingsregelverket att ställa krav på just kollektivavtal i upphandlingar eftersom det strider mot bland annat proportionalitetsprincipen.

I ett annat ärende riktade Konkurrensverket kritik mot en upphandlande organisation som inte hade motiverat varför en upphandling av sjömätning inte delats upp i mindre delar. Bestämmelsen om motiveringsskyldighet är principiellt viktig för att påminna upphandlande organisationer om deras ansvar att skapa förutsättningar för små och medelstora företag att delta i offentliga upphandlingar. Små och medelstora företag är viktiga för marknadsdynamiken och en god konkurrens, och för att skapa värden och jobb. Beslutet i ärendet ligger i linje med regeringens färdplan för de offentliga affärerna 2025–2030. Där finns bland annat ett inriktningsmål, som pekar ut att de offentliga affärerna ska vara attraktiva för alla leverantörer, inklusive små företag och idéburna organisationer.

¹¹² Se avsnitt 3.3.

Konkurrensverket har även fattat beslut om upphandlingsskadeavgift i ett ärende som avser gränsdragningen mellan offentligt styrda organ, vilka omfattas av upphandlingsregelverket, och sådana juridiska personer som inte gör det. Konkurrensverket har vid två tidigare tillfällen uppmärksammat offentligt styrda stiftelser på att de inte följer upphandlingsreglerna trots att de borde.¹¹³ I sådana situationer där det råder osäkerhet ser vi det som Konkurrensverkets uppgift att utreda och fatta beslut som också kan vara vägledande för andra offentligt styrda organ utöver det som omfattas av utredningen.

Konkurrensverket har under året haft tre pågående processer i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD), vilket bidrar till ny praxis och vägledning i viktiga rättsfrågor.¹¹⁴ Ett ärende har bidragit till klargöranden rörande ett antal omständigheter avseende gränsdragningen mellan väsentliga ändringar och ändringar av den övergripande karaktären. Ett annat ärende där HFD under 2025 meddelat prövningstillstånd rör frågan om verksamhetskriteriet i undantaget för intern upphandling. Genom att HFD valt att ta upp ärendet ser vi fram emot ett vägledande avgörande i en fråga som hanterats i rättssystemet i ett årtionde och där även kommissionen har ett stort intresse i frågan. Konkurrensverket har yrkat att HFD inhämtar förhandsavgörande från EU-domstolen. HFD har även meddelat prövningstillstånd i ett ärende som rör frågan om hur huvudföremålet ska bestämmas för ett kontrakt som avser hyra av lokaler i såväl en befintlig byggnad som i en tillbyggnation som hyresvärden enligt kontraktet ska låta uppföra.

Vidare har utförda regeringsuppdrag¹¹⁵ och arbetet inom ramen för Forumet för samverkan mot korruption¹¹⁶ resulterat i framsteg i utvecklingen av den offentliga upphandlingen. Arbetet utgör viktiga bidrag till att motverka korruption, kriminalitet, osund konkurrens och oseriösa aktörer på upphandlingsområdet. Givet samhällsutvecklingen bedöms regelutveckling som syftar till att minska möjligheterna och incitamenten för korruption, kriminalitet, osund konkurrens och oseriösa aktörer vara angeläget.

3.2 Indikationer på överträdelser och prioriteringar

Ett tillsynsärende inleds med en indikation på en misstänkt överträdelse inom vårt tillsynsansvar. Indikationer på överträdelser kan bestå av tips, klagomål eller rapporter enligt den så kallade visselblåsarlagen¹¹⁷ som lämnas till Konkurrensverket. Även om tips är viktiga för oss så har vi fler verktyg för att identifiera misstänkta överträdelser av upphandlingsregelverken. Vi använder oss bland annat

¹¹³ Konkurrensverket, dnr 456/2012, dnr 467–469/2020 och dnr 758/2020.

¹¹⁴ Se avsnitt 3.4.1.

¹¹⁵ Se avsnitt 6.2.

¹¹⁶ Se avsnitt 3.6.2.

¹¹⁷ Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Konkurrensverket har utsetts av regeringen att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter om missförhållanden inom konkurrens och offentlig upphandling.

av mediebevakning och bevakning av offentliga dokument från upphandlande organisationer.

3.2.1 Indikationer genom tips, klagomål och eget initiativ

Indikationer som inkommer till Konkurrensverket delas in och följs upp i två kategorier: *tips och klagomål* respektive *frågor och funderingar*, beroende på om det avser ett utpekad tips eller en mer generell fråga. Utöver det externa inflödet identifierar Konkurrensverket självt misstänkta överträdelser vilka samlas och följs upp i kategorin *omvärldsbevakning*.

Tabell 17 redovisar antal indikationer under perioden 2023–2025¹¹⁸, fördelat på ovan nämnda kategorier.¹¹⁹ Under 2025 inkom det 328 tips och klagomål och 212 frågor och funderingar som rörde upphandlingsområdet. Till det kommer de 104 indikationer på misstänkta överträdelser som Konkurrensverket självt identifierade genom omvärldsbevakning. Antalet indikationer på misstänkta överträdelser varierar mellan åren, vilket är naturligt.

Tabell 17 Antal indikationer inom upphandlingsområdet 2023–2025

	2025	2024	2023
Tips och klagomål	328	258	221
Omvärldsbevakning ¹²⁰	104	134	165
Frågor och funderingar	212	213	204

Utveckling av metoder för att identifiera överträdelser

Att tipsare vet hur de kan nå oss och att vi själva har kunskap och förmåga att proaktivt hitta misstänkta överträdelser har betydelse för verksamhetens resultat. Vi arbetar därför aktivt med att utveckla metoder för att identifiera misstänkta överträdelser. Under 2025 har Konkurrensverket drivit ett pilotprojekt¹²¹ avseende en metod för att på egen hand identifiera överträdelser av upphandlingsreglerna. Metoden innebär att Konkurrensverket begärde in elektroniskt bokföringsmaterial från fyra kommuner som därefter jämfördes med annonserade upphandlingar som genomförts av kommunerna i fråga. Syftet med metoden är att identifiera otillåtna direktupphandlingar. En utvärdering av metoden har genomförts och vår målsättning är att den ska bidra till att utveckla vårt proaktiva arbete med att på egen hand

¹¹⁸ Kvantifiering av indikationer har varit möjlig att göra på ett tillförlitligt och jämförbart sätt från och med 2023. Därför redovisas statistik från och med 2023, jämfört med övrig statistik där vi redovisar de senaste fem åren.

¹¹⁹ I tabellen ingår inte rapporter enligt den så kallade visselblåsarlagen.

¹²⁰ Utöver omvärldsbevakningen kan Konkurrensverket starta utredningar på eget initiativ genom andra tillvägagångssätt, vilka i dagsläget är svåra att kvantifiera och följa upp. Dessa ingår därför inte i statistiken.

¹²¹ Konkurrensverket, dnr 103–106/2025.

identifiera överträdelser. Ett utfall av pilotprojektet är också att Konkurrensverket i mars 2026 beslutade att en kommun ska betala upphandlingsskadeavgift för att ha genomfört en otillåten direktupphandling av tjänster för skadedjursbekämpning.¹²²

3.2.2 Förstudie – en inledande analys av en indikation

Ett urval av alla indikationer på misstänkta överträdelser går vidare till förstudier där Konkurrensverket gör en inledande analys. En sådan förstudie syftar till att kunna dra en preliminär slutsats om ett utrett beteende är förenligt med upphandlingsreglerna. Detta innebär oftast externa kontakter för att inhämta information och synpunkter. I vissa fall kan indikationen avslutas i förstudiefasen, alternativt prioriteras för vidare utredning, se avsnitt 3.2.3.

Tabell 18 redovisar antalet förstudier inom upphandlingsområdet som handlagts under perioden 2021–2025. Av redovisningen framgår hur många av dessa förstudier som prioriterats till djupare utredning respektive avslutats i förstudiefasen. I redovisningen ingår inte pågående förstudier. Under 2025 har Konkurrensverket handlagt 123 förstudier, vilket är i nivå med 2024. Sett över längre tid har antalet handlagda förstudier däremot ökat markant. Av de förstudier som slutfördes 2025 prioriterades 45 till djupare utredning.

Tabell 18 Antal handlagda förstudier som slutförts 2021–2025¹²³

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal handlagda förstudier som slutförts under året	123	124	115	88	57
Varav prioriterade till djupare utredning ¹²⁴	45	72	56	49	41
Varav avslutade	78	52	59	39	16
Varav avslutade utan åtgärd	74	47	53	21	14
Varav lagts till handlingarna ¹²⁵	4	5	6	18	2

3.2.3 Prioriteringar inom upphandlingstillsynen

Urvalet av vad som ska utredas närmare inom upphandlingstillsynen gör vi utifrån vår prioriteringspolicy där olika omständigheter viktas mot varandra. Av alla inkomna tips, klagomål, visselblåsningar eller indikationer på överträdelser vi själva identifierar, prioriterar Konkurrensverket de frågor som vi bedömer får en allmänpreventiv verkan, leder till ett ändrat beteende eller har en förebyggande effekt på något annat sätt. Ibland anser vi att det finns skäl att prioritera ett ärende för att belysa en större fråga, ge vägledning och/eller bidra till att utveckla rättspraxis.

¹²² Konkurrensverket, dnr 104/2025. Ärendet kommer att beskrivas mer ingående i nästa års motsvarighet till denna rapport.

¹²³ Visselblåsarärenden och pågående förstudier exkluderas från statistiken.

¹²⁴ Antal prioriterade förstudier från och med 2025 är inte jämförbara med tidigare år.

¹²⁵ Ärenden avslutas utan slutligt beslut och läggs till handlingarna när inga åtgärder kommer att vidtas med anledning av en inkommande eller upprättad handling.

Centralt för vår prioritering är även överträdelser av regler som kan vara särskilt konkurrenshämmande om de inte följs, såsom regler rörande transparens och andra överträdelser av de upphandlingsrättsliga principerna.

Den vanligaste prioriteringsgrunden i Konkurrensverkets upphandlingsärenden är det allmänpreventiva syftet, med vilket avses att avskräcka andra från att begå samma överträdelse. Otillåtna direktupphandlingar är en av de allvarligaste överträdelserna inom upphandlingsområdet och Konkurrensverket har därför ett särskilt fokus på dessa. En otillåten direktupphandling är när en upphandlande myndighet eller enhet har ingått ett avtal med en leverantör utan att följa kraven på annonsering i upphandlingslagstiftningen.

3.3 Avslutade prioriterade tillsynsutredningar

I det här avsnittet redovisas statistik över de senaste årens avslutade prioriterade ärenden. Dessutom ges kortfattade beskrivningar av de utredningar som under 2025 resulterat i beslut eller ansökan om upphandlingsskadeavgift, tillsynsbeslut, föreläggande om att besluta om riktlinjer för direktupphandling eller som avslutats utan åtgärd med motivering.

Ärenden inom upphandlingstillsynen kan avslutas på olika sätt. Det är endast vissa överträdelser som är förenade med sanktion i form av böter eller föreläggande. För sådana överträdelser kan Konkurrensverket ingripa på följande sätt:

- **Egeninitierad ansökan om upphandlingsskadeavgift** – För upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2024 och för upphandlingar som genomförs i enlighet med LUFSS gäller att Konkurrensverket på eget initiativ kan ansöka i domstol om upphandlingsskadeavgift i de ärenden vi själva har prioriterat och där utredningen visar att en upphandlande myndighet eller enhet genomfört en otillåten direktupphandling.
- **Obligatorisk ansökan om upphandlingsskadeavgift** – För upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2024 och för upphandlingar som genomförs i enlighet med LUFSS är Konkurrensverket skyldigt att ansöka om upphandlingsskadeavgift om domstol har bestämt att inte ogiltigförklara ett avtal trots att det ingåtts genom en otillåten direktupphandling eller om ett avtal inte ogiltigförklarats av domstol trots att det tecknats i strid med bestämmelserna om avtalsspärr.

- **Beslut om upphandlingsskadeavgift, egeninitierade ärenden** – För upphandlingar som påbörjats den 1 januari 2024 eller senare kan Konkurrensverket som första instans fatta egna beslut om upphandlingsskadeavgift i de ärenden som vi själva har prioriterat och där utredningen visar att en upphandlande myndighet eller enhet genomfört en otillåten direktupphandling.¹²⁶ Konkurrensverkets beslut kan överklagas till domstol.
- **Beslut om upphandlingsskadeavgift, obligatoriska ärenden** – För upphandlingar som påbörjats den 1 januari 2024 eller senare¹²⁷ är Konkurrensverket skyldigt att som första instans besluta att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala en upphandlingsskadeavgift om domstolen har bestämt att inte ogiltigförklara ett avtal trots att det ingåtts genom en otillåten direktupphandling eller om ett avtal inte ogiltigförklarats av domstol trots att det tecknats i strid med bestämmelserna om avtalsspärr. Konkurrensverkets beslut kan överklagas till domstol.
- **Föreläggande om riktlinjer för direktupphandling** – Sedan den 1 januari 2024 får Konkurrensverket förelägga en upphandlande myndighet eller den som vi bedömer är en upphandlande myndighet att besluta om riktlinjer för direktupphandling, i det fall den upphandlande myndigheten saknar sådana.

Upphandlingsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst 20 miljoner kronor.¹²⁸ Avgiften får dock inte överstiga tio procent av upphandlingens värde. Hur stor upphandlingsskadeavgift vi ansöker eller beslutar om, beror på omständigheterna i det enskilda fallet. Finns det något i ärendet som vi bedömer är förmildrande eller försvårande väger vi in det i vår bedömning. Det finns ett stort utrymme för att ta hänsyn till samtliga relevanta omständigheter inom ramen för upphandlingsskadeavgiftens avskräckande syfte. Under 2025 beslutade Konkurrensverket om ett ställningstagande som närmare redogör för den metod vi använder för fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek vid egeninitierade ärenden.¹²⁹

¹²⁶ För upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2024 skulle Konkurrensverket ansöka i domstol om upphandlingsskadeavgift. Den ordningen gäller fortsatt för upphandlingar som genomförs i enlighet med LUFs.

¹²⁷ Med undantag för upphandlingar som genomförs i enlighet med LUFs där Konkurrensverket fortsatt behöver ansöka om upphandlingsskadeavgift.

¹²⁸ För upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2024 är maxtaget 10 miljoner kronor.

¹²⁹ Konkurrensverket, *Konkurrensverkets ställningstagande om metod för fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek*, Ställningstagande 2025:1.

https://www.konkurrensverket.se/globalassets/dokument/upphandling/stallningstaganden/2025-1_stallningstagande-om-metod-for-faststallande-av-upphandlingsskadeavgiftens-storlek_24-0122.pdf

När en överträdelse inte är möjlig att sanktionera, kan Konkurrensverket i stället ingripa genom ett tillsynsbeslut:

- **Tillsynsbeslut** – När en upphandlande myndighet eller enhet har gjort ett upphandlingsrättsligt fel kan Konkurrensverket uppmärksamma, och vid behov kritisera, agerandet i ett tillsynsbeslut. Konkurrensverket kan fatta tillsynsbeslut för alla typer av överträdelser mot upphandlingsreglerna. Besluten omfattar även överträdelser där upphandlingsskadeavgift inte är en möjlig sanktion, exempelvis på grund av att överträdelsen saknar sanktionsmöjlighet i lagstiftningen eller att tiden för att besluta om upphandlingsskadeavgift har löpt ut. Ett tillsynsbeslut kan inte förenas med vite, sanktionsavgift eller någon annan åtgärd, men de kan som utgångspunkt överklagas. Detta innebär att vi även kan utveckla praxis vid sidan av upphandlingsskadeavgiftsärenden.

Utöver att ingripa mot misstänkta överträdelser genom sanktion eller kritik i ett tillsynsbeslut kan utredningar avslutas genom avskrivning. Inom upphandlingstillsynen tillämpas följande tre typer:

- **Avslutat med hänsyn till förändrat beteende** – Om en upphandlande myndighet eller enhet under utredningen ändrar sitt beteende, kan vi i vissa fall välja att avsluta utredningen utan ytterligare åtgärder med hänsyn till detta.
- **Avslutat utan åtgärd** – Om utredningen inte ger anledning för Konkurrensverket att ingripa, avslutas ärendet utan åtgärd. Så kan vara fallet om utredningen inte ger stöd för den initiala misstanken eller om vi bedömer att de upphandlingsproblem som identifierats skulle kunna åtgärdas mer effektivt på annat sätt än genom ett ingripande med stöd av upphandlingsreglerna.
- **Avslutat utan åtgärd med motivering** – I ärenden som avslutas utan åtgärd med motivering ger vi generell vägledning genom att uttala oss om regelverket i förhållande till en specifik situation.

I tabell 19 redovisas ärendestatistik avseende upphandlingstillsynen för åren 2021–2025. Konkurrensverket har under 2025 fattat 85 beslut inom upphandlingstillsynen, varav Konkurrensverkets 15 första beslut om upphandlingsskadeavgift till följd av de utökade befogenheterna som trädde i kraft i januari 2024. Av dessa var 13 beslut på eget initiativ och 2 var obligatoriska. Till det kommer 2 obligatoriska ansökningar om upphandlingsskadeavgift. Därutöver har Konkurrensverket meddelat 7 tillsynsbeslut¹³⁰ och 1 föreläggande om att besluta om riktlinjer för direktupphandling. 60 ärenden har avslutats utan åtgärd, varav 2 med motivering.

¹³⁰ Ett av dessa avser efterannonsering och rör den riktade satsning som gjordes under 2024. Ett tillsynsobjekt begärde omprövning av ett tillsynsbeslut, (Konkurrensverket, dnr 636/2024), efter att ha inkommit med nya omständigheter. Efter omprövning fattade Konkurrensverket i januari 2025 ett nytt tillsynsbeslut, som ersatte det tidigare beslutet. I det nya tillsynsbeslutet riktar Konkurrensverket kritik mot den upphandlande myndigheten men utifrån en annan rättslig grund. Detta tillsynsbeslut räknas med i 2025 års beslut, vilket skiljer sig från rapporteringen i årsredovisningen.

Det minskade antalet utredningar som avslutats med någon form av åtgärd beror på att resurser allokerats från tillsynen till arbetet med flera regeringsuppdrag inom upphandlingsområdet. Det har varit nödvändigt för att säkerställa en hög kvalitet i arbetet med regeringsuppdragen. Resultaten har rapporterats i rapporter till regeringen, se avsnitt 6.2. En annan delförklaring är att antalet tillsynsbeslut har minskat markant sedan tidigare år. Det beror delvis på att flera tillsynsbeslut som beslutats under 2025 rört komplexa och omfattande upphandlingar av byggentreprenader. Tidigare år innefattades dessutom flera ärenden som berörde samma sakfråga men med olika upphandlande organisationer. Om dessa räknas ihop till ett ärende per sakfråga skulle antalet tillsynsbeslut bli något jämnare över åren, med 3 tillsynsbeslut 2024, 8 tillsynsbeslut 2023 och 12 tillsynsbeslut 2022.

Konkurrensverket anser att utredningar som leder till tillsynsbeslut, föreläggande om riktlinjer för direktupphandling och beslut eller ansökan om upphandlingsskadeavgift har bidragit till att åtgärda ett upphandlingsproblem. Detsamma gäller beslut om att avsluta ett ärende med hänsyn till ändrat beteende. Under 2025 har Konkurrensverket avslutat 25 utredningar på något av dessa sätt, vilket motsvarar 29 procent av avslutade utredningar. Vi kan konstatera att andelen utredningar som har avslutats utan åtgärd är den högsta under de senaste fem åren, vilket beror på att en större mängd ärenden under den fördjupade utredningen inte har bedömts ge den vägledande eller allmänpreventiva effekt som förutsågs vid prioriteringstidpunkten.

Tabell 19 Ärendestatistik för upphandlingstillsynen 2021–2025¹³¹

	2025	2024	2023	2022	2021
Ansökan om upphandlingsskadeavgift	2	22	31	19	24
Varav eget initiativ	0	21	26	15	12
Varav obligatoriska	2	1	5	4	12
Beslut om upphandlingsskadeavgift	15	0	N/A	N/A	N/A
Varav eget initiativ	13	0	N/A	N/A	N/A
Varav obligatoriska	2	0	N/A	N/A	N/A
Tillsynsbeslut	7 ¹³²	37	16	25	3
Föreläggande riktlinjer om direktupphandling	1	0	N/A	N/A	N/A
Avslutat med hänsyn till förändrat beteende	0	0	1	4	3
Avslutat utan åtgärd med motivering	2	3	1	0	0
Avslutat utan åtgärd	58	61	65	41	36

¹³¹ Konkurrensverket utövar även tillsyn enligt LUFSS, men ärenden enligt den lagen redovisas inte i statistiken.

¹³² Denna uppgift skiljer sig från Konkurrensverkets årsredovisning 2025 på grund av att en omprövning av ett tillsynsbeslut i denna rapport räknas i statistiken för 2025, se not 130.

	2025	2024	2023	2022	2021
Totalt	85¹³³	123¹³⁴	114¹³⁵	89¹³⁶	66
Antal och andel utredningar som bidragit till att åtgärda ett upphandlingsproblem.	25 29 %	59 48 %	48 42 %	48 54 %	30 45 %

Under 2025 har Konkurrensverket drivit ett antal ärenden som bidragit till att klargöra rättsläget i principiellt viktiga frågor. Vi har bland annat haft fokus på gränsdragningsfrågor rörande offentligt styrda organ, riktlinjer för direktupphandling samt ändringar av kontrakt och ramavtal. Nedan beskrivs kortfattat de utredningar som avslutats genom ingripande i form av upphandlingsskadeavgift, tillsynsbeslut och föreläggande om riktlinjer för direktupphandling. Vi redogör även för de två ärenden som avslutats utan åtgärd med motivering.

3.3.1 Beslut om upphandlingsskadeavgift – eget initiativ

Följande avsnitt innehåller korta beskrivningar av utredningar som avslutats med ett egeninitierat beslut om upphandlingsskadeavgift under 2025. Ärendena redovisas utifrån vilka rättsfrågor som omfattats av utredningen. Avsnittet innehåller även aktuell status per den 17 mars 2026 i efterföljande domstolsprocesser, se även avsnitt 3.4.1.

Synnerlig brådska

Upphandling av skalplagg

Polismyndigheten köpte skalplagg i form av regnkläder utan att först ha annonserat upphandlingen enligt lagen om offentlig upphandling. Polismyndighetens tidigare avtal om skalplagg hade löpt ut i januari 2021, men en ny upphandling annonserades först två år senare. Den upphandlingen avbröts sedan i september 2023. För att inte riskera att hamna i en situation där regnplagg saknades vände sig Polismyn-

¹³³ I dessa inkluderas ett antal ärenden som berör samma sakfråga men som avser olika parter. Dessa ärenden rör både beslut om upphandlingsskadeavgift på eget initiativ och avslut utan åtgärd. Om dessa ärenden skulle räknas ihop till ett ärende per sakfråga blir antalet beslut 63, antalet som bidragit till att åtgärda ett upphandlingsproblem blir 24 med en andel på 38 procent. Antalet avslut utan åtgärd skulle bli 39.

¹³⁴ I dessa 123 inkluderas ett antal ärenden som berör samma sakfråga men som avser olika parter. Dessa ärenden rör både tillsynsbeslut och avslut utan åtgärd. Om dessa ärenden skulle räknas ihop till ett ärende per sakfråga blir antalet beslut 65, antalet som bidragit till att åtgärda ett upphandlingsproblem blir 25 med en andel på 38 procent. Antalet tillsynsbeslut blir 3 och antal avslut utan åtgärd skulle bli 40.

¹³⁵ I dessa 114 inkluderas ett antal ärenden som berör samma sakfråga men som avser olika parter. Dessa ärenden rör både tillsynsbeslut och ansökan om upphandlingsskadeavgift. Om dessa ärenden skulle räknas ihop till ett ärende per sakfråga blir antalet beslut 95, antal utredningar som avslutats med tillsynsbeslut blir 8, samt utredningar som avslutats med ansökan om upphandlingsskadeavgift blir 28.

¹³⁶ I dessa ingår 14 ärenden som berör samma sakfråga men med olika upphandlande myndigheter som part. Samtliga dessa ärenden rör tillsynsbeslut. Om dessa 14 ärenden skulle räknas som ett (1) ärende skulle antalet tillsynsbeslut uppgå till 12 och antal beslut 76. Antal utredningar som avslutats genom ett ingripande eller med hänsyn till förändrat beteende blir då 35, vilket motsvarar 47 procent. Utöver dessa 14 ärenden ingår även 10 beslut som härrör till ett internt projekt avseende informationsansvaret enligt LOV.

digheten därefter direkt till en leverantör och avtal tecknades i april 2024. Polismyndigheten gjorde gällande att undantaget för synnerlig brådska var tillämpligt.

Konkurrensverket konstaterade att den brådska som har uppstått beror på Polismyndighetens eget agerande och utgör därför inget undantag från kravet på annonsering enligt upphandlingsreglerna. Konkurrensverket bedömde att upphandlingens värde uppgick till drygt 47 miljoner kronor och beslutade därför att Polismyndigheten ska betala 4 miljoner kronor i upphandlingsskadeavgift för att ha genomfört en otillåten direktupphandling.¹³⁷ Beslutet har fått laga kraft.

Upphandling av konsulttjänster

Västra Götalandsregionen ingick avtal om konsulttjänster utan föregående annonsering. Under utredningen gjorde Västra Götalandsregionen gällande att avtalet inte behövde föregås av en annonserad upphandling med hänsyn till att det förelegat synnerlig brådska.

Konkurrensverket bedömde däremot att undantaget för synnerlig brådska inte var tillämpligt och att avtalet därför borde ha blivit föremål för annonsering. Undantaget gick inte att tillämpa eftersom Västra Götalandsregionen hade kunnat förutse omständigheten, kunde tillskrivas ansvar för den aktuella situationen och att det var möjligt att hålla tidsfristerna som gäller vid annonsering. Konkurrensverket beslutade därför om en upphandlingsskadeavgift uppgående till 400 000 kronor.¹³⁸ Beslutet har fått laga kraft.

Synnerlig brådska och tekniska skäl

Upphandling av kommunal vuxenutbildning

Arbetsmarknadsnämnden i Stockholms kommun upphandlade kommunal vuxenutbildning utan föregående annonsering. Arbetsmarknadsnämnden ansåg att ingen annonsering krävdes eftersom värdet på upphandlingen understeg direktupphandlingsgränsen för sociala och andra särskilda tjänster. Arbetsmarknadsnämnden gjorde även gällande att undantagen för synnerlig brådska och tekniska skäl var tillämpliga.

Konkurrensverket ansåg däremot att värdet på upphandlingen uppgick till 11,4 miljoner kronor vilket överstiger gränsen för direktupphandling rörande aktuella tjänster. Konkurrensverket bedömde vidare att den uppkomna brådskan hade kunnat förutses av och tillskrivas nämnden, varför undantaget rörande synnerlig brådska inte var tillämpligt. Inte heller undantaget för tekniska skäl bedömdes tillämpligt. Detta då nämnden inte kunde visa att upphandlingsföremålet var av sådan teknisk karaktär som avses och att det var omöjligt för en annan leverantör att tillhandahålla upphandlingsföremålet. Slutligen saknades det en marknadsanalys som visade att det, av tekniska skäl, saknades konkurrens om avtalet från

¹³⁷ Konkurrensverket, dnr 287/2024.

¹³⁸ Konkurrensverket, dnr 981/2024.

leverantörer från ett större geografiskt område (eller hela EU:s inre marknad). Enligt Konkurrensverkets bedömning hade Arbetsmarknadsnämnden därmed genomfört en otillåten direktupphandling. Konkurrensverket beslutade om en upphandlingsskadeavgift om 800 000 kronor.¹³⁹ Arbetsmarknadsnämnden överklagade beslutet till förvaltningsrätten, som i januari 2026 avslog överklagandet.¹⁴⁰ Domen överklagades till kammarrätten som per den 17 mars 2026 ännu inte tagit ställning i frågan om prövningstillstånd.¹⁴¹

Synnerlig brådska och synnerliga skäl

Upphandling av konsulttjänster

Universitetskanslersämbetet ingick ett avtal gällande uppföljning av myndighetens arbete med digital verksamhetsutveckling, utan föregående annonsering. Myndigheten förde fram att avtalet inte behövde annonseras eftersom undantaget för synnerlig brådska alternativt undantaget för synnerliga skäl var tillämpligt.

Konkurrensverket bedömde att den brådska som myndigheten befann sig i när avtalet om konsulttjänster ingicks berodde på myndighetens eget agerande. Åberopade undantag var därför inte tillämpliga. Upphandlingens värde uppskattades till cirka 1,2 miljoner kronor och Konkurrensverket beslutade därför att Universitetskanslersämbetet skulle betala 90 000 kronor i upphandlingsskadeavgift för att ha genomfört en otillåten direktupphandling.¹⁴² Beslutet har fått laga kraft.

Ändring av avtal

Upphandling av skolskjuts

Robertsfors kommun annonserade en upphandling av skolskjuts där kommunen ville ha anbud på skolskjuts med personbilar, storbilar, minibussar och specialfordon. Efter tilldelningen blev kommunen kontaktad av den vinnande leverantören som föreslog att kommunen även skulle få möjlighet att avropa bussar. Förslaget ledde till att kommunen tecknade ett tilläggsavtal med leverantören, vilket inte föregicks av annonsering. Värdet av upphandlingen bedömdes uppgå till cirka 55 miljoner kronor.

Konkurrensverket ansåg att det tillägg som kommunen hade gjort till det ursprungliga avtalet var en så betydande ändring att upphandlingen hade förändrats i grunden. Om den ursprungliga upphandlingen även hade omfattat bussar hade fler leverantörer kunnat lämna anbud och resultatet hade kunnat bli ett annat. Robertsfors kommun hade inte stöd i lag för att göra den aktuella ändringen utan att genomföra en annonserad upphandling. Konkurrensverket beslutade därför att

¹³⁹ Konkurrensverket, dnr 354/2024.

¹⁴⁰ Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 22 januari 2026 i mål nr 21670-25. Konkurrensverket, dnr 827/2025 (domstolsprocessen).

¹⁴¹ Kammarrätten i Stockholm mål nr 757-26. Konkurrensverket, dnr 827/2025 (domstolsprocessen).

¹⁴² Konkurrensverket, dnr 428/2024.

Robertsfors kommun skulle betala 3,9 miljoner kronor i upphandlingsskadeavgift för att ha genomfört en otillåten direktupphandling.¹⁴³ Beslutet överklagades till förvaltningsrätten som avlog överklagandet.¹⁴⁴ Domen överklagades till kammarrätten som beslutade att inte ge prövningstillstånd.¹⁴⁵ Kommunen överklagade kammarrättens beslut till Högsta förvaltningsdomstolen som inte meddelade prövningstillstånd.¹⁴⁶ Beslutet har fått laga kraft.

Upphandling av konsulttjänster

Region Jämtland Härjedalen ingick ett avtal avseende it-konsulter för omställning till flexibel arbetsplats. Under avtalstiden ändrades avtalet med en värdeökning om 200 procent. Det faktiska utfallet vad gäller värdet på upphandlingen efter dessa ändringar blev 1 068 750 kronor. Regionen gjorde gällande att när regionen insåg att värdet på upphandlingen hade överskridit direktupphandlingsgränsen inledde de en annonserad upphandling.

Konkurrensverket gjorde bedömningen att ändringen av avtalet utgjorde en sådan väsentlig ändring som utgör ett nytt upphandlingsförfarande och ett nytt ingående av avtal. Värdet på avtalet överskred direktupphandlingsgränsen och avtalet hade inte föregåtts av ett annonserat förfarande, varför det utgör en otillåten direktupphandling. Konkurrensverket beslutade därför om en upphandlingsskadeavgift om 85 000 kronor.¹⁴⁷ Beslutet har fått laga kraft.

Bidrag eller offentligt kontrakt

Upphandling av konsulttjänster

Ludvika kommun ingick ett avtal om konsulttjänster utan föregående annonsering och hade betalat 1,3 miljoner kronor till leverantören för dessa konsulttjänster. Under Konkurrensverkets utredning gjorde kommunen gällande att avtalet avsåg en överenskommelse om ett ekonomiskt bidrag och utgjorde således inte ett offentligt kontrakt. Kommunen ansåg att det saknades både sanktioner och specificering i uppdragsbeskrivningen.

Konkurrensverket bedömde att avtalet innehöll en tillräckligt specifik uppdragsbeskrivning och att allmänna avtalsrättsliga principer gällde. Avtalet utgjorde således ett offentligt kontrakt och borde ha annonserats. Kommunen hade därmed genomfört en otillåten direktupphandling, varför Konkurrensverket beslutade om en upphandlingsskadeavgift om 90 000 kronor.¹⁴⁸ Beslutet har fått laga kraft.

¹⁴³ Konkurrensverket, dnr 765/2024.

¹⁴⁴ Förvaltningsrätten i Umeås dom den 1 oktober 2026 i mål nr 1109-25. Konkurrensverket, dnr 546/2025 (domstolsprocessen).

¹⁴⁵ Kammarrätten i Sundsvalls beslut den 13 januari 2026 i mål nr 2409-25.

¹⁴⁶ Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 3 mars 2026 i mål nr 740-26.

¹⁴⁷ Konkurrensverket, dnr 83/2025.

¹⁴⁸ Konkurrensverket, dnr 788/2024.

Tekniska skäl och ensamrätt

Upphandling av underhåll och support av verksamhetssystem

Karlskrona kommun ingick för cirka 10 år sedan ett avtal med en leverantör om ett verksamhetssystem för sin omsorgsverksamhet. I avtalet ingick även olika stöd-tjänster. Kommunen har successivt utvidgat omfattningen av det ursprungliga avtalet genom optioner och ett flertal tilläggsavtal. När avtalet löpte ut valde Karlskrona kommun att teckna ett nytt avtal med samma leverantör för att få tillgång till support och underhåll av systemet. Kommunen menade att avtalet inte behövde annonseras med hänvisning till undantagen för tekniska skäl och ensamrätt, eftersom det inte fanns någon annan leverantör som kunde erbjuda de tjänster kommunen hade behov av.

Enligt Konkurrensverket hade kommunen dock inte gjort ett sådant noggrant förarbete som krävs för att upphandlingsreglernas undantag för tekniska skäl och ensamrätt ska kunna tillämpas. Vidare bedömdes kommunen ha ett ansvar för att ha skapat och upprätthållit den ensamrätt och de tekniska skäl som man hänvisat till, bland annat genom att successivt ha utvidgat omfattningen av det ursprungliga avtalet genom optioner och ett flertal tilläggsavtal. Kommunen bedömdes därmed ha genomfört en otillåten direktupphandling, varför Konkurrensverket beslutade om upphandlingsskadeavgift om 2,3 miljoner kronor.¹⁴⁹ Beslutet har överklagats till förvaltningsrätten, som per den 17 mars 2026 ännu inte meddelat dom.¹⁵⁰

Offentligt styrt organ, synnerlig brådska och synnerliga skäl

Upphandling av inredning

Stiftelsen Tjolöholm anskaffade inredning till Tjolöholms slott utan att först ha genomfört en annonserad upphandling. Stiftelsen ansåg att undantaget för synnerlig brådska var tillämpligt och att annonseringsplikt inte hade förelegat.

Konkurrensverket bedömde att stiftelsen utgjorde ett offentligt styrt organ som ska jämföras med en upphandlande myndighet enligt LOU. Detta bland annat mot bakgrund av att stiftelsen är offentligt kontrollerad och med beaktande av stiftelsens erhållande av offentlig finansiering. Konkurrensverket bedömde vidare att inget undantag från annonseringsplikten var tillämpligt eftersom den brådska som uppstått var till följd av stiftelsens agerande. Därför hade det varken förelegat grund att tillämpa bestämmelsen om synnerlig brådska eller om synnerliga skäl. Stiftelsen hade därmed genomfört en otillåten direktupphandling och Konkurrensverket beslutade om upphandlingsskadeavgift om 90 000 kronor.¹⁵¹ Beslutet har fått laga kraft.

¹⁴⁹ Konkurrensverket, dnr 235/2025.

¹⁵⁰ Förvaltningsrätten i Växjö mål nr 4525-25 och Konkurrensverket, dnr 912/2025 (domstolsprocessen).

¹⁵¹ Konkurrensverket, dnr 161/2025.

Övrigt

Upphandling av fastighetsjourttjänster, två beslut

Strängnäs Fastighets AB och Strängnäs Bostads AB direktupphandlade gemensamt ett avtal rörande fastighetsjourttjänster från sin befintliga leverantör. Detta efter att ha avbrutit en pågående annonserad upphandling. Under utredningen gjorde bolagen gällande att anskaffningen var tillåten då värdet för upphandlingen för respektive bolag skulle komma att understiga direktupphandlingsgränsen.

Konkurrensverket bedömde emellertid att det högsta sammanlagda värdet av vad som kunde avropas enligt avtalet under dess maximala löptid översteg tillämplig direktupphandlingsgräns. Några undantag från annonseringsplikten var inte tillämpliga. Bolagen hade därmed genomfört en otillåten direktupphandling och Konkurrensverket beslutade om upphandlingsskadeavgift om 75 000 kronor för respektive bolag.¹⁵² Besluten har fått laga kraft.

Upphandling av ekonomisystem

Folkhälsomyndigheten ingick ett avtal rörande ett ekonomisystem utan föregående annonsering. Avtalets värde var drygt 7 miljoner kronor. Myndigheten gjorde därefter en självänmälan till Konkurrensverket.

Konkurrensverkets utredning visade att det avtal som Folkhälsomyndigheten ingick med leverantören var en förlängning av ett avtal som parterna tidigare hade ingått. Det nya avtalet ingicks utan att någon annonsering genomfördes trots att inga av upphandlingsreglernas undantag från skyldigheten att annonsera var tillämpliga. Konkurrensverket beslutade därför att Folkhälsomyndigheten skulle betala 400 000 kronor i upphandlingsskadeavgift för att ha genomfört en otillåten direktupphandling. I beslutet tog Konkurrensverket hänsyn till att Folkhälsomyndigheten själv anmält överträdelsen, vilket i viss mån påverkade storleken på upphandlingsskadeavgiften.¹⁵³ Beslutet har fått laga kraft.

Upphandling av entreprenadarbeten

Ovanåkers kommun påbörjade arbeten med omläggning av en fotbollsplan enligt ett annonserat avtal. Arbetet fick avbrytas på grund av oförutsedda markförhållanden. Kommunen beslutade då att i stället avropa färdigställandet av fotbollsplanen från ett annat avtal, som bland annat rörde drift och underhåll av kommunala gator. Enligt kommunen var det korrekt att avropa dessa arbeten från drift- och underhållsavtalet eftersom avtalet täckte kommunens samtliga park- och grönytor och fotbollsplanen utgjorde en grönyta.

Konkurrensverket bedömde dock att arbetena med fotbollsplanen inte omfattades av det aktuella avtalet. Det var i stället en separat direktupphandling som skulle ha annonserats. Eftersom ingen annonsering hade skett och inga undantag från

¹⁵² Konkurrensverket, dnr 883/2024 (Strängnäs Bostads AB) och dnr 21/2025 (Strängnäs Fastighets AB).

¹⁵³ Konkurrensverket, dnr 863/2024.

skyldigheten att annonsera förelåg bedömde Konkurrensverket att det rörde sig om en otillåten direktupphandling och beslutade om en upphandlingsskadeavgift om 160 000 kronor.¹⁵⁴ Beslutet överklagades till förvaltningsrätten som per den 17 mars 2026 ännu inte meddelat dom.¹⁵⁵

3.3.2 Ansökan eller beslut om upphandlingsskadeavgift – obligatoriska

Följande avsnitt innehåller korta beskrivningar av de obligatoriska ärenden som avslutats med beslut eller ansökan om upphandlingsskadeavgift under 2025, samt status per den 17 mars 2026 i efterföljande domstolsprocess, se även avsnitt 3.4.1.

Konkurrensverket är skyldigt att ansöka¹⁵⁶ eller besluta¹⁵⁷ om upphandlingsskadeavgift om en allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som fått laga kraft har fastställt att ett avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse, trots att det ingåtts genom en otillåten direktupphandling eller att det fått bestå trots att det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr. Ärendena redovisas utifrån vilket skäl som föranlett Konkurrensverkets ansökan eller beslut om upphandlingsskadeavgift.

Avtal som fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse

Upphandling av vård- och omsorgsplatser för äldre

Göteborgs kommun ingick ett vårdavtal avseende vård- och omsorgsplatser för äldre. Förvaltningsrätten hade genom två domar fastställt att avtalet fick bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.¹⁵⁸ Det aktuella vårdavtalet hade ingåtts före den 1 januari 2024, varför Konkurrensverket ansökte hos förvaltningsrätten om att Göteborgs kommun skulle betala en upphandlingsskadeavgift om 7,2 miljoner kronor.¹⁵⁹ Förvaltningsrätten biföll delvis Konkurrensverkets ansökan och beslutade att Göteborgs kommun skulle betala en upphandlingsskadeavgift om 5 miljoner kronor.¹⁶⁰ Konkurrensverket har överklagat domen till kammarrätten som har meddelat prövningstillstånd.¹⁶¹

Upphandling av laboratorieutrustning

Region Västerbotten ingick två avtal avseende laboratorieutrustning. Förvaltningsrätten fastställde genom dom i mål om överprövning av giltigheten att avtalen utgjorde otillåtna direktupphandlingar men att de fick bestå av tvingande hänsyn

¹⁵⁴ Konkurrensverket, dnr 784/2024.

¹⁵⁵ Förvaltningsrätten i Falun mål nr 4518-25. Konkurrensverket, dnr 777/2025 (domstolsprocessen).

¹⁵⁶ För upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2024 och för upphandlingar enligt LUFs.

¹⁵⁷ För upphandlingar som påbörjats efter den 1 januari 2024.

¹⁵⁸ Förvaltningsrätten i Göteborgs domar den 11 oktober 2024 i mål nr 3497-24 och 5644-24.

¹⁵⁹ Konkurrensverket, dnr 980/2024 (utredningen) och dnr 450/2025 (ansökan om upphandlingsskadeavgift).

¹⁶⁰ Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 17 oktober 2025 i mål nr 5550-25.

¹⁶¹ Kammarrätten i Göteborgs beslut den 15 januari 2026 i mål nr 6603-25.

till ett allmänintresse.¹⁶² Kammarrätten meddelade genom slutligt beslut att förvaltningsrättens avgörande skulle stå fast.¹⁶³ De aktuella avtalen hade ingåtts före den 1 januari 2024, varför Konkurrensverket ansökte hos förvaltningsrätten om att Region Västerbotten skulle betala en upphandlingsskadeavgift om 450 000 kronor.¹⁶⁴ Förvaltningsrätten biföll Konkurrensverkets ansökan.¹⁶⁵ Domen har fått laga kraft.

Upphandling av hyrpersonal inom hälso- och sjukvård

Region Gävleborg ingick två avtal avseende hyrpersonal i form av läkare efter avrop från ett ramavtal. Avtalen blev föremål för överprövning av avtalens giltighet. Förvaltningsrätten fastställde genom dom att det fanns skäl för att ogiltigförklara avtalen, men att avtalen fick bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.¹⁶⁶ Konkurrensverket beslutade att Region Gävleborg skulle betala en upphandlingsskadeavgift om 40 000 kronor.¹⁶⁷ Beslutet har fått laga kraft.

Upphandling av platser i halvvägshus

Kriminalvården ingick avtal med ett flertal leverantörer av platser i halvvägshus. Efter att avtal ingåtts blev deras giltighet föremål för överprövning. Förvaltningsrätten konstaterade i sin dom att förutsättningarna för ogiltighet var uppfyllda, men fastställde att avtalen skulle få bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.¹⁶⁸ Konkurrensverket beslutade att Kriminalvården skulle betala en upphandlingsskadeavgift om 1 miljon kronor.¹⁶⁹ Beslutet har fått laga kraft.

3.3.3 Tillsynsbeslut

Följande avsnitt innehåller korta beskrivningar av utredningar som avslutats med tillsynsbeslut under 2025.¹⁷⁰ Ärendena redovisas utifrån vilken rättsfråga som omfattats av utredningen.

Synnerlig brådska

Upphandling av byggnation av en industrilokal

Uppvidinge kommun ingick ett avtal om byggnation av en industrilokal på Åseda industriområde. Efter färdigställandet skulle industrilokalen hyras ut till en privat

¹⁶² Förvaltningsrätten i Umeås dom den 24 juni 2024 i mål nr 2119-23.

¹⁶³ Kammarrätten i Sundsvalls beslut den 23 september 2024 i mål nr 1814-24.

¹⁶⁴ Konkurrensverket, dnr 902/2024 (utredningen) och dnr 333/2025 (ansökan om upphandlingsskadeavgift).

¹⁶⁵ Förvaltningsrätten i Umeås dom den 11 augusti 2025 i mål nr 593-25.

¹⁶⁶ Förvaltningsrätten i Faluns dom den 4 februari 2025 i mål nr 5566-24.

¹⁶⁷ Konkurrensverket, dnr 247/2025.

¹⁶⁸ Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 4 juli 2025 i mål nr 2712-25.

¹⁶⁹ Konkurrensverket, dnr 704/2025.

¹⁷⁰ Ett tillsynsbeslut rörande efterannonsering beskrivs inte nedan. Det härrör från den granskning som redovisades i 2024 års motsvarighet till denna rapport, se vidare not 130.

näringsidkare. Avtalets värde uppgick till cirka 70 miljoner kronor och föregicks inte av någon annonsering. Det avropades heller inte från ett befintligt ramavtal. Enligt kommunen skulle uppförandet av industrilokalen leda till nya arbetstillfällen, vilket skulle kompensera för förlorade jobb efter en konkurs. Under utredningen gjorde kommunen gällande att det förelegat synnerlig brådska och att avtalet därför inte behövde föregås av annonsering.

Konkurrensverket ansåg dock att förlorade arbetstillfällen som följd inte utgör sådana exceptionella omständigheter under vilka en industrilokal utgör en absolut nödvändig anskaffning. I ett tillsynsbeslut riktade Konkurrensverket därför kritik mot kommunen för att de genomfört en otillåten direktupphandling.¹⁷¹ Beslutet har fått laga kraft.

De grundläggande principerna

Upphandling av entreprenadtjänster

Göteborgs kommun genomförde en upphandling av entreprenadtjänster. Enligt kontraktsvillkoren skulle centralt förhandlade kollektivavtal vara tecknade och tillämpas för alla arbetstagare när de utför arbete inom entreprenaden. Kravet på kollektivavtal omfattade även de underleverantörer som entreprenören anlidade.

Eftersom det gick att uppnå syftet med upphandlingens krav på kollektivavtal på ett mindre ingripande sätt, till exempel genom att ställa krav på minimivillkor för lön, bedömde Konkurrensverket att kravet stred mot proportionalitetsprincipen. Konkurrensverket bedömde vidare att kravet också stred mot principerna om icke-diskriminering och likabehandling eftersom leverantörer som inte accepterade att teckna kollektivavtal inte kunde uppfylla upphandlingens krav. I ett tillsynsbeslut riktade Konkurrensverket därför kritik mot Stadsfastighetsnämnden i Göteborgs kommun för deras agerande.¹⁷² Beslutet har fått laga kraft.

Motiveringsskyldighet

Upphandling av sjömätningstjänster

Stockholms Hamn AB genomförde en annonserad upphandling av bland annat olika sjömätningstjänster. Upphandlingen omfattade två anbudsområden med krav på att anbudsgivarna skulle lämna anbud på båda områdena. Stockholms Hamn motiverade inte varför upphandlingen inte delades upp på så sätt att anbudsgivarna tilläts lämna anbud på enbart ett av områdena. Stockholms Hamn medgav att motiveringsskyldigheten som följer av LUF inte hade iakttagits.

¹⁷¹ Konkurrensverket, dnr 194/2024.

¹⁷² Konkurrensverket, dnr 429/2024.

I ett tillsynsbeslut riktade Konkurrensverket därför kritik mot Stockholms Hamn för deras agerande. Kritik riktades särskilt mot bakgrund av motiveringsskyldighetens syfte, det vill säga att möjliggöra för små och medelstora företag att kunna delta i offentliga upphandlingar.¹⁷³ Beslutet har fått laga kraft.

Olämpliga eller oacceptabla anbud

Upphandling av badhus

Kostnaderna för att uppföra det nya badhuset i Kiruna har ökat jämfört med den ursprungliga kostnadsberäkningen. Mot den bakgrunden granskade Konkurrensverket om ett avtal om byggentreprenad, vilket rör en delentreprenad inom projektet, ingåtts på ett sätt som är förenligt med upphandlingsreglerna. Kommunen ingick avtalet utan att upphandlingen först annonserades. Enligt kommunen kunde byggentreprenaden direktupphandlas med stöd av undantaget för olämpliga anbud utifrån tidigare annonserad upphandling. Det saknades dock dokumentation som visade att det tidigare anbudet översteg den beslutade budgeten.

Konkurrensverket ansåg att kommunen inte har visat att anbud i den tidigare annonserade upphandlingen var olämpligt eller oacceptabelt. Kommunen har dessutom gjort väsentliga ändringar av villkor i avtalet, bland annat ändrat ersättningsformen från fast pris till löpande räkning. Kommunen har inte heller visat att leverantören uppfyllde alla krav i den annonserade upphandlingen. Det var därmed inte tillåtet att tillämpa undantagen för olämpliga eller oacceptabla anbud, varför avtalet utgör en otillåten direktupphandling. Kommunen har även brutit mot dokumentationsplikten. I ett tillsynsbeslut riktade Konkurrensverket kritik mot kommunens agerande.¹⁷⁴ Beslutet har fått laga kraft.

Övrigt

Upphandling av bussterminal

Konkurrensverket har genomfört en granskning av Exploateringsnämnden i Stockholms kommuns upphandling av ny bussterminal, vilken är en del av ombyggnaden av Slussen. Granskningen omfattade ett urval av de avtal och upphandlingar som rör två delentreprenader inom ramen för byggnationen av bussterminalen i Katarinaberget. Värdet av de olika delentreprenaderna uppskattades vid projektets start till cirka 1,6 miljarder kronor. I mars 2023 uppgick prognosen för delentreprenaderna till cirka 5,7 miljarder kronor.

I granskningen identifierade Konkurrensverket flera brister och riskområden som medför förhöjda risker för överträdelser av upphandlingsregelverket, bland annat att den entreprenadstrategi som myndigheten har valt inte tillåter eller ger mycket litet utrymme för förseningar. Entreprenadstrategin har inneburit ett stort risk-

¹⁷³ Konkurrensverket, dnr 67/2025.

¹⁷⁴ Konkurrensverket, dnr 907/2023.

tagande med snävt satta tidplaner. Vidare har ersättningsmodellen ändrats från fast till rörlig ersättning. En rörlig ersättningsmodell innebär typiskt sett en hög risk för en väsentlig ändring av avtal som kan innebära otillåtna direktupphandlingar. Även incitamentsersättning har införts under pågående avtal. Konkurrensverket konstaterade i beslutet att fler leverantörer kan antas ha varit intresserade av att lämna anbud om en sådan ersättning hade funnits med i den ursprungliga upphandlingen. Att en sådan ändring sker i efterhand medför risk för väsentliga ändringar i strid med LOU. Konkurrensverkets granskning visade också att projektet uppvisat brister avseende dokumentation. En bristfällig dokumentation riskerar att leda till att en upphandlande myndighet inte har ordning på sina beslut. Det kan också vara fråga om brott mot öppenhetsprincipen i lagen om offentlig upphandling. Konkurrensverket angav att verket förutsätter att Exploateringsnämnden beaktar det som framförs i tillsynsbeslutet i syfte att i sitt fortsatta arbete minska riskerna för överträdelser av upphandlingsregelverket.¹⁷⁵ Beslutet har fått laga kraft.

Upphandling av citycampus

Fastighetsbolaget Boulevardfastigheter AB kontaktade Konkurrensverket rörande ett klagorörelse efter det att bolaget ingått avtal om byggnation av ett nytt citycampus, utan att först ha annonserat upphandlingen. Boulevardfastigheter AB är ett helägt dotterbolag till AB Kristianstadsbyggen, som är Kristianstads kommuns fastighetsbolag. Bolaget bildades den 20 december 2023. Samma dag beslutade kommunfullmäktige i Kristianstads kommun att bolaget fick lämna anbud i en upphandling avseende byggnation och uthyrning av ett nytt citycampus som genomfördes av Högskolan i Kristianstad. Inför upphandlingen ingick Boulevardfastigheter en överenskommelse med en leverantör om att denne skulle projektera och uppföra byggnationen av det nya citycampuset under förutsättning att Boulevardfastigheter vann upphandlingen. Boulevardfastigheter tilldelades kontraktet i hyresvärdsupphandlingen och tecknade därefter ett partneringsavtal med leverantören utan föregående annonsering, i vilket det framgår att leverantören ska ansvara för byggentreprenaden.

Enligt Konkurrensverkets bedömning uppgår värdet av entreprenaden till åtminstone 800 miljoner kronor. Med hänsyn till värdet på upphandlingen av byggentreprenaden skulle den ha annonserats enligt upphandlingsreglerna. Inga undantag från skyldigheten att annonsera har varit tillämpliga. Boulevardfastigheter skulle därför ha genomfört en annonserad upphandling av byggentreprenaden. I ett tillsynsbeslut riktade Konkurrensverket därför kritik mot kommunen för att ha genomfört en otillåten direktupphandling.¹⁷⁶ Beslutet har fått laga kraft.

¹⁷⁵ Konkurrensverket, dnr 217/2024.

¹⁷⁶ Konkurrensverket, dnr 81/2025.

3.3.4 Föreläggande om riktlinjer för direktupphandling

Upphandlande myndigheter är skyldiga att besluta om riktlinjer för direktupphandling. Sedan den 1 januari 2024 får Konkurrensverket förelägga en upphandlande myndighet eller den som vi bedömer är en upphandlande myndighet att besluta om riktlinjer för direktupphandling, i det fall den upphandlande myndigheten saknar sådana.

Under hösten 2025 genomförde Konkurrensverket en granskning för att undersöka efterlevnaden av skyldigheten att ha beslutade riktlinjer för direktupphandling. Riktlinjer för direktupphandling är viktiga för att säkerställa att upphandlande organisationer har ett strategiskt förhållningssätt när de upphandlar och att konkurrensen tillvaratas även vid direktupphandlingar. De är också viktiga ur transparens- och korruptionshänseende.

Granskningen omfattade 189 utvalda upphandlande organisationer som fick svara på om de hade beslutade riktlinjer för direktupphandling. I det fall beslutade riktlinjer saknades skulle den upphandlande organisationen svara på varför sådana riktlinjer saknades. För att granska omständigheterna närmare i de fall där den upphandlande organisationen angav att den saknade beslutade riktlinjer, inledde Konkurrensverket 14 separata tillsynsärenden.

Den fördjupade utredningen resulterade i ett (1) föreläggande om att ta fram och besluta om riktlinjer för direktupphandling. Konkurrensverket konstaterade att Vaxholms kommun saknade beslutade riktlinjer för direktupphandling. Konkurrensverket beslutade därför att förelägga Vaxholms kommun att ta fram och besluta om sådana riktlinjer, som kommunen enligt LOU är skyldig att göra.¹⁷⁷ Konkurrensverkets beslut har fått laga kraft.

Resterande 13 tillsynsutredningar var pågående vid utgången av 2025.¹⁷⁸ I februari 2026 avslutades 3 av utredningarna med tillsynsbeslut där Konkurrensverket konstaterade att den upphandlande organisationen uppvisat brister eftersom beslutade riktlinjer saknades. De tre tillsynsobjekten har dock under utredningen meddelat att de påbörjat ett arbete med att ta fram sådana riktlinjer. Ytterligare 9 av utredningarna avslutades efter att de upphandlande organisationerna, under tiden för utredningen, tagit fram och beslutat om riktlinjer för direktupphandling. En utredning var fortfarande pågående den 17 mars 2026.

¹⁷⁷ Konkurrensverket, dnr 795/2025.

¹⁷⁸ Dessa ingår således inte i statistiken över avslutade tillsynsutredningar 2025.

3.3.5 Avslutade ärenden utan åtgärd med motivering

Följande avsnitt innehåller korta beskrivningar av utredningar som avslutats utan åtgärd med motivering under 2025. Ärendena redovisas utifrån vilken sakfråga som omfattats.

De grundläggande principerna

Upphandling av ärendehanteringssystem

E-hälsomyndigheten hade i en avropsförfrågan avseende ett ärendehanteringssystem bland annat ställt krav på att leverantörer och underleverantörer skulle vara svenska juridiska personer. Frågan i ärendet var om E-hälsomyndighetens krav stod i strid med de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Enligt E-hälsomyndigheten hade kraven ställts bland annat med anledning av att ärendehanteringssystemet kunde komma att innehålla personuppgifter som är särskilt skyddsvärda och uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

För att säkerställa avropets förenlighet med de grundläggande principerna borde E-hälsomyndigheten kunnat redogöra för de överväganden som gjorts gällande uppfyllandet av dessa, varför det inte varit möjligt att ställa mindre ingripande krav och hur myndigheten vägt skyddsbehovet enligt offentlighets- och sekretesslagen mot principen om icke-diskriminering. E-hälsomyndigheten kunde under utredningen inte göra detta. Bristande analys i dessa hänseenden kan medföra en risk för överträdelser av upphandlingsregelverket och försvårar även Konkursverkets tillsyn.

Konkurrensverket bedömde dock att ett ställningstagande, vilket skulle behöva grundas på en ingående analys av förutsättningarna för E-hälsomyndigheten att efterleva offentlighets- och sekretesslagen i det enskilda fallet, inte skulle ge den allmänpreventiva effekt som avsågs när utredningen inleddes. Mot denna bakgrund avslutades utredningen utan åtgärd.¹⁷⁹

Beräkning av upphandlingens värde

Upphandling av bemanningstjänster

Hässelholms kommun köpte under 2023 och 2024 bemanningstjänster i form av sjuksköterskor både inom och utom ramavtal. Det sammanlagda värdet för inköpen översteg direktupphandlingsgränsen vid en tillämpning av beräkningsregeln i LOU. Kommunens omsorgsnämnd beslutade den 19 december 2023 om hyrstopp av den aktuella tjänsten. Kommunen anförde att dess inköp av tjänsterna minskade i direkt anslutning till hyrstoppet och att värdet av anskaffningarna under den nästkommande tolv månadersperioden efter att beslutet fattades understeg tillämplig direktupphandlingsgräns.

¹⁷⁹ Konkursverket, dnr 986/2024.

Ärendet aktualiserade frågan om det sammanlagda värdet för inköpen översteg direktupphandlingsgränsen. Konkurrensverket bedömde att det under de omständigheter som förelegat i ärendet var befogat att kommunen i sin beräkning av anskaffningarnas sammanlagda värde över en tolv månadersperiod utgick från det förväntade värdet för kommande tolv månader. Sammanfattningsvis gav utredningen inte stöd för att kommunen hade agerat i strid med tillämplig lagstiftning. Mot denna bakgrund fann Konkurrensverket inte skäl att fortsätta utreda frågan och utredningen avslutades utan åtgärd.¹⁸⁰

3.4 Domstolsprocesser

Flera av Konkurrensverkets ärenden avseende ansökningar om upphandlingsskadeavgift och tillsynsbeslut har under året avgjorts av domstolarna. Ett antal av dessa ärenden är föremål för fortsatt prövning. Av de 15 egna beslut om upphandlingsskadeavgift som Konkurrensverket har fattat under året, har endast 4 beslut överklagats.

I följande avsnitt redovisas samlad information om våra domstolsprocesser rörande ärenden om upphandlingsskadeavgift och överklagade tillsynsbeslut.

3.4.1 Beslut och domar 2025 – upphandlingsskadeavgift

I tabell 20 redovisas pågående och avslutade domstolsprövningar rörande upphandlingsskadeavgift. Status är uppdaterad per den 17 mars 2026. Ett urval av dessa domar beskrivs närmare nedan.

Under 2025 har domstolarna meddelat 31 domar i våra ärenden rörande upphandlingsskadeavgift. I 18 av dessa bifölls vår talan helt, i 1 bifölls vår talan delvis och i 12 domar fick Konkurrensverket inte bifall, av dessa rörde 9 av domarna samma sakfråga men olika upphandlande organisationer. Om dessa skulle räknas ihop till en dom per sakfråga skulle antalet där Konkurrensverket inte fick bifall vara 4 (i stället för 12). Motsvarande siffror för 2024 var 19 domar med fullt bifall och 2 domar där Konkurrensverket inte fick bifall. Viss variation mellan år är enligt Konkurrensverkets uppfattning naturlig då de frågor som prövas och även ärendenas komplexitet skiljer sig åt. Utfallet i enskilda fall kan även komma att ändras efter överklagande, vilket var fallet för de 9 domarna som rörde samma sakfråga, se nedan rörande de så kallade Sussaärendena.

Konkurrensverket har under året haft tre pågående processer i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD), varav två rörde mål om upphandlingsskadeavgift. Det första ärendet gäller Konkurrensverkets ansökan om upphandlingsskadeavgift rörande Polismyndighetens upphandling av bärgningstjänster.¹⁸¹ HFD beslutade i april 2024

¹⁸⁰ Konkurrensverket, dnr 782/2024.

¹⁸¹ Konkurrensverket, dnr 358/2022.

att inhämta ett förhandsavgörande i frågan om vissa ändringar i ersättningsvillkoren i ett ramavtal utgör en otillåten direktupphandling därför att ändringarna innebär att ramavtalets övergripande karaktär ändras. EU-domstolens dom kom i oktober 2025.¹⁸² Domstolen uttalade att artikel 72.2 i LOU-direktivet ska tolkas så, att en ändring av ersättningsmetoden i ett ramavtal som ursprungligen tilldelats på grundval av kriteriet lägsta pris, varigenom tyngdpunkten mellan fast och rörlig prissättning ändras samtidigt som prisnivåerna justeras i sådan mån att det totala värdet av detta ramavtal inte förändras i mer än marginell omfattning, inte medför att ramavtalets övergripande karaktär ska anses ha ändrats på det sätt som avses i nämnda bestämmelse, såvida inte ändringen av ersättningsmetoden i samma ramavtal leder till en grundläggande förändring av dess jämvikt. Domstolen överlät till HFD att med beaktande av samtliga relevanta omständigheter kontrollera huruvida så är fallet i det nationella målet. HFD upphävde underinstansernas avgöranden och visade målet åter till förvaltningsrätten för prövning av om värdet av ett ändringsavtal varit tillräckligt lågt för att vara undantaget från skyldigheten att genomföra en ny upphandling.¹⁸³

Det andra ärendet som processas i HFD rör Konkurrensverkets ansökan om upphandlingsskadeavgift mot Nacka kommun och gränsdragningen mellan upphandlingspliktigt byggentreprenadkontrakt och hyresundantaget.¹⁸⁴ Den fråga som har lett till att HFD meddelat prövningstillstånd¹⁸⁵ gäller under vilka omständigheter ett kontrakt, som avser hyra av lokaler i såväl en befintlig byggnad som i en tillbyggnation som hyresvärden enligt kontraktet ska låta uppföra, omfattas av hyresundantaget. HFD har ännu inte meddelat dom.

Ytterligare en process under året som fått relativt stor uppmärksamhet rör Konkurrensverkets ansökan om upphandlingsskadeavgift mot Uddevalla skolskjuts AB. Bolaget skrev ett långvarigt avtal om skolskjuts utan föregående annonsering med ett syskonbolag i kommunkoncernen. Ärendet gäller reglerna om horisontell intern upphandling i LOU och LOU-direktivet. Konkurrensverket vill få klarhet i om upphandlande myndigheter kan luta sig mot ett undantag för så kallad horisontell intern upphandling, som finns i EU:s upphandlingsdirektiv och som Konkurrensverket menar har genomförts felaktigt i LOU. Konkurrensverket menar att direktivets bestämmelse därför har direkt effekt.¹⁸⁶ Med hänsyn till detta ansökte verket om en lägre upphandlingsskadeavgift. Förvaltningsrätten biföll Konkurrensverkets ansökan¹⁸⁷ men kammarrätten avslag ansökan efter överklagande¹⁸⁸. Konkur-

¹⁸² Mål C-282/24, Polismyndigheten mot Konkurrensverket, EU:C:2025:790.

¹⁸³ Högsta förvaltningsdomstolens dom den 21 januari 2026 i mål nr 2752-23.

¹⁸⁴ Konkurrensverket, dnr 133/2024.

¹⁸⁵ Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 4 juli 2025 i mål nr 1017-25.

¹⁸⁶ Konkurrensverket, dnr 523/2024.

¹⁸⁷ Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 7 februari 2025 i mål nr 7505-24.

¹⁸⁸ Kammarrätten i Göteborgs dom den 24 oktober 2025 i mål nr 1345-25.

rensverket har överklagat domen till HFD som ännu inte har tagit ställning till frågan om prövningstillstånd.¹⁸⁹

En annan process som varit uppmärksammas är Konkurrensverkets ansökningar om upphandlingsskadeavgift mot nio regioner, de så kallade Sussaärendena, som till stor del handlar om reglerna för ändring av avtal och där Konkurrensverket ansökt om maxavgift för respektive region.¹⁹⁰ Under hösten 2025 hölls muntlig förhandling i målen. Förvaltningsrätten avslag Konkurrensverkets ansökningar.¹⁹¹ Konkurrensverket överklagade domen till kammarrätten som i november meddelade prövningstillstånd.¹⁹² I mars 2026 meddelade kammarrätten att den upphäver förvaltningsrättens dom och beslutar att regionerna ska betala 10 miljoner kronor vardera i upphandlingsskadeavgift.¹⁹³

Tabell 20 Beslut och domar i domstol 2025¹⁹⁴ – upphandlingsskadeavgift

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)	Laga kraft/pågående
Polismyndigheten 2022-05-11 Dnr 358/2022, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 1 200 000 kronor.	2022-12-01 FR i Stockholm mål nr 9813-22. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2023-04-13 KR i Stockholm mål nr 7456-22. Avslag på överklagandet.	2023-09-12 HFD mål nr 2752-23. Meddelar prövningstillstånd. 2024-04-18 Beslut om att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. 2025-10-16 EU-domstolens dom i mål C-282/24. Överlåter till HFD att slutligt avgöra. 2026-01-21 Upphäver underinstansernas avgöranden och visar målet åter till förvaltningsrätten för ny prövning.	Pågående

¹⁸⁹ Högsta förvaltningsdomstolen mål nr 6926-25.

¹⁹⁰ Konkurrensverket, dnr 883–891/2023.

¹⁹¹ Förvaltningsrätten i Karlstads domar den 23 oktober 2025 i mål nr 5729-23, 5772-23, 5774-23, 5776-23, 5778–5780-23, 5764-23 och 5753-23.

¹⁹² Kammarrätten i Göteborgs beslut den 21 november 2025 i mål nr 6754–6762-25.

¹⁹³ Kammarrätten i Göteborgs dom den 17 mars 2026 i mål nr 6754–6762-25

¹⁹⁴ Status i ärenden som pågick i domstol den 31 december 2025 har uppdaterats till och med den 17 mars 2026. I tabellen har även lagts till de domar som inkommit under 2026 fram till och med den 17 mars 2026.

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)	Laga kraft/pågående
Askersunds kommun 2023-09-27 Dnr 640/2023, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 3 200 000 kronor.	2025-02-19 FR i Karlstad mål nr 4313-23. Avslag till Konkurrensverkets ansökan.	2025-09-24 KR i Göteborg mål nr 1541-25. Bifall till Konkurrensverkets överklagande.	2026-03-12 HFD mål nr 6327-25. Inte prövningstillstånd.	Laga kraft
Trafiknämnden, Region Stockholm 2023-12-18 Dnr 876/2023, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 10 000 000 kronor.	2025-02-05 FR i Stockholm mål nr 24097-23. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-04-07 KR i Stockholm mål nr 1173-25. Meddelar prövningstillstånd. Avslag på överklagandet.	2025-09-11 HFD mål nr 2670-25. Inte prövningstillstånd.	Laga kraft
Region Örebro m.fl. (Sussa) 2023-12-20 Dnr 883–891/2023, ansökningarna. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 10 000 000 kronor per region.	2025-10-23 FR i Karlstad mål nr 5729-23, 5753-23, 5764-23, 5772-23, 5774-23, 5776-23, 5778-23, 5779-23 och 5780-23. Avslag till Konkurrensverkets ansökan.	2025-11-21 KR i Göteborg mål nr 6754–6762-25. Meddelar prövningstillstånd. 2026-03-17 KR upphäver FR:s dom och ger fullt bifall till Konkurrensverkets ansökningar. Regionerna ska betala 10 miljoner kronor vardera.		Pågående
Nacka kommun 2024-02-19 Dnr 133/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 3 000 000 kronor.	2024-08-28 FR i Stockholm mål nr 3202-24. Avslag till Konkurrensverkets ansökan.	2024-10-14 KR i Stockholm mål nr 5645-24. Meddelar prövningstillstånd. 2025-02-06 KR avslår Konkurrensverkets överklagande.	2025-07-04 HFD mål nr 1017-25. Meddelar prövningstillstånd.	Pågående

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)	Laga kraft/pågående
Region Uppsala 2024-07-03 Dnr 545/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 8 000 000 kronor.	2026-03-02 FR i Uppsala mål nr 4370-24. Avslag på Konkurrensverkets ansökan.			Pågående
Huddinge kommun 2024-05-14 Dnr 364/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 2 000 000 kronor.	2025-08-01 FR i Stockholm mål nr 9160-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-12-19 KR i Stockholm mål nr 5284-25. Meddelar prövnings-tillstånd. Avslår yrkandet om återförvisning och överklagandet i övrigt.		Pågående
Tibro kommun 2024-05-27 Dnr 397/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 1 900 000 kronor.	2025-01-29 FR i Jönköping mål nr 2567-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-04-14 KR i Jönköping mål nr 531-25. Meddelar prövnings-tillstånd. Avslag till Tibro kommuns överklagande.	2026-01-23 HFD mål nr 2810-25. Inte prövningstillstånd.	Laga kraft
Kristianstads kommun 2024-05-13 Dnr 362/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 1 500 000 kronor.	2024-10-04 FR i Malmö mål nr 5238-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-02-26 KR i Göteborg mål nr 6738-24. Inte prövnings-tillstånd.	2025-07-07 HFD mål nr 1550-25. Inte prövningstillstånd.	Laga kraft
Uddevalla skolskjuts AB 2024-06-28 Dnr 523/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 3 000 000 kronor.	2025-02-07 FR i Göteborg mål nr 7505-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-10-24 KR i Göteborg mål nr 1345-25. Bifall till överklagandet. Konkurrensverkets ansökan avslås.		Pågående

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)	Laga kraft/pågående
Borås kommun 2024-09-27 Dnr 768/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 8 000 000 kronor.	2025-02-19 FR i Jönköping mål nr 4537-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-12-19 KR i Jönköping mål nr 790-25. Meddelar prövnings-tillstånd.		Pågående
Region Skåne 2024-10-17 Dnr 809/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 2 500 000 kronor.	2025-05-09 FR i Malmö mål nr 11823-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.			Laga kraft
Västerås kommun 2024-10-17 Dnr 810/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 350 000 kronor.	2025-07-18 FR i Uppsala mål nr 6620-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-12-29 KR i Stockholm mål nr 4906-25. Inte prövnings-tillstånd.		Pågående
Ystads kommun 2024-10-18 Dnr 814/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 180 000 kronor.	2025-01-21 FR i Malmö mål nr 11887-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.			Laga kraft
Region Halland 2024-11-27 Dnr 949/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 230 000 kronor.	2025-04-15 FR i Göteborg mål nr 13361-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.			Laga kraft
Båstads kommun 2024-12-12 Dnr 972/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 550 000 kronor.	2025-03-25 FR i Malmö mål nr 14409-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.			Laga kraft

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)	Laga kraft/pågående
Renova AB 2024-12-19 Dnr 992/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 1 000 000 kronor.	2025-04-14 FR i Göteborg mål nr 14344-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-06-19 KR i Göteborg mål nr 2635-25. Inte prövnings-tillstånd.		Laga kraft
Renova Miljö AB 2024-12-19 Dnr 993/2024, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 250 000 kronor.	2025-04-14 FR i Göteborg mål nr 14345-24. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2025-06-19 KR i Göteborg mål nr 2636-25. Inte prövnings-tillstånd.		Laga kraft
Region Västerbotten 2025-04-03 Dnr 333/2025, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 450 000 kronor.	2025-08-11 FR i Umeå mål nr 593-25. Bifall till Konkurrensverkets ansökan.			Laga kraft
Göteborgs kommun 2025-05-09 Dnr 450/2025, ansökan. Ansökan om upphandlingsskadeavgift. Yrkat belopp 7 200 000 kronor.	2025-10-17 FR i Göteborg mål nr 5550-25. Delvis bifall till Konkurrensverkets ansökan.	2026-01-15 KR i Göteborg mål nr 6603-25. Meddelar prövnings-tillstånd.		Pågående
Robertsfors kommun 2025-05-21 Dnr 765/2024, beslut. Dnr 546/2025, domstols-process. Beslut om upphandlings-skadeavgift uppgående till 3 900 000 kronor.	2025-10-01 FR i Umeå mål nr 1109-25. Avslag på överklagan. Konkurrensverkets beslut står fast.	2026-01-13 KR i Sundsvall mål nr 2490-25. Inte prövnings-tillstånd	2026-03-03 HFD mål nr 740-26. Inte prövningstillstånd.	Laga kraft

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)	Laga kraft/pågående
Arbetsmarknadsnämnden i Stockholms stad 2025-10-01 Dnr 354/2024, beslut. Dnr 827/2025, domstolsprocess. Beslut om upphandlings-skadeavgift uppgående till 800 000 kronor.	2026-01-22 FR i Stockholm mål nr 21670-25. Avslag på överklagan. Konkurrensverkets beslut står fast.			Pågående

3.4.2 Beslut och domar 2025 – tillsynsbeslut

I tabell 21 redovisas pågående och avslutade domstolsprocesser avseende överklagade tillsynsbeslut. Konkurrensverket har en pågående process i domstol som rör de tillsynsbeslut som Konkurrensverket fattade i juli 2022, i vilka kritik riktades mot flera kommuner med anledning av deras anskaffningar av avfallstjänster från Sydskaanes avfallsaktiebolag, Sysav.¹⁹⁵ Under 2025 har det inte kommit någon dom i målet, men HFD meddelade prövningstillstånd i mars 2025.¹⁹⁶ Den fråga i målet som har lett till att HFD meddelat prövningstillstånd gäller förutsättningarna för att en verksamhet hos en motpart över vilken de upphandlande myndigheterna gemensamt utövar kontroll, ska anses bedrivas för de upphandlande myndigheternas räkning i den mening som krävs (verksamhetskriteriet) för att upphandlingen ska anses vara intern. Konkurrensverket har yrkat att HFD inhämtar förhandsavgörande från EU-domstolen. HFD har ännu inte meddelat dom.

¹⁹⁵ Konkurrensverket, dnr 135–148/2019 och dnr 532–545/2022.

¹⁹⁶ Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 4 mars 2025 i mål nr 6278-24.

Tabell 21 Beslut och domar i domstol 2025¹⁹⁷ – överklagade tillsynsbeslut

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)	Laga kraft/pågående
Burlövs kommun m.fl. (Sysav) 2022-07-05 Dnr 135–148/2019 och 532–545/2022. Tillsynsbeslut med kritik mot kommunerna för att ha agerat i strid med LOU genom att felaktigt tillämpa undantaget för intern upphandling och inte ha uppfyllt dokumentationsplikten.	2023-02-13 FR i Stockholm mål nr 15741-22. Avslår kommunernas överklaganden. Konkurrensverkets beslut står fast.	2023-06-20 KR i Stockholm mål nr 1379-23. Upphäver FR:s dom. Tillsynsbesluten är inte överklagbara. 2024-10-08 KR i Stockholm mål nr 1232-24. Bifaller överklagandena och upphäver Konkurrensverkets beslut.	2024-02-28 Mål nr 4543-23. Tillsynsbesluten är överklagbara. Återförvisar målet till KR för prövning. 2025-03-04 Mål nr 6278-24. Meddelar prövningstillstånd.	Pågående

3.5 Registrering och tillsyn av annonsdatabaser

Konkurrensverket är registermyndighet enligt lagen om upphandlingsstatistik (LUS). Uppdraget innebär att ta emot ansökningar om registrering av annonsdatabaser och pröva om de uppfyller kraven för att registreras samt utöva tillsyn över de registrerade annonsdatabaserna. Enligt LUS ska den sökande vara lämplig att utöva verksamheten. Vidare föreskriver LUS att verksamheten ska bedrivas i enlighet med lagen samt de föreskrifter och villkor som meddelats i anslutning till lagen.

Det finns i nuläget fem registrerade annonsdatabaser i annonsdatabasregistret, vilket innebär ett oförändrat antal jämfört med utgången av 2024.

Konkurrensverket har under 2025 beslutat i två ärenden avseende annonsdatabaser. Ett ärende rörande en annonsdatabas betallicens¹⁹⁸ och det andra ärendet rörande förhands- och efterannonsering i en annonsdatabas.¹⁹⁹

¹⁹⁷ Status i ärenden som pågick i domstol den 31 december 2025 har uppdaterats till och med den 17 mars 2026.

¹⁹⁸ Konkurrensverket, dnr 886/2024.

¹⁹⁹ Konkurrensverket, dnr 440/2024.

3.6 Förebyggande insatser för en effektiv tillsyn

I detta avsnitt redovisar vi exempel på förebyggande insatser som genomförts för att främja regel efterlevnaden och öka kunskapen om upphandlingsregelverken.

Upphandlingslagstiftningen är en förfarandelagstiftning som ska säkerställa bland annat objektivitet. Regelverket skapar en ram för konkurrensutsättning och rättvis konkurrens. Ramen ger förutsättningar för effektiva offentliga inköp och skyddar mot korruption. En viktig förutsättning för att upphandlingsregelverket ska fungera effektivt är en väl fungerande konkurrens. En effektiv konkurrens kan leda till både lägre kostnader och ett inköp som på bästa sätt verkar för att uppfylla samhällsrelaterade mål.

3.6.1 Kommunikationsinsatser

Konkurrensverket arbetar regelbundet med att öka kunskapen hos upphandlande organisationer och andra intressenter, om betydelsen av en väl fungerande konkurrens för den offentliga upphandlingen. Det är viktigt att det finns en medvetenhet om behovet av att nyttja konkurrensen som regelverket syftar till att skapa.

Under året har Konkurrensverket på olika sätt varit i kontakt med upphandlande myndigheter och enheter i syfte att kontinuerligt framhålla konkurrensens roll i samhället och varje enskild upphandlings betydelse. Exempelvis har Konkurrensverket på temat korruption och osund konkurrens belyst konkurrensens betydelse i offentlig upphandling genom föredrag för bland annat branschorganisationer, en inköpscentral och vid nätverksträffar för upphandlande organisationer. Där har Konkurrensverket även framhållit behovet av att underlätta för små och medelstora företag att delta i upphandlingar. Den offentliga upphandlingen kan bidra till bättre förutsättningar för små och medelstora företag att träda in och växa på olika marknader och på så sätt gynna konkurrensen.

För att underlätta annan form av granskning av den offentliga upphandlingen i Sverige, vilket även är en källa för information för Konkurrensverkets tillsyn, har Konkurrensverket hållit anförande för enheten för journalistik, medier och kommunikation vid Stockholms universitet för att bland annat berätta om Konkurrensverkets uppdrag och upphandlingsreglerna.

3.6.2 Motverka korruption och kriminalitet i offentlig upphandling

Felaktigt genomförda upphandlingar ökar risken för att kriminella aktörer får tillgång till offentliga kontrakt och ökar även risken för korruption. Att motverka en osund konkurrens och förekomsten av kriminalitet och korruption i de offentliga affärerna är nära kopplat till såväl konkurrens- som upphandlingstillsyn och ingår därför i Konkurrensverkets kärnuppdrag.

Konkurrensverkets löpande arbete med att främja konkurrensen och motverka korruption i offentlig upphandling sker bland annat inom ramen för Forumet för samverkan mot korruption som leds av Statskontoret. Konkurrensverket ingår i egenskap av expertmyndighet och har under året deltagit vid möten på såväl strategisk som operativ nivå.

På uppdrag av regeringen har myndigheterna som ingår i forumet under 2025 tillsammans tagit fram 32 förslag på åtgärder som regeringen kan vidta för att stärka det korruptionsförebyggande arbetet i den offentliga förvaltningen. Åtgärderna publicerades i en rapport från Statskontoret i december 2025.²⁰⁰ Konkurrensverket bidrog med förslag som handlar om att förebygga, upptäcka och hantera korruption i offentlig upphandling. Bland annat lyftes behovet av utbildning för att öka kunskapen om korruption hos inköpare och beställare, förbättrad avtalsuppföljning och behovet att utreda hur Konkurrensverket kan få bättre och effektivare tillgång till upphandlingsdata och utökade sanktionsmöjligheter. I forumets uppdrag framöver ingår att ta fram och förvalta en nationell webbplats och erbjuda användare en åtkomstpunkt för expertmyndigheternas samlade stöd för att motverka korruption och otillåten påverkan.

Regeringen har i mars 2026 gett Statskontoret ett nytt uppdrag att, tillsammans med Konkurrensverket och övriga myndigheter som ingår i forumet för samverkan mot korruption, utveckla det strategiska arbetet mot korruption och otillåten påverkan. Av uppdraget framgår att Statskontoret tillsammans med myndigheterna i forumet ska följa upp den nationella handlingsplanen mot korruption och otillåten påverkan 2024–2027. Myndigheterna i forumet ska även bistå regeringen med att ta fram en ny nationell strategi på området som ska bygga på en övergripande riskanalys, innehålla mål och indikatorer och ge förslag på vilka åtgärder som regeringen bör prioritera. Strategin ska rikta sig till hela den offentliga förvaltningen.²⁰¹

Under året publicerade Konkurrensverket även en uppdragsforskningsrapport om korruption i samband med offentliga inköp och andra offentliga kontrakt i Sverige, se avsnitt 7.1.3.

²⁰⁰ Statskontoret, *En stabilare grund för arbetet mot korruption – 32 förslag från forumet för samverkan mot korruption*, Rapport 2025:17. https://www.statskontoret.se/contentassets/e2f87f70180b4bcaa93d813e990ed3a1/2025_17---utskriftsversion.pdf?v=8de3cba57559800 hämtad den 29 januari 2026.

²⁰¹ Fi2025/00284 (delvis), Fi2025/02390 (delvis), Fi2026/00592.

4 Tillsyn över otillbörliga handelsmetoder

Lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH) syftar till att skydda leverantörer i livsmedelskedjan mot köparens otillbörliga handelsmetoder. Lagen ska också bidra till en ökad konkurrenskraft för aktörerna i den svenska livsmedelskedjan och bidra till en mer hållbar utveckling av den svenska livsmedelsproduktionen.

För att detta ska uppnås är hög regelefterlevnad centralt. Hög regelefterlevnad är därför det övergripande målet med Konkurrensverkets tillsyn. För att nå målet behöver vår tillsyn innebära en reell upptäcktsrisk och konsekvenser i form av avskräckande ingripanden. Ett annat viktigt mål med tillsynen är att det ska finnas en god kännedom och acceptans om regelverket och en tillit till att det fungerar väl. För att nå detta mål arbetar vi även med olika typer av kommunikationsinsatser. Konkurrensverket ser extern kommunikation som ett sätt att, utöver ren information, bygga förtroende för myndighetens verksamhet. Genom detta är vår förhoppning att köpare i högre grad väljer att följa LOH och att leverantörer vågar tipsa Konkurrensverket om misstänkta överträdelser av LOH.

4.1 Tillsynen 2025 i korthet

Under året har Konkurrensverket utrett ett brett antal frågor inom ramen för tillsynen av otillbörliga handelsmetoder. De ärenden som avslutades under 2025 har främst rört förbud på den så kallade svarta listan. Jämfört med tidigare år har utredningarna rört flera olika förbud, sammanlagt har hälften av lagens förbud utretts under året. Utredningarna har lett till både ingripande genom sanktionsavgift och förändrade beteenden, vilket bidrar till ökad regelefterlevnad.

Konkurrensverket konstaterar samtidigt att antalet beslut om åtgärd har varit lägre än föregående år, bland annat som en följd av arbetet med regeringsuppdraget att utvärdera LOH, men att majoriteten av de beslut som avslutades utan åtgärd avslutades med motivering. Ett utförligt motiverat beslut om att avsluta en utredning utan åtgärd anser vi sannolikt också kan bidra till en ökad regelefterlevnad, eftersom aktörerna även genom dessa ges vägledning i hur reglerna ska tillämpas.

Under året slutfördes även den första domstolsprövningen av Konkurrensverkets beslut om sanktionsavgift för sena betalningar till leverantörer. Målet gick hela vägen upp till Högsta förvaltningsdomstolen (HFD), som beslutade att inte meddela prövningstillstånd, och skapade viktig praxis. Det kan konstateras att domstolarna stödde Konkurrensverkets bedömning genom hela processen.

Konkurrensverkets utvärdering av LOH, vilken omfattade de fyra första åren lagen varit i kraft, präglade också stora delar av arbetet under 2025. I utvärderingen konstaterade vi bland annat att lagstiftningen haft tydligast effekt vad gäller betaltiderna i livsmedelskedjan genom förbudet mot sena betalningar. Vad gäller

övriga förbud konstaterades att fyra år är relativt kort tid och att det därför är svårt att dra några slutsatser om vilka effekter förbuden fått.²⁰²

4.2 Indikationer på överträdelser

Ett tillsynsärende inleds med en indikation på en misstänkt överträdelse inom vårt tillsynsansvar. Indikationer på överträdelser kan bestå av tips och klagomål eller uppgifter som Konkurrensverket identifierar genom olika proaktiva metoder som exempelvis analys av data, omvärldsbevakning, medieanalys eller inom ramen för vårt arbete med rapporter.

Konkurrensverket får in få tips och klagomål som rör misstänkta överträdelser av LOH, jämfört med våra övriga tillsynsområden.²⁰³ Även inflödet av frågor och funderingar som rör LOH är betydligt lägre än för övriga tillsynsområden.²⁰⁴ Detta är en av anledningarna till att tillsynen över otillbörliga handelsmetoder inte omfattas av Konkurrensverkets prioriteringspolicy, utan alla relevanta indikationer på överträdelser utreds, om än inte genom omfattande utredningsinsatser. Jämfört med konkurrens- och upphandlingstillsynen leder därför en betydligt högre andel av inkommande tips och klagomål till mer omfattande utredningar som resulterar i beslut om ingripande alternativt avslutas genom ett motiverat avskrivningsbeslut eller att köparen ändrar sitt beteende.

Konkurrensverket har sedan lagstiftningen trädde i kraft inlett 49 tillsynsutredningar enligt LOH, varav 8 inleddes under 2025.²⁰⁵ Som framgår av statistiken är Konkurrensverket således inte beroende av inkommande tips och klagomål för att upptäcka misstänkta överträdelser. Samtidigt arbetar Konkurrensverket för att fler ska vilja och våga lämna tips om man har information om en misstänkt överträdelse.

4.2.1 Avslutade utredningar som inte varit omfattande

Även om Konkurrensverkets prioriteringspolicy inte omfattar tillsynen över otillbörliga handelsmetoder leder inte alla relevanta indikationer till omfattande utredningar. För att statistik och jämförelser över tid inte ska bli missvisande särredovisas dessa ärenden i förhållande till de ärenden som pågått under längre tid och där mer omfattande utredningsåtgärder vidtagits, se tabell 22.

²⁰² Se avsnitt 6.3.1.

²⁰³ Under 2025 inkom 1 tips och klagomål, 2024 inkom 4 och 2023 inkom 2. Se avsnitt 2.2.1 och 3.2.1 för motsvarande uppgifter för övriga tillsynsområden.

²⁰⁴ Under 2025 inkom 6 frågor och funderingar, 2024 inkom 18 och 2023 inkom 15. Se avsnitt 2.2.1 och 3.2.1 för motsvarande uppgifter för övriga tillsynsområden.

²⁰⁵ Under 2021 inleddes 3 tillsynsutredningar, under 2022 inleddes 17 utredningar, under 2023 inleddes 9 utredningar och under 2024 inleddes 12 utredningar.

Under 2025 avslutade Konkurrensverket inga utredningar relativt omgående efter att ärendet öppnades. Utredningar som har avslutats under året har varit av sådan karaktär att mer omfattande utredningsåtgärder har vidtagits.

Tabell 22 Avslutade ärenden som inte har lett till mer omfattande utredning

	2025	2024	2023	2022	2021
Avslutade ²⁰⁶	0	5	0	0	0
Varav avslutade utan åtgärd	0	4	0	0	0
Varav lagts till handlingarna ²⁰⁷	0	1	0	0	0

Fortsättningen av detta kapitel fokuserar på ärenden som vi valt att genomföra mer omfattande utredningsinsatser i.

4.3 Avslutade fördjupade tillsynsutredningar

I det här avsnittet ges kortfattade beskrivningar och statistik avseende de utredningar som avslutades under 2025, där mer omfattande utredningsåtgärder vidtagits. Information om avslutade ärenden finns också på vår webbplats.

LOH innehåller en så kallad *svart lista* med ett antal uppräknade handelsmetoder som är helt förbjudna att använda sig av eller att avtala om, och en så kallad *grå lista* med handelsmetoder som är förbjudna om parterna inte klart och tydligt kommit överens om dem på förhand. Förbuden är centrala för LOH.

Tabell 23 innehåller statistik om antalet avslutade omfattande utredningar inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder 2021–2025, fördelat på typ av misstänkt överträdelse. Under 2025 har Konkurrensverket avslutat nio utredningar, jämfört med åtta utredningar 2024. De ärenden som avslutades under 2025 har främst rört förbud på den så kallade svarta listan. Jämfört med tidigare år har utredningarna rört flera olika förbud, sammanlagt har hälften av lagens förbud utretts under året.

²⁰⁶ Antal avslutade beräknas på beslutsdatum. För de ärenden som avslutats genom att läggas till handlingarna räknas datum på när ärendet stängdes.

²⁰⁷ Ett ärende avslutas utan slutligt beslut och läggs till handlingarna när inga åtgärder kommer att vidtas med anledning av en inkommande eller upprättad handling.

Tabell 23 Avslutade ärenden inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder 2021–2025, fördelat på typ av misstänkt överträdelse

	2025	2024	2023	2022	2021
Förbudet mot sena betalningar	2	4	3	2 ²⁰⁸	1
Förbudet mot sena avbeställningar	1	0	2	6	0
Förbudet mot ensidiga ändringar	1	0	3	0 ²⁰⁹	0
Förbudet mot krav på betalningar som inte är kopplade till leverantörens försäljning	1 ²¹⁰	0	0	0	0
Förbudet mot att ta betalt för försämring och förlust som uppkommit i köparens lokaler	1	1 ²¹¹	2	1	0
Förbudet mot kommersiella repressalier	1 ²¹²	2	0	0	0
Den gråa listans reglering av retur	0	1	0	0	0
Den gråa listans reglering av lagring, skyltning med mera	1	0	0	0	0
Den gråa listans reglering av marknadsföring	0	0	1	0	0
Den gråa listans reglering av kostnadsdelning för rabatter	1	0	1	0	0
Totalt	9	8	12	9	1

Utredningar som rör vår tillsyn över LOH kan avslutas på olika sätt. Konkurrensverket kan ingripa formellt mot en överträdelse av LOH på följande sätt:

- **Beslut om sanktionsavgift** – När Konkurrensverket konstaterar att en köpare brutit mot något av förbuden i LOH kan vi besluta att köparen ska betala en sanktionsavgift för detta. Beslutet kan överklagas till domstol.
- **Föreläggande om att upphöra med en otillbörlig handelsmetod** – När Konkurrensverket konstaterar att en köpare brutit mot något av förbuden i LOH kan vi besluta att köparen ska föreläggas att upphöra med den aktuella handelsmetoden. Föreläggandet kan förenas med vite och beslutet kan överklagas till domstol.

²⁰⁸ Under 2022 avslutades ytterligare ett (1) ärende om misstänkt överträdelse av förbudet mot sena betalningar (totalt således tre). Ärendet omfattade även misstanke om överträdelse av förbudet mot sena avbeställningar och redovisas i statistiken under den rubriken.

²⁰⁹ Under 2022 avslutades ett (1) ärende om misstänkt överträdelse av förbudet mot ensidiga ändringar. Ärendet omfattade även misstanke om överträdelse av förbudet mot sena avbeställningar och redovisas i statistiken under den rubriken.

²¹⁰ Under 2025 avslutades ett (1) ärende om misstänkt överträdelse av den gråa listans reglering av lagring, skyltning med mera. Ärendet omfattade även misstanke om överträdelse av förbudet mot krav på betalningar som inte är kopplade till leverantörens försäljning och redovisas i statistiken under den rubriken.

²¹¹ Under 2024 avslutades ett (1) ärende om misstänkt överträdelse av förbudet mot att ta betalt för försämring och förlust som uppkommit i köparens lokaler. Ärendet omfattade även misstanke om överträdelse av den gråa listans reglering av retur och redovisas i statistiken under den rubriken.

²¹² Under 2025 avslutades ett (1) ärende om misstänkt överträdelse av den gråa listans reglering av marknadsföring. Ärendet omfattade även misstanke om överträdelse av förbudet mot kommersiella repressalier och redovisas i statistiken under den rubriken.

Utredningar som inte leder till ett formellt ingripande kan avslutas på följande sätt:

- **Avslutat med hänsyn till förändrat beteende** – Om en köpare ändrar sitt beteende under utredningen, kan vi välja att avsluta utredningen med hänsyn till detta.
- **Avslutat utan åtgärd med motivering** – I ärenden som avslutas utan åtgärd med motivering ger vi generell vägledning genom att uttala oss om LOH i förhållande till en specifik situation.
- **Avslutat utan åtgärd** – Om utredningen inte ger anledning för Konkurrensverket att ingripa, avslutas ärendet utan åtgärd. Så kan vara fallet om utredningen inte ger stöd för den initiala misstanken eller om vi bedömer att de problem som föranlett utredningen skulle kunna åtgärdas mer effektivt på annat sätt än genom ett ingripande med stöd av LOH.

Tabell 24 redovisar statistik över ärenden som inneburit mer omfattande utredning och som avslutats 2021–2025, fördelat på hur de avslutats. Av de nio utredningar som avslutades under 2025 har Konkurrensverket i ett fall ingripit genom beslut om sanktionsavgift. Två utredningar avslutades med hänsyn till förändrat beteende och sex ärenden avslutades utan åtgärd, varav fem med motivering. Antalet avslutade utredningar har sedan 2023 minskat i antal och ligger i nivå med 2022. För 2024 förklarades minskningen främst av att färre utredningar avslutades utan åtgärd. För 2025 förklaras det lägre antalet avslutade utredningar – jämfört med 2023 – av att mer komplexa frågor och utredningsåtgärder vidtagits samt att flera olika handelsmetoder utretts.

Ett ingripande från Konkurrensverket innebär att en otillbörlig handelsmetod undanröjs i det enskilda fallet. Genom ett ingripande förtydligas även hur lagen ska tillämpas och det blir därmed tydligare för livsmedelskedjans aktörer vad som gäller enligt LOH och vad som händer om lagstiftningen inte följs. Även ärenden som avslutas med hänsyn till ändrat beteende får i det enskilda fallet till följd att bruket av en otillbörlig handelsmetod upphör. Effekten av det enskilda tillsyns-ärendet är därmed, enligt Konkurrensverkets bedömning, att fler lagöverträdelser undviks genom att regelverket i högre grad respekteras av marknadens aktörer.

Som framgår av tabellen har Konkurrensverket under 2025 fattat tre beslut som tillhör någon av dessa kategorier. År 2024 var det fem av åtta utredningar som avslutades på ett sätt som bidrog till att åtgärda ett LOH-problem, det vill säga en högre andel än 2025. Jämförelsen är dock mer relevant sedd över en längre tid eftersom tillsynen av otillbörliga handelsmetoder fortfarande är relativt ny.

Värt att framhålla i sammanhanget är att även utförligt motiverade beslut om att avsluta en utredning utan åtgärd sannolikt också bidrar till en ökad regelefterlevnad, eftersom aktörerna även genom dessa beslut får vägledning i hur reglerna ska tillämpas.

**Tabell 24 Antal avslutade ärenden inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder
2021–2025, fördelat på hur de avslutats**

	2025	2024	2023	2022	2021
Beslut om sanktionsavgift	1	1	2	0	0
Föreläggande om att upphöra med en otillbörlig handelsmetod	0	0	0	0	0
Avslutat med hänsyn till förändrat beteende	2	4	3	7	0
Avslutat utan åtgärd med motivering ²¹³	5	2	7	2	1
Avslutat utan åtgärd	1	1	0	0	0
Totalt	9	8	12	9	1
Antal och andel avslutade ärenden som bidragit till att åtgärda ett LOH-problem	3 33 %	5 63 %	5 42 %	7 78 %	0 0 %

Nedan följer kortfattade beskrivningar av de ärenden som avslutades under 2025 redovisat utifrån misstänkt överträdelse.

4.3.1 Förbudet mot sena betalningar

Köpare av ärtor – avslutat utan åtgärd med motivering

Efter att Konkurrensverket tidigare publicerat ett beslut gällande betaltider inkom en förfrågan om ett företag som köper ärtor borde omfattas av samma regler om betaltider. Konkurrensverket inledde i november 2024 en utredning för att undersöka om företaget överträtt förbudet mot sena betaltider i LOH.

Utredningen visade att affärsmodellen för odling av ärtor skiljer sig från andra typer av odling. Ärtor behöver frysas in några få timmar efter att de skördats vilket gör processen tidskritisk. Ärtorna behöver även skördas inom några dagar när de är fullmogna. Företaget som köper ärtorna bestämmer därför när ärtorna ska sås och skördas medan odlarna upplåter sin mark och sköter odlingen inför skörd.

För att avtalen ska anses vara ett köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter enligt LOH krävs bland annat att äganderätten till produkten övergår till leverantören. Utredningen visade att äganderätten till ärtorna aldrig övergick till odlaren. Det uppköpande företaget står även för merparten av kostnaderna vid odlingen och tar den huvudsakliga ekonomiska risken. Mot bakgrund av detta bedömde Konkurrensverket att avtalen mellan köparen av ärtor och odlaren inte omfattades av LOH, och avslutade utredningen i april 2025.²¹⁴

²¹³ Uppföljning av avslutade ärenden utan åtgärd med motivering påbörjades 2023. Tidigare klassificerades dessa som avslutade utan åtgärd.

²¹⁴ Konkurrensverket, dnr 900/2024.

Matkasseföretag – ingripande genom sanktionsavgift

Konkurrensverket inledde en utredning om villkor i avtal mellan en köpare och dess leverantörer stred mot LOH. Utredningen startade i juni 2024 efter att Konkurrensverket inom ramen för den genomlysning av marknadsförhållandena i jordbruks- och livsmedelskedjan som Konkurrensverket genomförde under 2023 och 2024 fick information som indikerade att ett företag, som säljer matkassar och recept via e-handel, hade betalat sina leverantörer senare än vad LOH tillåter.

Konkurrensverkets utredning visade att köparen både i villkor och i genomförda betalningar återkommande betalat sina leverantörer senare än vad som är tillåtet. Köparen hade vid hundratals tillfällen betalat sina leverantörer senare än 30 dagar. Att de sena betalningarna skett vid ett flertal tillfällen och under lång tid gör att överträdelsen ska ses som allvarlig.

Konkurrensverket beslutade därför i juli 2025 att köparen ska betala 9 miljoner kronor i sanktionsavgift för överträdelsen. Avgiftens storlek beräknades utifrån en sammanvägning av överträdelsens art, varaktighet och omfattning. Köparen har överklagat Konkurrensverkets beslut.²¹⁵

4.3.2 Förbudet mot sena avbeställningar

Grossistföretag – avslutat utan åtgärd med motivering

Konkurrensverket inledde en utredning om ett grossistföretag hade använt sig av sena annulleringar i strid med LOH. Utredningen startades i februari 2025 efter att Konkurrensverket inom ramen för den genomlysning av marknadsförhållandena i jordbruks- och livsmedelskedjan som Konkurrensverket genomförde under 2023 och 2024 tog del av ett avtal mellan grossistföretaget och en av dess leverantörer. I avtalet angavs att beställaren hade rätt att utan kostnad avbryta leverans eller delar av leverans förutsatt att leveransen avbröts en dag före den lastningsdag som anges i beställningen.

Under utredningen framkom att detta villkor om avbeställning inte tillämpades i praktiken och att annulleringarna mellan grossistföretaget och leverantören skedde i enlighet med LOH. Utöver det uppgav köparen att avtalet skulle justeras. Mot bakgrund av att avtalsvillkoren aldrig tillämpats beslutade Konkurrensverket att inte utreda saken ytterligare och avslutade därför ärendet i april 2025.²¹⁶

²¹⁵ Konkurrensverket, dnr 478/2024.

²¹⁶ Konkurrensverket, dnr 134/2025.

4.3.3 Förbudet mot ensidiga ändringar

Systembolaget – avslutat utan åtgärd

Konkurrensverket inledde en utredning i mars 2025 efter att ha fått in en anmälan om att Systembolaget planerade att ändra villkoren för hur leverantörer redovisade hållbarhetsdata gentemot Systembolaget. Enligt uppgiftslämnaren skulle ändringen kunna utgöra en överträdelse av förbudet i LOH mot att ensidigt genomdriva en ändring av villkoren i ett avtal i fråga om kvalitetskrav. Ändringen bestod i att leverantörer till Systembolaget skulle tillhandahålla större mängder hållbarhetsdata som en del i Systembolagets hållbarhetsarbete. Syftet med insamlingen av sådan data var att få tillgång till ett mer precist underlag för beräkning av varje enskild artikels klimatavtryck.

Under tiden för Konkurrensverkets utredning beslutade Systembolaget att inte driva igenom den ändring av villkoren för redovisning av hållbarhetsdata som utredningen handlade om. Mot denna bakgrund beslutade Konkurrensverket att inte utreda saken ytterligare och avslutade därmed ärendet i juni 2025.²¹⁷

4.3.4 Förbudet mot krav på betalningar som inte är kopplade till leverantörens försäljning

Dagligvarukedja – avslutat utan åtgärd med motivering

Konkurrensverket inledde i juli 2024 en utredning med grund i ett avtal mellan en dagligvarukedja och en av dess leverantörer, som inhämtades inom ramen för den genomlysning av marknadsförhållandena i jordbruks- och livsmedelskedjan som verket genomförde under 2023 och 2024. Avtalet innehöll villkor om bland annat rabatter, bonusar, ersättningar och betaltider om 45 dagar, vilka misstänktes kunna vara otillbörliga handelsmetoder.

Utredningen visade att många av villkoren inte tillämpades i praktiken och att det var 30 dagars betaltid som de facto gällde mellan parterna. De ersättningar som leverantören betalade köparen var enligt båda parter ett sätt att reglera inköpspriset. Konkurrensverket bedömde att detta omfattades av parternas utrymme att fritt förhandla om priset för produkterna. Vad gäller planogramersättningen visade utredningen att det är en tjänst som leverantören aktivt väljer att ta del av, vilket är en situation som LOH:s bestämmelse inte tar sikte på. Konkurrensverkets sammantagna bedömning var därför att de villkor som fanns i avtalet inte utgjorde en överträdelse av LOH, och avslutade därför utredningen i juni 2025.²¹⁸

²¹⁷ Konkurrensverket, dnr 312/2025.

²¹⁸ Konkurrensverket, dnr 526/2024.

4.3.5 Förbudet mot att ta betalt för försämring och förlust som uppkommit i köparens lokaler

Dagligvarukedja – avslutat med hänsyn till förändrat beteende

Konkurrensverket startade en utredning i december 2023 efter att en leverantör inkom med uppgifter om att en dagligvarukedja reklamerade produkter på ett sätt som kunde utgöra en otillbörlig handelsmetod. Utredningen fokuserade på reklamationer gentemot leverantören och dagligvarukedjans reklamationsprocess för produkter av aktuellt slag.

Under utredningen lämnade dagligvarukedjan in ett yttrande där bolaget uppgav att det påbörjat en förändring av sin reklamationsprocess. Detta borde enligt Konkurrensverket innebära att det blir tydligare för både köparen och leverantörerna vad eventuell försämring eller förlust består i, var i distributionskedjan som defekterna uppkommit och vem som ansvarar för detta. Mot bakgrund av att köparen ändrat sin reklamationsprocess fann Konkurrensverket att det saknades skäl att fortsätta utredningen och avslutade därför ärendet i mars 2025.²¹⁹

4.3.6 Förbudet mot kommersiella repressalier

Dagligvarukedja – avslutat utan åtgärd med motivering

Efter att Konkurrensverket i juni 2023 fick information om att en dagligvarukedja använde sig av volymneddragningar gentemot leverantörer i samband med förhandlingar om marknadsföringstjänster inledde verket i september 2023 en utredning om agerandet var i strid med LOH. Konkurrensverket har i utredningen tagit ställning till bland annat om volymneddragningarna var en otillåten kommersiell repressalie och om de krav på att leverantören skulle betala för köparens marknadsföring varit otillåten enligt LOH. En viktig fråga i början av utredningen var också vem som ska anses vara köpare, eftersom förhandlingen delvis genomfördes av en inköpsallians. Konkurrensverket kom fram till att varken volymneddragningarna eller kraven på betalning för köparens marknadsföring var en överträdelse av bestämmelserna i LOH och avslutade därför utredningen i april 2025.²²⁰

4.3.7 Den gråa listans reglering av lagring, skyltning med mera

Dagligvarukedja – avslutat utan åtgärd med motivering

Konkurrensverket har utrett om en dagligvarukedja agerat i strid med förbudet mot att ensidigt kräva betalning för att produkter ska tillhandahållas, lagras, skyltas med eller listas. Konkurrensverket startade utredningen i januari 2025 efter att ha tagit emot ett tips om att en dagligvarukedja tillämpar ett villkor som innebär att leverantörer kan ersätta köparen för att distribuera och tillhandahålla leverantörens varor i

²¹⁹ Konkurrensverket, dnr 870/2023.

²²⁰ Konkurrensverket, dnr 593/2023.

vissa situationer. Handlingarna i utredningen visade att villkoren för metodens tillämpning, däribland vilken ersättning som skulle betalas och under vilka förutsättningar, klart framgick och att leverantören samtyckt till att ingå avtal om detta. Konkurrensverket ansåg därför att utredningen inte visat att det rörde sig om en otillåten handelsmetod enligt LOH. Mot denna bakgrund beslutade Konkurrensverket att inte utreda saken ytterligare och avslutade ärendet i juli 2025.²²¹

4.3.8 Den gråa listans reglering av kostnadsdelning för rabatter

Dagligvarukedja – avslutat med hänsyn till förändrat beteende

Konkurrensverket startade en utredning i september 2024 efter att verket, inom ramen för den genomlysning av marknadsförhållandena i jordbruks- och livsmedelskedjan som genomfördes under 2023 och 2024, fick uppgifter om ett avtal om köp av en leverantörs produkter från en dagligvarukedja. Under utredningen inhämtade Konkurrensverket bland annat uppgifter om hur köparen informerade sina leverantörer om avlistning av produkter samt hur stor volym och under vilken tidsperiod som detta skedde. Dagligvarukedjan lämnade därefter in ett yttrande om att de tagit bort avtalsvillkor och beslutat att upphöra med handelsmetoden. Mot bakgrund av att köparen själv valt att justera sina villkor, avslutade Konkurrensverket utredningen i februari 2025.²²²

4.4 Tillsynsutredningar som var pågående vid utgången av 2025

Den 1 januari 2026 hade Konkurrensverket fem pågående tillsynsärenden avseende otillbörliga handelsmetoder. En av dessa rör sena betalningar, en avser ensidiga ändringar, en handlar om lagring, skyltning med mera och två utredningar avser kostnader för rabatter som en del av en marknadsföringskampanj.

De flesta av utredningarna berör således förbud på den så kallade gråa listan, även om vissa ärenden också omfattar förbud på den svarta listan. Nedan beskrivs dessa utredningar kortfattat, med status per den 17 mars 2026.

4.4.1 Förbudet mot sena betalningar

Köpare av sockerbetor

Konkurrensverket inledde en utredning i mars 2025 efter att ha fått in ett tips om att en köpare och förädlare av sockerbetor betalar sina kontraktsodlare av sockerbetor senare än 30 dagar. Ärendet rör tillämpningen av betalningsfristen och utredningen

²²¹ Konkurrensverket, dnr 79/2025.

²²² Konkurrensverket, dnr 711/2024.

omfattar bland annat frågan om vad som ska anses utgöra leveransdag, vad som karaktäriserar en leverans i detta sammanhang och om leveranserna är att betrakta som regelbundna eller icke regelbundna.²²³

4.4.2 Förbudet mot ensidiga ändringar

Matplattform

Konkurrensverket startade en utredning i december 2025 efter att, inom ramen för en tidigare utredning, ha tagit del av matplattformens allmänna villkor för partneravtal. Av de allmänna villkoren framgår att matplattformen har möjlighet att justera leveransavgiften för sina leverantörer och även övriga avgifter, samt möjlighet att genomföra andra tillägg och ändringar. Konkurrensverkets utredning handlade om avtalsvillkorens förenlighet med förbudet mot ensidiga ändringar i svarta listan.

Under utredningen framkom uppgifter om att eventuella justeringar av leveransavgifter sker i överenskommelse med berörd leverantör och att övriga avgifter som en leverantör betalar för inte justeras under en pågående avtalsperiod. Möjligheten att genomföra andra tillägg och ändringar sker i samband med större revideringar av villkoren och en leverantör som inte accepterar de aviserade villkorsändringarna har möjlighet att förhandla om dessa med matplattformen.

Mot bakgrund av detta bedömde Konkurrensverket att det inte framkommit att matplattformen genomfört några ensidiga ändringar i strid med LOH och att det av den anledningen inte var motiverat att fortsätta utredningen. Ärendet avslutades därför den 11 mars 2026.²²⁴

4.4.3 Den gråa listans reglering av lagring, skyltning med mera

Dagligvarukedja

Konkurrensverket startade en utredning i december 2025 efter att ha fått uppgifter om att en dagligvarukedja använder sig av en handelsmetod som på övergripande nivå innebär att leverantörer betalar ersättning för att köparen tillförsäkrar en snabb och storskalig distribution av leverantörens varor i samband med lansering. Konkurrensverket utreder handelsmetodens förenlighet med regleringen av lagring och skyltning i gråa listan.²²⁵

²²³ Konkurrensverket, dnr 301/2025.

²²⁴ Konkurrensverket, dnr 978/2025.

²²⁵ Konkurrensverket, dnr 947/2025.

4.4.4 Den gråa listans reglering av kostnadsdelning för rabatter

Dagligvarukedjor – två utredningar

Inom ramen för den genomlysning av marknadsförhållandena i jordbruks- och livsmedelskedjan som genomfördes under 2023 och 2024 hämtade Konkurrensverket in avtalshandlingar från två dagligvarukedjor. Av två avtal framgår att köparen kan komma överens med en leverantör om att leverantören ska stå för utförsäljningskostnaden för utgående varor respektive nya produkter. Mot denna bakgrund inledde Konkurrensverket i juni 2025 två separata utredningar.

Konkurrensverket har tidigare konstaterat att en handelsmetod med liknande inslag, så kallad restlagerhantering, kan utgöra en sådan handelsmetod som ska prövas mot bestämmelsen i LOH som reglerar hur kostnader för rabatter i samband med en marknadsföringskampanj ska fördelas mellan leverantör och köpare. Enligt bestämmelsen är ett sådant avtalsvillkor endast tillåtet när parterna klart och tydligt har avtalat om detta i förväg. Det krävs också att köparen före hanteringen måste ge leverantören uppgift om hur många varor som kommer att beställas för att bli föremål för kostnadsdelning och under vilken tidsperiod de säljfrämjande åtgärderna kommer att ske.²²⁶

4.5 Domstolsprocesser

Konkurrensverkets beslut om att förelägga en köpare att upphöra med en otillbörlig handelsmetod eller beslut om att påföra en köpare en sanktionsavgift kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

4.5.1 Avslutade domstolsprocesser

Tabell 25 redovisar ärenden som slutligt avgjorts i domstol under 2025, det vill säga där domstolens beslut fått laga kraft. Under 2025 har ett ärende slutligt avgjorts, vilket beskrivs kortfattat nedan.

Everfresh AB

Under våren 2025 avgjordes slutligen den första domstolsprövningen av Konkurrensverkets första beslut om sanktionsavgift enligt LOH. Målet gick hela vägen upp till Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) och det kan konstateras att domstolarna stödde Konkurrensverkets bedömning genom hela processen. Konkurrensverket beslutade i oktober 2023 om sanktionsavgift om 5 miljoner kronor, efter att ha konstaterat att Everfresh inte betalat sina leverantörer i rätt tid vid ett stort antal tillfällen.²²⁷ Företaget överklagade Konkurrensverkets beslut. Förvaltningsrätten gjorde samma bedömning som Konkurrensverket och avslog under våren 2024

²²⁶ Konkurrensverket, dnr 603/2025 och dnr 604/2025.

²²⁷ Konkurrensverket, dnr 774/2021.

överklagandet.²²⁸ Företaget överklagade då förvaltningsrättens dom till kammarrätten och yrkade också på att domstolen skulle inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen. Kammarrätten avlog överklagandet i början av 2025.²²⁹ I domen instämmer kammarrätten i Konkurrensverkets och förvaltningsrättens bedömning att det funnits skäl att besluta om en sanktionsavgift för överträdelsen av LOH. I linje med förvaltningsrätten ansåg kammarrätten vidare att avgiftens storlek inte skulle sättas ned. Kammarrätten avlog även företagets yrkande om att inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen för att avgöra målet. Efter att företaget överklagat även kammarrättens dom till HFD beslutade domstolen i maj 2025 att inte meddela prövningstillstånd och därmed stod kammarrättens avgörande fast.²³⁰

Tabell 25 Ärenden i domstol där Konkurrensverket varit part som avslutades under 2025

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)
Everfresh AB	2024-05-23	2025-02-17	2025-05-07
2023-10-23	FR i Stockholm mål nr	KR i Stockholm mål nr	HFD mål nr 1343-25.
Dnr 774/2021, utredning.	22281-23.	3544-24.	
Dnr 776/2023, domstolsprocess.			Företaget överklagade
	Företaget överklagade	Företaget överklagade	KR:s dom. HFD
Beslut om sanktionsavgift	Konkurrensverkets	FR:s beslut och yrkade	meddelade inte
uppgående till 5 000 000 kronor	beslut.	även på att domstolen	prövningstillstånd och
för överträdelse av förbudet mot	FR avlog överklagandet.	skulle inhämta ett	KR:s avgörande står
sena betalningar.		förhandsavgörande från	därmed fast.
		EU-domstolen.	
		KR avlog såväl	
		överklagandet som	
		yrkandet.	

4.5.2 Pågående domstolsprocesser

Tabell 26 redovisar de två ärenden rörande LOH där Konkurrensverket är part och som pågick i domstol vid utgången av 2025. Av tabellen framgår status per den 17 mars 2026 för dessa ärenden. Båda ärendena rör överklaganden av Konkurrensverkets beslut om sanktionsavgift. Ärendena beskrivs kortfattat nedan.

Grönsakshuset i Norden AB

Under hösten 2024 överklagades Konkurrensverkets beslut om sanktionsavgift mot Grönsakshuset i Norden AB²³¹, ett företag verksamt inom partihandel med frukt, grönsaker och blommor. Enligt det överklagade beslutet skulle företaget betala 3 miljoner kronor i sanktionsavgift, efter att Konkurrensverket konstaterat att

²²⁸ Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 23 maj 2024 i mål nr 22281-23.

²²⁹ Kammarrätten i Stockholms dom den 17 februari 2025 i mål nr 3544-24.

²³⁰ Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 7 maj 2025 i mål nr 1343-25.

²³¹ Konkurrensverket, dnr 594/2023.

företaget betalat sina leverantörer senare än vad lagen tillåter vid flera tillfällen. Målet är för närvarande under handläggning i domstol.²³²

Hellofresh Sweden AB

Under sommaren 2025 blev ytterligare ett av Konkurrensverkets beslut om sanktionsavgift enligt LOH överklagat. Enligt det överklagade beslutet skulle Hellofresh Sweden AB, ett företag som säljer matkassar och recept via e-handel, betala 9 miljoner kronor i sanktionsavgift, efter att Konkurrensverket konstaterat att företaget använt sig av betalningsvillkor med för långa betalningsfrister och vid flera tillfällen betalat sina leverantörer senare än vad lagen tillåter.²³³ Även detta mål är för närvarande under handläggning i domstol.²³⁴

Tabell 26 Ärenden i domstol där Konkurrensverket är part och som var pågående vid utgången av 2025

Konkurrensverket	Förvaltningsrätten (FR)	Kammarrätten (KR)	Högsta förvaltningsdomstolen (HFD)
Grönsakshuset i Norden AB 2024-09-30 Dnr 594/2023, utredning. Dnr 825/2024, domstolsprocess. Beslut om sanktionsavgift uppgående till 3 000 000 kronor för överträdelse av förbudet mot sena betalningar.	FR i Stockholm mål nr 20479-24. Företaget överklagade Konkurrensverkets beslut. <i>Pågående.</i>		
Hellofresh Sweden AB 2025-07-03 Dnr 478/2024, utredning. Dnr 650/2025, domstolsprocess. Beslut om sanktionsavgift om 9 000 000 kronor för överträdelse av förbudet mot sena betalningar.	FR i Stockholm mål nr 15757-25. Företaget överklagade Konkurrensverkets beslut. <i>Pågående.</i>		

4.6 Förebyggande insatser för en effektiv tillsyn

Vid sidan av utredningar om överträdelser av LOH arbetar Konkurrensverket med förebyggande insatser för att uppnå en effektiv tillsyn. Vi arbetar aktivt med olika kommunikationsinsatser i syfte att öka regelkännedomen och regelefterlevnaden av LOH. Vår kommunikation är också ett verktyg för att bygga tillit till Konkurrensverkets arbete med LOH. Genom ökad tillit får vi in fler tips och klagomål om

²³² Förvaltningsrätten i Stockholm, mål nr 20479-24 och Konkurrensverket, dnr 825/2024 (domstolsprocess).

²³³ Konkurrensverket, dnr 478/2024.

²³⁴ Förvaltningsrätten i Stockholm, mål nr 15757-25 och Konkurrensverket, dnr 650/2025 (domstolsprocess).

otillbörliga handelsmetoder och vi får också information om vad som behöver förtydligas med lagen.

Under 2025 har vissa kommunikationsinsatser vad gäller otillbörliga handelsmetoder fått stå tillbaka för att medarbetarna som arbetar med tillsyn över otillbörliga handelsmetoder varit involverade i regeringsuppdraget att utvärdera LOH, se avsnitt 6.3.1. Arbetet med utvärderingen av LOH har medfört att inte lika många utåtriktade informationsinsatser vad gäller otillbörliga handelsmetoder vidtagits under 2025. Nedan redovisas de insatser som genomförts under året.

4.6.1 Informationsinsatser

Konkurrensverket har under 2025 genomfört ett flertal insatser för kunskaps- och erfarenhetsutbyte gällande LOH. Vi har bland annat vid två tillfällen anordnat träffar om otillbörliga handelsmetoder, där representanter för primärproduktionen, livsmedelsindustrin och dagligvaruhandeln deltagit. Under året har Konkurrensverkets medarbetare även belyst frågor om otillbörliga handelsmetoder i andra externa sammanhang, exempelvis vid digitalt öppet hus.

4.6.2 Webinarium

I november 2025 uppmärksammade Konkurrensverket slutrapporteringen av utvärderingen av LOH genom att anordna ett webinarium. Under webinariet gick Konkurrensverket igenom slutsatserna av utvärderingen. Webinariet avslutades med en framåtblick inom området och Konkurrensverkets prioriteringar inför kommande år. Konkurrensverket har för avsikt att årligen anordna ett webinarium utifrån aktuella teman där vi kan presentera våra prioriteringar för kommande år.

4.6.3 Digitala öppna hus och nyhetsbrevet

Tanken med digitalt öppet hus är att livsmedelskedjans aktörer ska kunna få lättillgänglig information om LOH i form av interaktiva utbildningspass. Genom det digitala formatet ökar tillgängligheten samtidigt som kostnader för att delta kan hållas nere. Under 2025 har ett digitalt öppet hus genomförts.²³⁵ Ämnen som diskuterades under mötet var övergripande om arbetet med otillbörliga handelsmetoder, tillsynen av otillbörliga handelsmetoder samt utvärderingen av LOH.

Vid sidan av de digitala öppna husen har Konkurrensverket under året publicerat fem nyhetsbrev om ärenden som rör området otillbörliga handelsmetoder. Nyhetsbreven ger läsarna möjlighet att bland annat följa de beslut Konkurrensverket fattar i ärenden som rör otillbörliga handelsmetoder.

²³⁵ Konkurrensverket har för avsikt att återuppta digitalt öppet hus under våren 2026.

5 Handläggningstider

I detta kapitel redovisar vi handläggningstider inom tillsynsverksamheten, uppdelat på respektive tillsynsområde. Vi redovisar även hur nedlagd tid inom konkurrenstillsynen fördelats mellan olika ärendetyper.

Konkurrensverket strävar efter att korta våra handläggningstider. Förkortade handläggningstider är en förutsättning för att kunna ingripa mot fler överträdelser av de regler vi är satta att övervaka och på så sätt bidra till att stärka den avskräckande effekten som följer av en aktiv tillsyn.

En åtgärd för att öka effektiviteten i handläggningen är de interna tidsfrister som gäller för Konkurrensverkets tillsynsutredningar. Med tidsfrister avses fastställda tidsramar som är bindande för organisationen. Avsteg från tidsramarna behöver godkännas av generaldirektören eller den som generaldirektören har delegerat beslutanderätten till. Syftet är att säkerställa hög effektivitet med bibehållen kvalitet, bidra till tydligare prioriteringar och avgränsningar samt att tydliggöra för aktörer hur tillsynsutredningen kommer att gå till i det specifika fallet. Målet är att ett slutligt beslut ska fattas inom en viss tidsram från det att myndigheten har genomfört den första externa utredningsåtgärden mot den part som är föremål för utredning.

Hur lång tid det tar att fatta ett slutligt beslut beror på flera faktorer, bland annat ärendets komplexitet, om utredningen i sig är svårgenomförd, vilka åtgärder som utredningen resulterar i och tillsynsobjektets agerande under utredningen. Konkurrensverkets strävan är dock överlag att utreda ärenden så skyndsamt som möjligt, utan att göra avkall på kvaliteten i utredningen.

Tidsfristerna hindrar oss inte från att utreda stora eller komplexa ärenden, men utredningar som planeras överstiga tidsfristen kräver intern förankring hos generaldirektören. Revidering av tidsplanen kan också bli aktuell till exempel vid omfattande dröjsmål att erhålla uppgifter från tillsynsobjekt, överklaganden av beslut under handläggning eller andra oförutsedda frågor som uppkommer under utredningen.

5.1 Handläggningstider inom konkurrenstillsynen

Det finns inga lagstadgade tidsfrister för Konkurrensverkets handläggning av konkurrensbegränsande samarbete, missbruk av dominerande ställning eller konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.²³⁶ Konkurrensverket har dock interna tidsfrister. För prioriterade konkurrenstillsynsärenden gäller en bortre tidsgräns om 14 till 23 månader räknat från första externa utredningsåtgärd

²³⁶ I 3 kap. 20 och 20 a §§ konkurrenslagen finns dock bestämmelser om preskription för när konkurrensskadeavgift får påföras.

gentemot part till slutligt beslut.²³⁷ För de konkurrenstillsynsutredningar som avslutats under 2025 har åtta av elva slutförts inom 23 månader, se tabell 28.

Konkurrensverket eftersträvar därutöver att vidta första externa utredningsåtgärden kort efter det att vi uppmärksammat ett potentiellt konkurrensproblem. När den första utredningsåtgärden kan vidtas är dock avhängigt av exempelvis behovet av förstudier, internationella kontakter och omfattningen av parallella utredningar som vi inte kan prioritera bort, exempelvis förvärvsprövningar.

För prövning av företagskoncentrationer styrs handläggningstiderna av lagstadgade tidsfrister. Antalet anmälda företagskoncentrationer och hur många av dem som leder till mer ingående utredningar påverkar fördelningen av resurser till övriga konkurrenstillsynsutredningar och därmed även handläggningstiderna i övriga ärenden.

I de följande avsnitten redovisas handläggningstiderna inom konkurrenstillsynen uppdelat på olika typer av ärenden.

5.1.1 Handläggningstider – konkurrensutredningar exklusive företagskoncentrationer

Den genomsnittliga handläggningstiden för förstudier som inte prioriterats för mer ingående utredning framgår av tabell 27. Förstudier som inte prioriteras för mer ingående utredning ska avslutas skyndsamt. Detta rör det stora flertalet av de förstudier inom konkurrensområdet som Konkurrensverket handlägger varje år.

Den genomsnittliga handläggningstiden för förstudier har ökat under 2025. Handläggningstiden för ärenden som har avslutats efter vägledande kontakt har ökat från i genomsnitt 154 dagar 2024 till 187 dagar 2025. Bland dessa påverkades utfallet särskilt av ärendet avseende en marknadsplats för online-auktioner²³⁸, där vi avvaktade med att avsluta utredningen i väntan på ändring av avtalsvillkor hos företaget. Arbetsprocessen för utredningar med vägledande kontakt är generellt sett mer tidskrävande jämfört med att avsluta ärendet utan någon sådan kontakt. Att i större utsträckning ta vägledande kontakter har varit en medveten prioritering under året eftersom vi då kan uppnå resultat på ett effektivt sätt, utan att genomföra en djupare utredning. Antalet ärenden som avslutats med vägledande kontakt är förhållandevis få och utvecklingen bör ses över en längre period för att möjliggöra säkrare slutsatser.

²³⁷ Konkurrensverket, dnr 743/2022.

²³⁸ Konkurrensverket, dnr 76/2024.

Även den genomsnittliga handläggningstiden för förstudier som avslutats utan åtgärd har ökat, från 73 kalenderdagar 2024 till 135 kalenderdagar 2025. Ett ärende²³⁹ som särskilt påverkade utfallet omfattade komplexa frågor om sekretess och utlämnande av allmänna handlingar, vilket ledde till en lång handläggningstid.

Konkurrensverkets satsning på att utveckla proaktiva metoder för att upptäcka överträdelser²⁴⁰ kan också ha påverkat handläggningstiden för utredningar i förstudiefasen. Utvecklingsarbetet har varit tids- och resurskrävande, men har enligt vår bedömning skapat bättre förutsättningar att uppnå mer proaktiva arbetsmetoder.

Tabell 27 Genomsnittlig handläggningstid (i kalenderdagar) för avslutade förstudier 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Avslutade förstudier²⁴¹					
Antal ärenden	79	48	55	31	31
Genomsnittlig handläggningstid	142	78	67	125	105
Varav avslutade efter vägledande kontakt					
Antal ärenden	10	3	1	-	-
Genomsnittlig handläggningstid	187	154	175	-	-
Varav avslutade utan åtgärd					
Antal ärenden	69	45	54	31	31
Genomsnittlig handläggningstid	135	73	65	125	105

Den genomsnittliga handläggningstiden för de ärenden som prioriterats för mer ingående utredning och som avslutats 2021–2025 framgår av tabell 28. Den genomsnittliga handläggningstiden för de elva beslut som Konkurrensverket fattade under 2025 var 588 kalenderdagar, vilket är en ökning jämfört med 2024.

Handläggningstiden för prioriterade utredningar som har avslutats med ingripanden har ökat i jämförelse med 2024, men ligger på i stort sett samma nivå som 2023. Baserat på utfallet för de senaste fem åren kan vi konstatera att handläggningstiden varierar från år till år, vilket sannolikt beror på variationer i ärendenas komplexitet. Utfallet för både 2025 och 2023 innefattar beslut om konkurrensskadeavgifter, vilka typiskt sett är mer krävande och därför ofta har längre handläggningstid. Ju fler parter som utreds i ett ärende, desto mer tidskrävande blir hanteringen dessutom vad gäller aspekter som exempelvis sekretessprövning och kontakter med parterna. Det var bland annat det som gjorde att utredningarna avseende misstänkta horisontella konkurrensbegränsande samarbeten mellan digitala vårdgivare²⁴² tog lång tid. Utredningarna bestod dessutom av omfattande dataanalys och rörde en typ av

²³⁹ Konkurrensverket, dnr 958/2024.

²⁴⁰ Se avsnitt 2.2.1.

²⁴¹ Ärenden som lagts till handlingarna, det vill säga där inget beslut fattats, ingår inte i denna redovisning.

²⁴² Konkurrensverket, dnr 288/2022, se avsnitt 2.3.1.

överträdelse som inte tidigare har behandlats i praxis. Till följd av utredningarnas komplexitet överskred de Konkurrensverkets interna tidsfrist.

Handläggningstiden för prioriterade utredningar som har avslutats med hänsyn till förändrat beteende 2025 håller sig på en lägre nivå än de två senaste åren men är högre än 2022 och 2021. Antalet ärenden som avslutats på detta sätt är dock lågt.

Handläggningstiden för prioriterade utredningar som har avslutats utan åtgärd har ökat sedan föregående år, men är lägre eller jämförbar med tidigare år. Flera ärenden har påverkat utfallet, bland annat utredningen som rörde misstänkt missbruk av dominerande ställning genom överprissättning av ett så kallat sär läkemedel.²⁴³ Ärenden som rör överprissättning är generellt resurskrävande då praxis är knapphändig och utredningarna förutsätter långtgående analyser av företagets kostnader, intäkter och affärsstrategier. I detta fall ökade komplexiteten av att marknaden är starkt reglerad. Då de utredda företagen är baserade i utlandet tog utredningsåtgärder och kontakter längre tid än vanligt. Även utredningen om misstänkta horisontella samarbeten inom bärbranschen²⁴⁴ påverkade handläggningstiden, då den omfattade en komplex marknadsstruktur, platsundersökningar i både Sverige och Finland och översättning av ett stort antal handlingar.

Tabell 28 Genomsnittliga handläggningstider (i kalenderdagar) för avslutade prioriterade konkurrenstillsynsärenden (exklusive företagskoncentrationer) 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Avslutade prioriterade ärenden					
Antal ärenden	11 ²⁴⁵	7	12	5	8
Genomsnittlig handläggningstid	588	377	803	468	521
Antal avslutade inom intern tidsfrist	8/11	6/7	8/9	4/4	2/2
Varav avslutade med ingripande²⁴⁶					
Antal ärenden	3	2	5	2	0
Genomsnittlig handläggningstid	1 088	611	1 119	720	-
Varav avslutade utan formellt ingripande					
Antal ärenden	8	5	7	3	8
Genomsnittlig handläggningstid	400	284	577	300	521
Varav avslutade med hänsyn till förändrat beteende					
Antal ärenden	2	1	5	1	2
Genomsnittlig handläggningstid	416	469	553	150	340

²⁴³ Konkurrensverket, dnr 341/2021.

²⁴⁴ Konkurrensverket, dnr 586/2023.

²⁴⁵ Av dessa är det tre beslut om konkurrensskadeavgift som handlades inom ramen för en utredning. För att statistiken ska bli jämförbar över tid räknas denna avslutade utredning som tre.

²⁴⁶ Ärenden där Konkurrensverket ingripit i form av stämningsansökan, fastställande av överträdelse, beslut om konkurrensskadeavgift, avgiftsföreläggande, åläggande att upphöra med en överträdelse eller som avslutats genom beslut att godta åtaganden.

	2025	2024	2023	2022	2021
Varav antal avslutade i kombination med påkallande av regelöversyn					
Antal ärenden	0	3	0	0	1
Genomsnittlig handläggningstid	-	275	-	-	697
Varav avslutade utan åtgärd					
Antal ärenden	6	1	2	2	5
Genomsnittlig handläggningstid	395	126	687	376	558

5.1.2 Fördelning av nedlagd tid efter ärendetyp i konkurrenstillsynen

Konkurrensverket ingriper där konkurrensproblemen är tydliga, oavsett vilken typ av ärende det handlar om. Vi har inget uttalat mål hur nedlagd tid ska fördelas mellan olika ärendetyper, men mäter denna fördelning som hjälp för vår resursplanering.

I figur 1 redovisas hur stor andel av den totala utredningstiden inom konkurrenstillsynen som respektive ärendetyp står för.²⁴⁷ Nedlagd tid i avslutade och pågående utredningar, samt även processförberedande arbete och tid som läggs ned under själva domstolsprocessen ingår i redovisningen.²⁴⁸

Fördelningen mellan de olika ärendetyperna varierar mellan åren. Andelen resurser som behövs för handläggning av koncentrationsanmälningar påverkar hur stor andel resurser som kan användas för utredningar av övriga ärenden inom konkurrenstillsynen. Detta eftersom Konkurrensverket inte kan påverka hur många koncentrationer som anmäls. Andelen nedlagd tid beror dock inte främst på antalet anmälda företagskoncentrationer, då många ärenden kan avgöras med begränsad utredning, utan på hur omfattande utredningar som krävs i enskilda ärenden och på hur många ärenden det krävs omfattande utredning av.

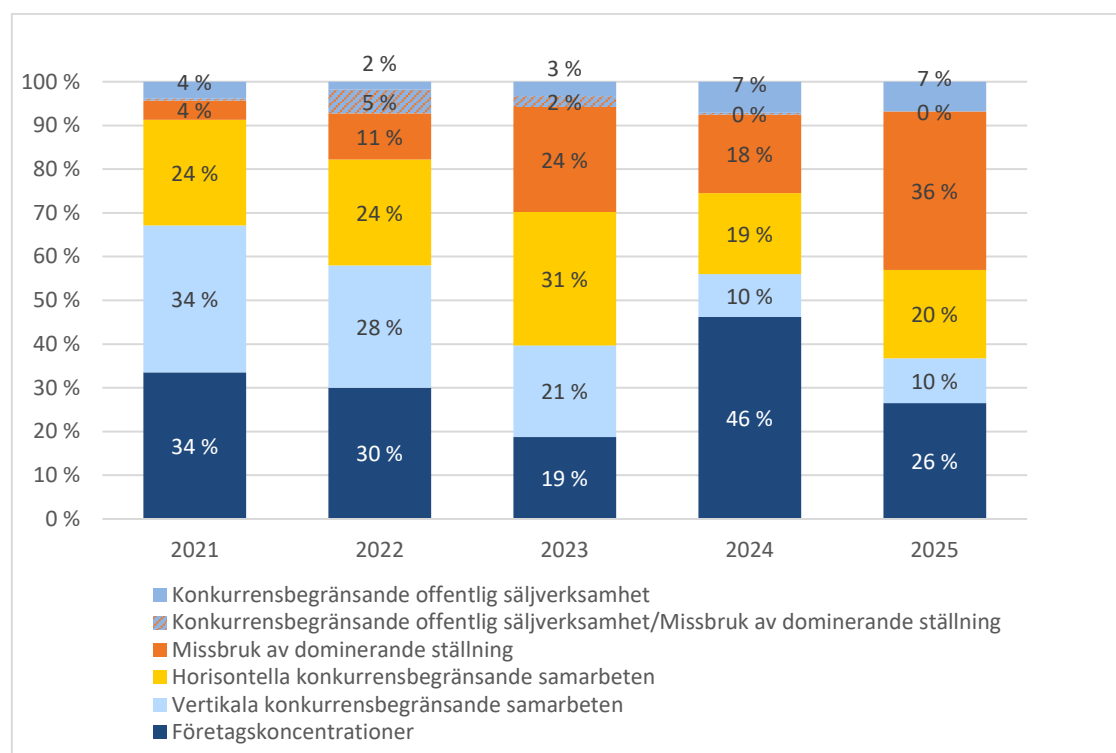
Under 2025 tog handläggningen av företagskoncentrationer en mindre andel av resurserna i anspråk än föregående år. Detta förklaras av att det under 2024 var flera ärenden som krävde omfattande utredning, varav ett ledde till ett beslut om förbud som överklagades och där domstolsprocessen krävde mycket resurser. Vidare har en företagskoncentration utretts som ett misstänkt missbruk av dominerande ställning eftersom den inte kunde prövas enligt koncentrationsreglerna, se avsnitt 2.3.3. Den nedlagda tiden i det ärendet inkluderas därför i kategorin missbruk av dominerande ställning, även om det handlade om en företagskoncentration.

²⁴⁷ Det bör noteras att i vissa ärenden kan både förbudet mot missbruk av dominerande ställning och reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet aktualiseras. Tiden som avser sådana utredningar har i diagrammet hänförs till kategorin missbruk av dominerande ställning fram till och med 2021. Från och med 2022 redovisas dessa ärenden i en egen kategori, konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet/missbruk.

²⁴⁸ Diagrammet inkluderar endast ärenden som prioriterats för mer ingående utredning. Fördelningen av tid för ett givet år kan därför komma att ändras i efterhand om fler ärenden prioriteras och därmed inkluderas i underlaget. I vissa ärenden kan flera typer av överträdelser eller beteenden som kan förbjudas aktualiseras. Vilken kategori ett visst ärende ska hänföras till kan komma att ändras under utredningen, vilket då kan leda till förändringar i fördelningen för tidigare år.

Sett över längre tid kan konstateras att andelen tid som läggs på utredningar av missbruk av dominerande ställning har ökat, medan andelen tid som läggs på utredningar av vertikala konkurrensbegränsande samarbeten har minskat. Andelen nedlagd tid i utredningar som rör horisontella konkurrensbegränsande samarbeten förefaller vara relativt stabil över tid.

Figur 1 Andel nedlagd tid per år i olika ärendetyper 2021–2025²⁴⁹

5.1.3 Handläggningstider – företagskoncentrationer

För företagskoncentrationer styrs handläggningstiderna av de lagstadgade tidsfristerna som uppgår till 25 arbetsdagar i fas 1 och 3 månader i fas 2.²⁵⁰ Under vissa förutsättningar kan löptiden stoppas och tidsfristerna förlängas.²⁵¹ Tabell 29 redovisar genomsnittliga handläggningstider, i antal arbetsdagar respektive kalenderdagar, för företagskoncentrationer som prövats under perioden 2021–2025. Det bör noteras att vår beräkning av handläggningstider inte beaktar tillfälliga stopp av

²⁴⁹ En företagskoncentration har utretts som ett misstänkt missbruk av dominerande ställning eftersom den inte kunde prövas enligt koncentrationsreglerna, se avsnitt 2.3.3. Den nedlagda tiden i det ärendet inkluderas därför i kategorin missbruk av dominerande ställning, även om det handlade om en företagskoncentration. Om tiden i stället hade inkluderats i kategorin företagskoncentrationer hade andelen nedlagd tid för denna ärendetyp varit högre, såväl 2024 som 2025.

²⁵⁰ Den genomsnittliga handläggningstiden mäts i olika enheter. Fas 1 räknas i arbetsdagar, med start den första arbetsdagen efter att en anmälan inkommit till Konkurrensverket. Fas 2 räknas i kalenderdagar från den dag då beslut fattats om särskild undersökning.

²⁵¹ För tillfälligt stopp av löptiden, se 4 kap. 17 § konkurrenslagen. För förlängning av fristerna, se 4 kap. 11 § andra stycket och 14 § konkurrenslagen.

löptiden eller förlängning av tidsfristen, utan beräknas utifrån tiden när anmälan inkom till dess att slutligt beslut fattades i ärendet.

Den genomsnittliga handläggningstiden för koncentrationsärenden uppgick under året till 16 arbetsdagar, vilket är en minskning i jämförelse med 20 arbetsdagar 2024. För så kallade fas 1-ärenden uppgick den genomsnittliga handläggningstiden till 14 arbetsdagar, vilket också är en minskning jämfört med 2024 då tiden var 17 arbetsdagar. Den genomsnittliga totala handläggningstiden för de två fas 2-ärenden som avslutades under året var även den kortare än 2024, både beräknat i arbetsdagar och i kalenderdagar.

Under 2024 bedrev Konkurrensverket flera komplicerade förvärvsutredningar, inklusive ett ärende i domstol, vilket påverkade 2024 års utfall och delvis kan förklara den minskade handläggningstiden 2025. Den minskade handläggningstiden återspeglar dock även Konkurrensverkets uttalade ambition att ytterligare effektivisera handläggningen av okomplicerade ärenden i fas 1, se vidare nedan.

Sammantaget kan vi konstatera att handläggningstiderna rörande företagskoncentrationer generellt ligger på en låg och stabil nivå, även mot de lagstadgade tidsfristerna.

Tabell 29 Genomsnittliga handläggningstider för företagskoncentrationer som avslutats 2021–2025²⁵²

	2025	2024	2023	2022	2021
Avslutade koncentrationsärenden					
Antal ärenden	95	92	85	117	139
Genomsnittlig handläggningstid, arbetsdagar	16	20	16	17	16
Varav avslutade i fas 1					
Antal ärenden	93	89	83	115	135
Genomsnittlig handläggningstid, arbetsdagar	14	17	14	16	14
Varav avslutade i fas 2					
Antal ärenden	2	3	2	2	4
Genomsnittlig handläggningstid i fas 1, arbetsdagar	25	37	32	25	24
Genomsnittlig handläggningstid i fas 2, kalenderdagar ²⁵³	103	96	90	94	78
Total genomsnittlig handläggningstid i fas 2-ärenden, arbetsdagar	97	105	96	87	79
Total genomsnittlig handläggningstid i fas 2-ärenden, kalenderdagar	143	150	136	128	114

²⁵² Till skillnad från handläggningstiderna i övriga konkurrensärenden anges handläggningstiderna för koncentrationer i arbetsdagar på grund av att tidsfristen i fas 1 anges i arbetsdagar i lagtexten, se 4 kap. 11 § konkurrenslagen. När det gäller fas 2 anges handläggningstiden i kalenderdagar i enlighet med den lagstadgade tidsfristen. Vidare bör noteras att beräkningarna av handläggningstid inte tar hänsyn till om fristen exempelvis stoppats eller förlängts under handläggningen eller om anmälan förklarats ofullständig och fristen startat först när komplettering inkommit. I ärendesystemet registreras tiden från när anmälan inkom, där ankomstdatum är dag 0, till dess slutligt beslut fattats i ärendet.

²⁵³ Detta motsvarar 69 arbetsdagar 2024, 64 arbetsdagar 2023, 63 arbetsdagar 2022 och 55 arbetsdagar 2021.

Under året har Konkurrensverket utfärdat nya föreskrifter och allmänna råd för anmälan om företagskoncentration, se avsnitt 9.1.1. I samband med föreskrifternas ikraftträdande publicerade Konkurrensverket även en uppdaterad vägledning. I vägledningen uttalar Konkurrensverket att i ärenden om företagskoncentrationer där det saknas horisontella och vertikala samband mellan de berörda företagens verksamheter är det verkets ambition att fatta beslut inom 10 arbetsdagar. I ärenden där sådana samband sannolikt inte kan leda till att konkurrensen påtagligt hämmas på någon marknad är det Konkurrensverkets ambition att fatta beslut inom 15 arbetsdagar. Detta innebär en höjning av ambitionsnivån jämfört med tidigare och innebär en betydligt snabbare handläggning av dessa så kallade enkla ärenden, än den lagstadgade tidsfristen om 25 arbetsdagar.

Vi styr dock inte över hur stor andel av de anmälda företagskoncentrationerna som är sådana enkla ärenden. Tabell 30 redovisar andelen fas 1-ärenden som avslutats inom 10 respektive 15 arbetsdagar under perioden 2021–2025. Vi kan konstatera att andelen fas 1-utredningar som avslutades inom 10 arbetsdagar ökade från 22 procent 2024 till 40 procent 2025 och andelen avslut inom 15 arbetsdagar ökade från 40 procent 2024 till 60 procent 2025.

För beslutade ärenden under 2025 som anmälts enligt de tidigare föreskrifterna avslutades 24 procent inom 10 arbetsdagar och 43 procent inom 15 arbetsdagar.²⁵⁴ För de ärenden som anmälades enligt de nya föreskrifterna avslutades 60 procent inom 10 arbetsdagar och 81 procent inom 15 arbetsdagar.

Tabell 30 Andel fas 1-utredningar som avslutats inom 10 respektive 15 arbetsdagar, 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Andel avslutade inom 10 arbetsdagar	40 %	22 %	35 %	25 %	26 %
Andel avslutade inom 15 arbetsdagar	60 %	40 %	54 %	50 %	63 %

5.2 Handläggningstider inom upphandlingstillsynen

Inom upphandlingstillsynen finns det lagstadgade tidsfrister för beslut om upphandlingsskadeavgift. I fråga om obligatoriska beslut om upphandlingsskadeavgift ska Konkurrensverket fatta beslut inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som beslutet grundas på fått laga kraft. I fråga om frivilliga beslut om upphandlingsskadeavgift ska Konkurrensverket fatta beslut inom två år från det att avtalet slöts.²⁵⁵ Konkurrensverkets tillgängliga utredningstid påverkas av när i tid vi upptäcker en överträdelse. Sammantaget innebär det att ärenden om upphandlings-

²⁵⁴ Gäller anmälningar inlämnade före de nya föreskrifternas ikraftträdande den 26 maj 2025.

²⁵⁵ Dessa tidsfrister gäller för upphandlingar som påbörjats efter den 1 januari 2024. För upphandlingar som påbörjats dessförinnan gäller att Konkurrensverket ska ha inkommit med frivillig ansökan om upphandlingsskadeavgift inom ett år från det att avtalet slöts. För obligatoriska ansökningar är tidsfristen densamma (sex månader).

skadeavgift behöver utredas under relativ tidspress, även om tidsfristen för frivilliga beslut om upphandlingsskadeavgift har förlängts.

Som ett led i vårt effektiviseringsarbete arbetar vi med att korta handläggnings-tiderna, särskilt för de ärenden som vi avslutar utan åtgärd. Av detta skäl har vi infört interna tidsfrister även inom upphandlingstillsynen. För upphandlings-tillsynen gäller en tidsfrist om maximalt åtta månader från första externa utred-ningsåtgärd gentemot part till slutligt beslut. Under 2025 avslutades 44 procent av utredningarna inom tidsfristen på åtta månader, se tabell 32. Detta är en minskning från andelen 2024 som var 85 procent. Hälften av de utredningar som överskred den interna tidsfristen avslutades dock efter nio månader. Samtidigt rörde en del ärenden samma sakfråga, men avsåg olika parter. Om dessa ärenden räknas ihop till ett ärende per sakfråga skulle andelen inom intern tidsfrist 2025 bli 55 procent jämfört med 91 procent 2024.

I tabell 31 redovisas den genomsnittliga handläggningstiden för förstudier som av-slutats utan åtgärd. Vi kan konstatera att handläggningstiden för avslutade förstu-dier har ökat från 59 kalenderdagar 2024 till 80 kalenderdagar 2025. Detta kan delvis härledas till det utvecklingsarbete som genomfördes under året i syfte att utveckla proaktiva metoder för att upptäcka överträdelser, se avsnitt 3.2. Detta kan ha påver-kat handläggningstiden för andra ärenden som utreddes parallellt med projektet då utvecklingsarbetet varit både tids- och resurskrävande. Arbetet är dock viktigt för att öka upptäcktsrisken för de aktörer som begår överträdelser av upphandlings-regelverket.

Tabell 31 Genomsnittliga handläggningstider (i kalenderdagar) för avslutade förstudier 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Förstudier avslutade utan åtgärd²⁵⁶					
Antal ärenden	74	47	53	21	14
Genomsnittlig handläggningstid	80	59	48	100	76

Tabell 32 redovisar den genomsnittliga handläggningstiden, räknat i kalenderdagar, för prioriterade ärenden som avslutats under de senaste fem åren, uppdelat på det sätt som ärendet avslutats. Vi kan konstatera att handläggningstiden för priori-terade utredningar som avslutats med ett ingripande har ökat jämfört med 2024, men är lägre eller jämförbar med tidigare år. Handläggningstiden för utredningar som avslutats utan åtgärd har också ökat, men är lägre än 2021. Utfallet för dessa påverkades särskilt av att ett antal utredningar rörande köp av avfallstjänster²⁵⁷ fördröjdes bland annat på grund av utvecklingen i en pågående domstolsprocess rörande samma sakfråga. Även en utredning som omfattade flera ärenden med samma rättsfråga, rörande flera olika upphandlande organisationers inköp av

²⁵⁶ Ärenden som lagts till handlingarna, det vill säga där inget beslut fattats, ingår inte i denna redovisning.

²⁵⁷ Konkurrensverket, dnr 569–579/2024.

diverse varor och tjänster genom en inköpscentral, påverkade utfallet.²⁵⁸ Utredningsunderlaget bestod av en stor mängd handlingar vilket föranledde en längre handläggningstid. Om dessa utredningar skulle exkluderas i statistiken skulle handläggningstiden bli i genomsnitt 230 dagar.

Den ökade handläggningstiden kan också förklaras av det ansträngda resursläget på grund av flera omfattande regeringsuppdrag inom upphandlingsområdet. Viss variation mellan åren är dessutom, enligt vår uppfattning, naturlig då ärendenas komplexitet skiljer sig åt. Som en följd av detta uppkommer tidvis ärenden med längre handläggningstid.

Tabell 32 Genomsnittliga handläggningstider för prioriterade ärenden inom upphandlingstillsynen som avslutats 2021–2025 (kalenderdagar), uppdelat efter typ av avslut

	2025 ²⁵⁹	2024 ²⁶⁰	2023 ²⁶¹	2022 ²⁶²	2021
Avslutade prioriterade ärenden					
Antal ärenden	85	123	114	88	60
Genomsnittlig handläggningstid	262	159	223	339	276
Antal avslutade inom/omfattades av intern tidsfrist ²⁶³	36/81	64/75	69/91	63/69	19/22
Varav avslutade med ingripande					
Antal ärenden	25	59	47	43	21
Genomsnittlig handläggningstid	284	182	336	573	271
Varav obligatorisk ansökan/beslut om upphandlingsskadeavgift					
Antal ärenden	4	1	5	4	6
Genomsnittlig handläggningstid	119	120	145	126	119
Varav frivillig ansökan/beslut om upphandlingsskadeavgift					
Antal ärenden	13	21	26	14	12
Genomsnittlig handläggningstid	306	257	200	279	300

²⁵⁸ Konkurrensverket, dnr 528–537/2024 och dnr 556/2024.

²⁵⁹ Ett antal ärenden rör samma sakfråga men avser olika parter. Om dessa räknas ihop blir den genomsnittliga handläggningstiden för avslutade med ingripande 287 dagar, varav avslutade med frivillig ansökan/beslut om upphandlingsskadeavgift 312 dagar. Den genomsnittliga handläggningstiden för avslutade utan formellt ingripande blir 240 dagar, varav utan åtgärd 233 dagar.

²⁶⁰ Ett antal ärenden rör samma sakfråga men avser olika parter. Om dessa räknas ihop blir den genomsnittliga handläggningstiden för avslutade med ingripande 247 dagar, varav avslutade med tillsynsbeslut 217 dagar. Den genomsnittliga handläggningstiden för avslutade utan formellt ingripande blir 145 dagar, varav avslutade utan åtgärd 143 dagar.

²⁶¹ Ett antal ärenden rör samma sakfråga men avser olika parter. Om dessa räknas ihop till ett ärende per sakfråga blir den genomsnittliga handläggningstiden för avslutade med ingripande 312 dagar, varav avslutade med tillsynsbeslut 484 dagar, avslutade med frivillig ansökan 260 dagar och avslutade med obligatorisk ansökan 168 dagar.

²⁶² Ett antal ärenden rör samma sakfråga men avser olika parter. Om dessa räknas som ett ärende per sakfråga blir den genomsnittliga handläggningstiden för avslutade med ingripanden 285 dagar, varav avslutade med tillsynsbeslut 344 dagar.

²⁶³ Obligatorisk ansökan och obligatoriskt beslut om upphandlingsskadeavgift exkluderas från uppföljningen.

	2025 ²⁵⁹	2024 ²⁶⁰	2023 ²⁶¹	2022 ²⁶²	2021
Varav tillsynsbeslut					
Antal ärenden	7 ²⁶⁴	37	16	25	3
Genomsnittlig handläggningstid	368	140	618	809	465
Varav föreläggande om riktlinjer för direktupphandling					
Antal ärenden	1	-	N/A	N/A	N/A
Genomsnittlig handläggningstid	78	-	-	-	-
Varav avslutade utan formellt ingripande					
Antal ärenden	60	64	67	45	39
Genomsnittlig handläggningstid	253	138	144	116	278
Varav avslutade med hänsyn till förändrat beteende					
Antal ärenden	0	0	1	4	3
Genomsnittlig handläggningstid	-	-	37	143	200
Varav avslutade utan åtgärd med motivering					
Antal ärenden	2	3	1	-	-
Genomsnittlig handläggningstid	371	168	216	-	-
Varav avslutade utan åtgärd					
Antal ärenden	58	61	65	41	36
Genomsnittlig handläggningstid	249	137	144	113	284

5.3 Handläggningstider inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder

Det finns inga lagstadgade tidsfrister för Konkurrensverkets handläggning av utredningar om otillbörliga handelsmetoder i jordbruks- och livsmedelskedjan.²⁶⁵ Konkurrensverkets interna beslut om tidsfrister föreskriver dock en handläggnings-tid om maximalt 8–12 månader från första externa utredningsåtgärd gentemot part till slutligt beslut.²⁶⁶ Under 2025 har 78 procent av utredningarna avslutats inom 12 månader, se tabell 33.

I tabell 33 redovisas även genomsnittliga handläggningstider för ärenden inom tillsynen över LOH som avslutats 2021–2025, uppdelat på det sätt som de avslutats. Handläggningstiden för ingripanden håller sig på en jämn nivå jämfört med 2024 och visar en tydlig minskning från 2023 då Konkurrensverket fattade de första besluten om sanktionsavgift inom LOH. Även för utredningar som avslutades utan åtgärd var utvecklingen i samma riktning.

För utredningar som avslutats med hänsyn till förändrat beteende har handläggningstiden dock ökat något sedan tidigare, från 248 dagar i genomsnitt 2024 till

²⁶⁴ Uppgiften skiljer sig från Konkurrensverkets årsredovisning 2025, vilket beror på en omprövning av ett tillsynsbeslut, se not 130.

²⁶⁵ I 23 § LOH finns dock bestämmelser om preskription för när sanktionsavgift får påföras.

²⁶⁶ Konkurrensverket, dnr 743/2022.

306 dagar i genomsnitt 2025. Bland dessa påverkades utfallet särskilt av en utredning²⁶⁷ som rörde en dagligvarukedjas reklamationsprocess. Utredningen har haft en lång handläggningstid till följd av komplexiteten i flera rättsfrågor som behövde utredas. Under utredningen uppgav dagligvarukedjan att de påbörjat en förändring av reklamationsprocessen och ärendet avslutades först efter att dagligvarukedjan genomfört ändringen.

Tabell 33 Genomsnittliga handläggningstider för utredningsärenden inom tillsynen över otillbörliga handelsmetoder som avslutats 2021–2025 (kalenderdagar)

	2025	2024	2023	2022	2021
Avslutade utredningsärenden					
Antal ärenden	9	8	12	9	1
Genomsnittlig handläggningstid	259	258	431	96	44
Antal avslutade inom/omfattades av intern tidsfrist	7/9	7/8	2/2	N/A	N/A
Varav avslutade med ingripande					
Antal ärenden	1	1	2	0	0
Genomsnittlig handläggningstid	384	382	544	-	-
Varav beslut om sanktionsavgift					
Antal ärenden	1	1	2	0	0
Genomsnittlig handläggningstid	384	382	544	-	-
Varav föreläggande om att upphöra med en otillbörlig handelsmetod					
Antal ärenden	0	0	0	0	0
Genomsnittlig handläggningstid	-	-	-	-	-
Varav avslutade utan formellt ingripande					
Antal ärenden	8	7	10	9	1
Genomsnittlig handläggningstid	243	240	409	96	44
Varav avslutade med hänsyn till förändrat beteende					
Antal ärenden	2	4	3	7	0
Genomsnittlig handläggningstid	306	248	271	99	-
Varav avslutade utan åtgärd med motivering					
Antal ärenden	5	2	7	2	1
Genomsnittlig handläggningstid	248	148	468	86	44
Varav avslutade utan åtgärd					
Antal ärenden	1	1	0	0	0
Genomsnittlig handläggningstid	90	394	-	-	-

²⁶⁷ Konkurrensverket, dnr 870/2023.

6 Rapporter

Ett viktigt verktyg i Konkurrensverkets främjandearbete är att ta fram rapporter. Detta kan vi göra dels på eget initiativ, dels på uppdrag av regeringen. Rapporterna är också en del av vårt tillsynsarbete. Vår prioriteringspolicy för tillsynsverksamheten anger att om vi bedömer att ett enskilt tillsynsärende inte är en effektiv väg för att främja en effektiv konkurrens kan vi i stället välja att påtala problemet på annat sätt, till exempel i en rapport.

Rapporterna utgör en möjlighet att uppmärksamma problem som av olika skäl inte kan hanteras ändamålsenligt med ett enskilt ingripande genom en tillsynsutredning. I vissa fall kan rapporterna bidra till ändrat beteende inom de branscher som har belysts och ibland innehåller de förslag till regeländringar som kan bidra till långsiktigt ändrade regleringar och bättre konkurrens. Rapporterna kan också utgöra ett stöd i våra prioriteringar genom att bidra med kunskap om vissa marknader och identifiera förekomsten av konkurrensproblem som vi bör väga in i vår hantering av inkomna tips och klagomål.

I detta kapitel redovisas de rapporter som rör tillsynsverksamheten och som under 2025 publicerats av Konkurrensverket. Rapporterna finns tillgängliga på Konkurrensverkets webbplats.²⁶⁸ Majoriteten av de rapporter som publicerats under 2025 har varit på uppdrag av regeringen.

Förutom förra årets motsvarighet till denna rapport, *Konkurrensverkets tillsynsverksamhet 2024*²⁶⁹, har Konkurrensverket under 2025 publicerat följande rapporter som är relevanta för tillsynsverksamheten.

6.1 Konkurrensfrämjande rapporter

I detta avsnitt beskriver vi kortfattat de rapporter som huvudsakligen haft ett konkurrensfrämjande fokus. Under året publicerades fyra rapporter med ett i huvudsak konkurrensfrämjande fokus.

²⁶⁸ Konkurrensverket, "Rapporter och analyser",
<https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/>

²⁶⁹ Konkurrensverket, *Konkurrensverkets tillsynsverksamhet 2024*, Rapport 2025:1.
<https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/konkurrensverkets-tillsynsverksamhet-2024/>

6.1.1 Konkurrensen från offentliga aktörer på marknaden för hemmaladdning

I juni 2025 presenterade Konkurrensverket rapporten *Konkurrensen från offentliga aktörer på marknaden för hemmaladdning*.²⁷⁰ Rapporten beskriver hur offentligt ägda energibolag har agerat på marknaden för hemmaladdning av elfordon och vilka drivkrafter de haft för att träda in på marknaden. Rapporten har ett särskilt fokus på hur de kommunalt ägda energibolagen påverkat marknaden för hemmaladdning.

Konkurrensverkets samlade bedömning är att offentligt ägda energibolag i huvudsak har agerat som privatägda energibolag. När det gäller de vanligaste drivkrafterna till att träda in på marknaden för hemmaladdning framträder inga större skillnader mellan offentligt och privat ägda energibolag. Analyserna visar heller inga väsentliga skillnader i prissättning mellan offentligt och privat ägda energibolag som befinner sig på samma lokala marknad. Samtidigt visar analysen att det på ett mindre antal lokala marknader finns en risk att kommunalt ägda energibolag påverkar konkurrensen negativt, bland annat genom att deras närvaro riskerar att hämma privata aktörers inträde på marknaden. En slutsats i rapporten är att det framöver finns ett begränsat behov av kommunalt ägda energibolag som installerar laddpunkter och att efterfrågan generellt kan mötas av privat ägda energibolag. I rapporten uppmanar Konkurrensverket kommuner att utvärdera sina bolags säljverksamhet på marknaden för att säkerställa att den inte hämmar konkurrensen.

6.1.2 Lönsamheten i livsmedelsindustrin, dagligvaruhandeln och dess grossister

Konkurrensen i livsmedelskedjan har varit ett fokusområde för Konkurrensverket de senaste åren, där vi under 2023 och 2024 genomförde en genomlysning av marknadsförhållandena i jordbruks- och livsmedelskedjan. I juni 2025 publicerade Konkurrensverket en uppföljande rapport, *Lönsamheten i livsmedelsindustrin, dagligvaruhandeln och dess grossister – En ekonomisk analys*.²⁷¹ I rapporten analyseras hur lönsamheten utvecklats i dagligvaruhandeln, grossistledet och livsmedelsindustrin i ett längre perspektiv. I rapporten undersöks om priserna på livsmedel varit kostnadsbaserade, alltså om de avspeglar företagets varukostnader, övriga kostnader, reguljära avskrivningar och kapitalkostnader.

På övergripande nivå har dagligvaruhandeln, grossisterna och livsmedelsindustrin haft en stabil lönsamhet under den analyserade 15-årsperioden, med genomsnittliga rörelsemarginaler på cirka 2,5 procent. De enda undantagen är åren 2020 och 2021 då rörelsemarginalerna uppgick till 3,2 respektive 3,9 procent. Analysen visar dock

²⁷⁰ Konkurrensverket, *Konkurrensen från offentliga aktörer på marknaden för hemmaladdning*, Rapport 2025:2. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/konkurrensen-fran-offentliga-aktorer-pa-marknaden-for-hemmaladdning/>

²⁷¹ Konkurrensverket, *Lönsamheten i livsmedelsindustrin, dagligvaruhandeln och dess grossister – En ekonomisk analys*, Rapport 2025:3. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/lonsamheten-i-livsmedelsindustrin-dagligvaruhandeln-och-dess-grossister/>

att det funnits betydande skillnader mellan enstaka aktörer i grossist- och butiksled. Vidare drar Konkurrensverket slutsatsen att övriga ökade kostnader, alltså kostnader utöver leverantörspriserna, under perioden 2022–2023 inte motiverat den bibehållna bruttovinstmarginalen för basvaror i dagligvaruhandeln. Detta indikerar att det finns brister i konkurrensen i livsmedelsbranschen och att ökad konkurrens hade kunnat bidra till att dämpa prisökningarna.

6.1.3 Pristransparens på byggmaterial

På uppdrag av regeringen publicerade Konkurrensverket i november 2025 rapporten *Pristransparens på byggmaterial*.²⁷² Att marknaden för byggmaterial lider av bristande pristransparens har länge varit känt. I rapporten som fokuserar på aktörer inom el och VVS visar Konkurrensverket att en viktig förklaring till detta är den stora omfattningen av retroaktiva rabatter som används i branschen.

Studien innefattar en fördjupad utredning av pris- och rabattförhållandena inom installationsbranschen i Sverige. Utredningen visar att retroaktiva rabatter, det vill säga rabatter som utbetalas från leverantörer till installatörsbolag i efterhand, är vanliga och betydande. Under perioden 2021–2023 låg dessa rabatter på drygt åtta procent av fakturanettet inom grossistledet, men enskilda kunder hade betydligt högre rabatter än så. Mycket tyder på att betydande belopp genereras genom retroaktiva rabatter som inte redovisas för beställare, och problemen bedöms vara särskilt stora i kombination med ersättningsformen löpande räkning enligt självkostnadsprincipen, det vill säga att ersättningen baseras på redovisade självkostnader, vilket är vanligt när offentliga aktörer är beställare. Konkurrensverket bedömer att problemen är störst vid byggnation av komplexa projekt som sjukhus, infrastruktur och andra lokaler.

För att komma till rätta med transparensproblemen lämnar Konkurrensverket ett antal förslag på åtgärder som riktar sig till det offentliga. Konkurrensverket föreslår exempelvis att offentliga beställare i första hand använder ersättningsformen fast pris, och i andra hand fastställer priserna för material på förhand i de fall löpande räkning används. I tredje hand bör offentliga beställare ställa tydliga villkor i avtal för hur retroaktiva rabatter ska regleras vid löpande räkning. Bland annat bör det offentliga avtala om att alla rabatter ska tillfalla dem, samtidigt som de stärker sin avtalsuppföljning.

²⁷² Konkurrensverket, *Pristransparens på byggmaterial – Kartläggning av hur transparensen påverkar prisbildning och effektiv konkurrens inom byggsektorn*, Rapport 2025:6.
<https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/pristransparens-pa-byggmaterial/>

6.1.4 Matplattformars avtalsvillkor gentemot restauranger

I oktober 2025 publicerade Konkurrensverket rapporten *Matplattformars avtalsvillkor gentemot restauranger*.²⁷³ Rapporten är en uppföljande analys av marknaden för digitala beställningsplattformar för restaurangmat, så kallade matplattformar. Genom en enkät till restauranger som använder digitala matplattformar analyseras om det skett förändringar sedan Konkurrensverkets plattformsstudie 2021²⁷⁴, med fokus på hur matplattformarna använder vissa typer av avtalsvillkor.

Resultatet visar att en majoritet av restaurangerna i dag använder flera plattformar, och andelen som endast är anslutna till en plattform har minskat kraftigt. Endast ett fåtal restauranger uppger att de är bundna av exklusivitetsavtal. Konkurrensverket konstaterar därför att exklusivitetsavtal spelar en mindre roll i dag än tidigare. Däremot visar undersökningen att prisparitetsvillkor, det vill säga villkor som reglerar vilket pris restaurangen får sätta i olika försäljningskanaler, är vanliga. Mot denna bakgrund inledde Konkurrensverket under våren 2025 en förstudie inom konkurrenstillsynen, se avsnitt 2.2.2. I rapporten framhåller Konkurrensverket också att restauranger och plattformar ofta har olika uppfattningar om hur avtalsvillkor ska tolkas, och att verket kommer att fortsätta följa utvecklingen på området.

6.2 Rapporter om upphandling

I detta avsnitt beskriver vi kortfattat de rapporter som huvudsakligen fokuserat på upphandlingsrelaterade frågor, vilket också innefattar valfrihetssystem. Under året publicerades fyra rapporter med upphandlingsfokus.

6.2.1 Förslag för att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade

På uppdrag av regeringen lämnade Konkurrensverket i rapporten *Förslag för att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade* förslag som ska göra det lättare för upphandlande myndigheter och enheter att förkasta onormalt låga anbud.²⁷⁵

Konkurrensverket föreslår i rapporten att det ska bli obligatoriskt för upphandlande organisationer att granska anbud som ligger mer än 30 procent under genomsnittspriset. Ett annat förslag är att domstolar vid överprövningar bara ska ta hänsyn till

²⁷³ Konkurrensverket, *Matplattformars avtalsvillkor gentemot restauranger*, Analys i korthet 2025:4. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/matplattformars-avtalsvillkor-gentemot-restauranger/>

²⁷⁴ Konkurrensverket, *Konkurrensen på digitala plattformsmarknader i Sverige*, Rapport 2021:1. https://www.konkurrensverket.se/globalassets/dokument/informationsmaterial/rapporter-och-broschyrer/rapportserie/rapport_2021-1.pdf

²⁷⁵ Konkurrensverket, *Förslag för att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade*, Rapport 2025:4. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/forslag-for-att-underlatta-hanteringen-av-onormalt-laga-anbud-som-inte-ar-seriost-menade/>

de förklaringar av onormalt låga anbud som leverantören lämnat till den upphandlande organisationen under anbudsprövningen, om det inte finns särskilda skäl.

Utöver förslagen till regeländringar lyfts betydelsen av avtalsuppföljning och Konkurrensverket föreslår att möjligheten att i författning öka styrningen av avtalsuppföljning utreds vidare. Ytterligare ett förslag är att Upphandlingsmyndigheten bör få ett särskilt uppdrag att ta fram ett ändamålsenligt stöd till upphandlande organisationer rörande den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om onormalt låga anbud.

Regeringen remitterade rapporten till 66 remissinstanser i november 2025 med sista svarsdag den 27 februari 2026.²⁷⁶

6.2.2 Metoder för att beakta kvalitet i offentliga kontrakt

På uppdrag av regeringen lämnade Konkurrensverket i rapporten *Metoder för att beakta kvalitet i offentliga kontrakt* förslag till en effektiv, proportionerlig och tillförlitlig metod för att bedöma i vilken utsträckning leverantörer fullgör kvalitetskraven i offentliga kontrakt.²⁷⁷

Konkurrensverket föreslår att regeringen ger en utredning i uppdrag att ta fram ett förslag på ett register över kontrakt där leverantörer visat allvarliga eller ihållande brister och detta lett till att kontraktet sagts upp i förtid eller lett till skadestånd eller jämförbara påföljder. Ett sådant register bedöms kunna underlätta för upphandlande myndigheter att utesluta leverantörer som tidigare inte fullgjort sina förpliktelser och därigenom stärka leverantörernas incitament att leverera med fullgod kvalitet.

Inom ramen för uppdraget undersökte Konkurrensverket även möjligheterna att införa ett betygssystem för leverantörer i offentliga kontrakt. Verkets slutsats är att ett nationellt och heltäckande betygssystem är förenat med flera rättsliga utmaningar och inte bör införas. Däremot bedömer Konkurrensverket att det finns bättre förutsättningar för att använda betygssystem inom avgränsade områden och att regeringen kan uppmuntra sådana pilotprojekt.

²⁷⁶ Regeringskansliet, Remiss av rapporten Hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade, Fi2025/01806.

²⁷⁷ Konkurrensverket, *Metoder för att beakta kvalitet i offentliga kontrakt*, Rapport 2025:7.
<https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/metoder-for-att-beakta-kvalitet-i-offentliga-kontrakt/>

6.2.3 Nya grindvaktssystem i LOV

På uppdrag av regeringen lämnade Konkurrensverket i rapporten *Nya grindvaktssystem i LOV* förslag om skarpare verktyg som ska bidra till att motverka kriminella eller oseriösa leverantörer i valfrihetssystem.²⁷⁸ Förslagen lämnas mot bakgrund av att välfärdsbrottslighet blivit ett växande problem som omfattar stora summor pengar och riskerar att i hög utsträckning drabba brukare som är särskilt utsatta.

I rapporten föreslår Konkurrensverket bland annat att reglerna för när leverantörer kan uteslutas ur valfrihetssystemen justeras och att nya uteslutningsgrunder läggs till i LOV. Konkurrensverket föreslår också att det nuvarande kravet på löpande annonsering avskaffas genom att det införs ett alternativt förfarande med ett ansökningsfönster, där leverantörer kan ansöka om att ingå i valfrihetssystemet under en begränsad men regelbundet återkommande tidsperiod. De förslag som Konkurrensverket lämnar syftar till att göra det enklare för upphandlande myndigheter att kontrollera leverantörer både när de träder in i systemen och under kontraktstiden. Det ska även bli enklare för enskilda att hitta information om vart de kan vända sig för att anmäla fel i tjänsten och brister hos leverantören.

Regeringen remitterade rapporten till 74 remissinstanser i februari 2026. Sista dag att svara på remissen är den 17 maj 2026.²⁷⁹

6.2.4 Tillsyn av efterannonsering

Att efterannonsera ett tilldelat kontrakt eller ingånget direktavtal över direktupphandlingsgränsen är ett krav i upphandlingslagstiftningen. Trots det låter många upphandlande organisationer bli att efterannonsera. För att uppmärksamma bristerna och sprida kunskap om reglerna publicerade Konkurrensverket i april rapporten *Tillsyn av efterannonsering*.²⁸⁰ Den är en sammanställning av resultaten av den särskilda satsning på efterannonsering som gjordes inom Konkurrensverkets upphandlingstillsyn under 2024.

Rapporten visar att bristerna i hög grad beror på bristande rutiner för efterannonsering. Det förekommer att rutiner inte finns på plats, men även att de inte följs. Bristande ansvarsfördelning, antingen inom den upphandlande organisationen eller mellan den upphandlande organisationen och upphandlingskonsulter, bidrar också till att brister uppstår. Konkurrensverkets slutsatser är att ytterligare granskningar kan bli nödvändiga framöver och att löpande uppföljning av efterlevnad av efterannonseringskravet behövs.

²⁷⁸ Konkurrensverket, *Nya grindvaktssystem i LOV – förslag som bidrar till att motverka kriminella eller oseriösa leverantörer i valfrihetssystem*, Rapport 2025:8.

<https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/nya-grindvaktssystem-i-lov/>

²⁷⁹ Regeringskansliet, Remiss av rapporten *Nya grindvaktssystem i LOV*, Fi2025/02401.

²⁸⁰ Konkurrensverket, *Tillsyn av efterannonsering*, Analys i korthet 2025:3.

<https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/tillsyn-av-efterannonsering2/>

6.3 Rapporter om otillbörliga handelsmetoder

I detta avsnitt beskriver vi kortfattat rapporter som huvudsakligen fokuserat på otillbörliga handelsmetoder. Utöver de två rapporter som publicerades i början av året och som beskrevs utförligt i förra årets motsvarighet till denna rapport – *Handel med lokala livsmedelsprodukter*²⁸¹ och *Utvecklingen av förekomsten av otillbörliga handelsmetoder*²⁸² – har Konkurrensverket under 2025 publicerat en rapport om otillbörliga handelsmetoder.

6.3.1 Utvärdering av lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder

På uppdrag av regeringen har Konkurrensverket utvärderat lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder (LOH) och slutrapporten *Utvärdering av lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder* överlämnades i oktober.²⁸³ LOH syftar till att skydda leverantörer i jordbruks- och livsmedelskedjan mot otillbörliga handelsmetoder till följd av avsevärda obalanser i förhandlingsstyrka mellan leverantörer och köpare och implementerar det så kallade UTP-direktivet.²⁸⁴

Konkurrensverkets övergripande slutsats av utvärderingen är att LOH, under de snart fyra år som lagen varit i kraft, haft effekt på villkoren för de ekonomiska transaktionerna i livsmedelskedjan. Detta är mest tydligt vad gäller betaltider till leverantörer, som blivit kortare. Även andra villkor har påverkats av lagstiftningen och lett till förändringar till leverantörernas fördel. Exempelvis tar dagligvaruhandeln numera en högre andel av risken för att produkter förstörs eller inte säljs och reklamationshanteringen har förtydligats. Även transparensen bedöms i viss mån ha förbättrats genom tydligare avtalsvillkor. Samtidigt visar utvärderingen att det fortfarande förekommer otillbörliga handelsmetoder och det finns därför ett fortsatt behov av tillsyn över regelverket.

Sammantaget anser Konkurrensverket att det är svårt att dra några långtgående slutsatser om vilka effekter som LOH haft när det gäller konsekvenser och villkor för köpare, leverantörer och primärproducenter i jordbruks- och livsmedelskedjan. Det gör att det också är för tidigt att ta ställning till om det finns behov av att justera LOH genom att exempelvis lägga till fler nationella förbud eller anpassa den svenska lagstiftningen till direktivets minimikrav i högre grad. Att föra in nya

²⁸¹ Konkurrensverket, *Handel med lokala livsmedelsprodukter – branschaktörers syn på hur LOH påverkat lokalhandeln*, Analys i korthet 2025:1. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/handel-med-lokala-livsmedelsprodukter/>

²⁸² Konkurrensverket, *Utvecklingen av förekomsten av otillbörliga handelsmetoder – Konkurrensverket undersökningar 2021–2024*, Analys i korthet 2025:2. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/utvecklingen-av-forekomsten-av-otillborliga-handelsmetoder/>

²⁸³ Konkurrensverket, *Utvärdering av lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder*, Rapport 2025:5. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/utvardering-av-lagen-om-forbud-mot-otillborliga-handelsmetoder/>

²⁸⁴ Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan.

förbud i LOH skulle riskera att leda till en ökad fragmentering av den inre marknaden, vilket Konkurrensverket anser skulle vara till nackdel både för livsmedelskedjans funktionssätt och för flertalet av dess aktörer. Det behöver också beaktas att UTP-direktivet för närvarande utvärderas av kommissionen. Konkurrensverkets uppfattning är att det eventuella behovet av erfarenhetsbaserade ändringar i första hand bör hanteras på EU-nivå och att det är lämpligt att avvakta resultatet av arbetet där, i vart fall innan man överväger skärpning av regelverket på nationell nivå.

7 Forskning

Konkurrensverket bidrar till forskning inom både konkurrens- och upphandlingsområdena, dels genom att finansiera olika forskningsprojekt på högskolor och universitet, dels genom egeninitierad uppdragsforskning. Forskningen ska bidra till ökad kunskap hos Konkurrensverkets medarbetare och intressenter avseende aktuella ämnen och frågeställningar som har anknytning till Konkurrensverkets ansvarsområden.

Under 2025 har flera forskningsprojekt avslutats, såväl uppdrags- som bidragsforskning, och forskningsrapporter har publicerats. I detta kapitel redovisas de forskningsprojekt och rapporter som är relevanta för vår tillsynsverksamhet och som slutförts under 2025. Forskarna ansvarar själva för de bedömningar och slutsatser som gjorts i respektive rapport och forskningsprojekt.

7.1 Uppdragsforskning

7.1.1 Artificiell intelligens och effekter på produktivitet och konkurrens

Artificiell intelligens (AI) har på kort tid utvecklats till en teknik med potential att fundamentalt förändra både produktion och konkurrens. Det är en teknik som kan förändra konkurrensförhållanden på sätt som både kan stärka och undergräva en välfungerande marknadsekonomi. Ekonomie doktor Malin Gardberg vid Institutet för Näringslivsforskning har, inom ramen för Konkurrensverkets uppdragsforskning, studerat hur AI påverkar produktiviteten och konkurrensen i Sverige. Resultaten publicerades i oktober 2025 i rapporten *Artificiell intelligens och effekter på produktivitet och konkurrens*.²⁸⁵ Rapporten har ett särskilt fokus på generativ AI och AI-drivna robotar och bygger på en omfattande genomgång av internationell nationalekonomisk forskning och en analys av svenska förhållanden.

Rapporten visar att effekterna av AI på såväl produktivitet som konkurrens är ojämnt fördelade. Företag med tillgång till kompetent arbetskraft, kapital och organisatorisk kapacitet har betydligt större möjlighet att omsätta AI i faktiska produktivetsförbättringar än företag som saknar dessa resurser. För vissa mindre företag kan införandet av AI till och med innebära högre kostnader och svåra omställningar. Utöver produktivitetseffekterna innebär AI stora konsekvenser för konkurrensförhållanden. På vissa sätt kan AI stärka konkurrensen, exempelvis genom att sänka produktionskostnader, öka priskonkurrensen och möjliggöra nya affärsmodeller. Generativ AI och enklare former av AI-drivna robotar är dessutom relativt billiga och lättillgängliga, vilket gör det möjligt för små och medelstora

²⁸⁵ Malin Gardberg, *Artificiell intelligens och effekter på produktivitet och konkurrens*, Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport 2025:6, <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/artificiell-intelligens-och-effekter-pa-produktivitet-och-konkurrens/>

företag att automatisera verksamheten även i mindre skala, utan stora investeringar eller personal med teknisk specialistkompetens. Samtidigt finns mekanismer som riskerar att öka marknadskoncentrationen och försvaga konkurrensen. Större företag med tillgång till stora mängder data, kapital och specialistkompetens kan använda AI mer effektivt för att stärka sina marknadspositioner, vilket skapar inträdeshinder för mindre aktörer. Sammanfattningsvis är AI en generell teknologi med potential att både driva produktivitetsutveckling och förändra konkurrensförhållanden i grunden. Hur dessa effekter realiseras beror på vilka aktörer som driver utvecklingen och hur institutioner och policy utformas. För svenska företag innebär det både betydande möjligheter och påtagliga risker. Konkurrenspolitiken kan ha betydelse för hur de positiva och negativa effekterna utvecklas.

7.1.2 Avtalad beredskap – en upphandlings- och statsstödsrättslig analys

En orolig omvärld och de senaste årens kriser har ökat hastigheten i upprustningen av totalförsvaret och Riksdagen har beslutat att det civila försvaret ska återuppbyggas. Ett led i återuppbyggnaden av det civila försvaret är att säkerställa försörjningsberedskapen. Väl fungerande marknader bidrar till en mer effektiv försörjning av varor och tjänster. På uppdrag av Konkurrensverket har docent Tobias Indén vid Linnéuniversitetet och juris kandidat Erik Olsson vid advokatfirman Kahn Pedersen utrett och analyserat avtalsrättsliga, upphandlingsrättsliga, statsstödsrättsliga och beredskapsrättsliga dimensioner när det gäller olika typer av avtalad civil beredskap. Resultaten publicerades i juni 2025 i rapporten *Avtalad beredskap – en upphandlings- och statsstödsrättslig analys*.²⁸⁶

I rapporten analyseras hur leveransavtal med beredskapsvillkor²⁸⁷ respektive rena beredskapsavtal²⁸⁸, förhåller sig dels till upphandlingsrätten, dels till EU:s statsstödsrätt. En slutsats i rapporten är att eftersom leveransavtal med olika beredskapsvillkor vanligtvis kräver större investering av leverantören än vad som hade varit fallet utan de aktuella beredskapsvillkoren bör sådana avtal kunna motivera en längre ramavtalstid än vad som föreskrivs som norm i upphandlingsreglerna. En annan fråga som rapporten belyser är i vilken utsträckning det finns möjlighet för parterna att ändra sådana avtal utan föregående upphandling i händelse av höjd beredskap. Forskarnas bedömning är att det finns goda möjligheter både att reglera eventuella avtalsändringar och att ändra sådana avtal med hänvisning till oförutsedda händelser – allt för att leverantören inte ska tvingas ta hela risken för alla kostnadsökningar som kan inträffa – vid höjd beredskap.

²⁸⁶ Tobias Indén och Erik Olsson, *Avtalad beredskap – en upphandlings- och statsstödsrättslig analys*, Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport 2025:3. <https://www.konkurrensverket.se/informationmaterial/rapportlista/avtalad-beredskap-en-upphandlings-och-statsstods-rattslig-analys/>

²⁸⁷ Ett leveransavtal med beredskapsvillkor definieras i rapporten som ett avtal som huvudsakligen avser att reglera en framtida leverans men som också innehåller villkor om hur myndigheten och leverantören gemensamt ska säkerställa myndighetens tillgång till den aktuella tjänsten, varan eller byggentreprenaden vid höjd beredskap eller andra kriser.

²⁸⁸ Ett beredskapsavtal är ett avtal som ingås enbart för beredskapsändamål, det vill säga inte omfattar någon framtida leverans.

7.1.3 Korruption i samband med offentliga inköp

Korruption i samband med offentliga inköp är ett allvarligt samhällsproblem som både riskerar att urholka förtroendet för våra offentliga institutioner och skada konkurrensen. I Sverige har värdet av de upphandlingspliktiga offentliga inköpen passerat 1 000 miljarder kronor årligen, vilket motsvarar ungefär en sjättedel av landets BNP. Offentliga inköp utgör således en enorm marknad vilket i sin tur skapar både incitament och möjlighet för korrupt beteende. Professor Olle Lundin vid Uppsala universitet har, på uppdrag av Konkurrensverket, undersökt hur korruption ser ut i samband med offentliga inköp och andra offentliga kontrakt i Sverige. Författaren har också jämfört hur det ser ut i andra EU-länder och om olika lagstiftningar påverkar graden av upplevd korruption. Resultatet publicerades i augusti 2025 i rapporten *Korruption i samband med offentliga inköp*.²⁸⁹

Regelverket om offentlig upphandling har som ett av sina huvudsakliga syften att begränsa möjligheterna för korruption i de offentliga inköpen genom ett öppet och likabehandlande förfarande. Men att något har upphandlats är inte alltid en garanti för att det inte förekommit korruption genom inköpet.

En slutsats i rapporten är att synen på vad som är lämpligt har förändrats över tid och i dag är gränsen för vad som anses vara korruption eller åtminstone olämpligt förfarande betydligt mer strikt. En annan slutsats är att upphandlande organisationers beroende av experter och konsulter utgör ett särskilt riskområde. När inköpen berör komplicerade varor eller tjänster är det svårt för upphandlande myndigheter att själva verifiera huruvida informationen de fått från experter är riktig. En relaterad problematik som lyfts fram är branscher där det sker stort utbyte av personal mellan myndigheter och leverantörer, exempelvis byggbranschen. En situation där personal eller konsulter som hjälpt till att bereda en upphandling och som sedan ges anställning hos den vinnande leverantören, efter att avtalet har slutits, ses som problematiskt. Det är ofta svårt att veta när i upphandlingsprocessen en rekrytering påbörjades och om det faktiskt har lett till korruption, men företeelsen i sig kan uppfattas som skadlig för myndighetens förtroende.

7.2 Bidragsforskning

7.2.1 Regleringsluckor på upphandlade marknader

Konkurrensverket har finansierat ekonomie doktor Gunnar Alexandersson, professor Lars Henriksson och docent Staffan Hultén vid Handelshögskolan i Stockholm, för forskningsprojektet *Regleringsluckor på upphandlade marknader*.²⁹⁰

²⁸⁹ Olle Lundin, *Korruption i samband med offentliga inköp*, Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport 2025:5. <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/korruption-i-samband-med-offentliga-inkop/>

²⁹⁰ Konkurrensverket, dnr 447/2022.

De flesta transaktioner som genomförs i det moderna samhället omfattas av någon form av reglering. Frånvaron av explicita regleringar ses ofta som en risk, och luckor i regelverken kan exempelvis påverka offentligt upphandlade marknadens funktionssätt. Med regelverk menas de författningar och rättsregler som styr olika marknader och myndigheters och enskildas handlande. I vidare mening betraktar forskarna också explicita förutsättningar och kontraktsvillkor som en del av de regelverk som påverkar upphandlingar och involverade organisationer.

Forskningsprojektets syfte var att bedöma lagstiftningens och andra regelverks förmåga att ge incitament till aktörer att anpassa komplexiteten och fullständigheten i avtal för att underlätta möjligheterna till smidigt slutförande av kontrakt. Studien har fokuserat på två aspekter i upphandlade kontrakt: komplexitet och fullständighet. Resultaten från studien visar att det många gånger, i ett och samma kontrakt, ställs detaljerade krav på resurser, processer och resultat, vilket forskarna menar inte är ändamålsenligt om man vill nå ett effektivt resultat i den kontrakterade verksamheten. Forskarna menar att det finns en viss tendens till utveckling mot mer fullständiga kontrakt, med allt fler och mer detaljerade krav som styr utfallet. De senare årens avtal pekar också på en generell utveckling mot högre komplexitet, med en ökad flora av viten och möjligheter för beställarna att avbryta kontrakt i förtid. Exempel på regleringsluckor, som enligt forskarna kan behöva adresseras för att bättre hantera komplexitet i kontrakt och undvika stora problem i leveransen, är: 1) otydlig laglig grund för rangordning av leverantörer som kan justeras under avtalstiden, 2) otydligt ramverk för förändringar och tillägg i upphandlade kontrakt, och 3) otydligt ramverk avseende krav på uppföljning av upphandlade avtal. Enligt forskarna behöver det skapas förutsättningar för mer balanserade avtal mellan upphandlare och leverantörer för att undvika vidare problem för de upphandlade marknadernas funktionssätt.

7.2.2 Hur påverkar algoritmprissättning sannolikheten för prissamordningar?

Konkurrensverket har finansierat professor Niklas Rudholm vid Handelns forskningsinstitut, professor Kenneth Carling och ekonomie doktor Charlie Lindgren vid Högskolan Dalarna och docent David Granlund vid Umeå universitet för forskningsprojektet *Hur påverkar algoritmprissättning sannolikheten för prissamordningar?*²⁹¹

Företag använder sig allt oftare av algoritmer för att fatta beslut om priser, och resultat från experimentella studier har visat att algoritmerna kan fås att skapa prissamordningar. Den ökade användningen av algoritmprissättning tillsammans med introduktionen av självlärande algoritmer har startat en livlig debatt bland världens konkurrensmyndigheter. En orsak till debatten är oron för att algoritmprissättning ska leda till en ökad förekomst av prissamordning som sannolikt inte skulle vara olagliga, eller i vart fall ytterst svåra att lagföra, med dagens konkurrenslagstiftning.

²⁹¹ Konkurrensverket, dnr 443/2022.

Forskningsprojektet har syftat till att studera om prissamordningar via budrotation är mer vanligt förekommande när algoritmprissättning används. Mer specifikt har projektet undersökt hur algoritmprissättning påverkar sannolikheten för prissamordningar via budrotation, priserna på marknader med och utan prissamordningar samt de merkostnader som prissamordningar orsakar. Forskningen visar att samordning vanligtvis uppstår under stabila och homogena förhållanden där algoritmerna interagerar med hög frekvens upprepade gånger, och därefter uppdaterar sina strategier baserat på konsekvent och regelbunden återkoppling. Forskningsprojektet har därför utgått från att samordningar är osannolika på marknader bestående av såväl algoritmprissättare som traditionella prissättare. Ett viktigt resultat från detta forskningsprojekt är en utvecklad metod baserad på allmänt tillgängliga prisdata för att identifiera marknader som uppvisar tecken på prissamordningar. Metoden baseras på tidigare teoretisk och experimentell forskning som analyserat hur algoritmer kan fås att skapa prissamordningar.

8 Internationellt samarbete

Konkurrensverket ska enligt myndighetens instruktion bidra till den internationella utvecklingen inom vårt ansvarsområde.²⁹² Internationellt samarbete spelar också en betydande roll för Konkurrensverkets tillsynsarbete. För att främja effektivitet och kunskapsutbyte engagerar sig Konkurrensverket aktivt i flera internationella nätverk och organisationer. Genom att dela kunskap och erfarenheter med andra myndigheter och organisationer stärks Konkurrensverkets kompetenser och arbetsmetoder. Ett välfungerande internationellt samarbete är avgörande för att säkerställa en enhetlig tillämpning av regelverken. Inom konkurrenstillsynen möjliggör samarbetet med andra tillsynsmyndigheter effektivare utredningar av ärenden som har gränsöverskridande karaktär. Både det samarbete som sker inom Norden och inom EU möjliggör för konkurrensmyndigheter att bistå varandra.

I det följande kapitlet ges en kortfattad beskrivning av Konkurrensverkets arbete med internationella frågor under 2025. På konkurrensområdet har frågor om bland annat förvärvskontroll, AI och nya konkurrensverktyg varit särskilt framträdande.

Utöver vad som presenteras nedan har Konkurrensverket också deltagit i ett flertal andra internationella möten och konferenser, exempelvis ett årligt möte som anordnas mellan konkurrensmyndighetschefer i Europa.

8.1 Konkurrensfrågor inom EU

En väsentlig del av de ärenden som prioriteras för mer ingående utredningar hos Konkurrensverket uppfyller det så kallade samhandelskriteriet, med andra ord att de avtal eller förfaranden som ärendena rör kan påverka handeln mellan medlemsstaterna. I dessa ärenden har Konkurrensverket en skyldighet att tillämpa såväl nationell lagstiftning som konkurrensbestämmelserna i EUF-fördraget. Konkurrensverket har ett nära samarbete med Europeiska kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter i syfte att säkerställa en enhetlig tillämpning av EU:s konkurrensregler.

I enlighet med de skyldigheter som följer av EU:s konkurrensregler har Konkurrensverket under 2025 konsulterat kommissionen inför de beslut som myndigheten fattat som rör tillämpningen av EU:s konkurrensregler. Denna konsultation utgör ytterligare en kvalitetssäkring av Konkurrensverkets rättsliga bedömningar.

Likaså har kommissionen under 2025 rådfrågat de nationella konkurrensmyndigheterna inför sina beslut när de avser att ingripa med stöd av artikel 101 och 102 i EUF-fördraget och i koncentrationsärenden där kommissionen gjort en fördjupad undersökning. Konkurrensverket deltar regelbundet i dessa så kallade rådgivande

²⁹² 6 § förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket.

kommittéer och i de muntliga höranden som parter har rätt till i kommissionens utredningar.

Genom det Europeiska konkurrensnätverket (European Competition Network, ECN) kan kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter bistå varandra och utbyta information vid utredningar av misstänkta konkurrensöverträdelser. Under 2025 har Konkurrensverket samarbetat med flera olika myndigheter inom EU inom ramen för tillsynsutredningar hos Konkurrensverket och hos andra myndigheter.

Konkurrensmyndigheterna inom EU kan ställa allmänna rättstillämpnings- och policyfrågor genom skriftliga förfrågningar till varandra. Konkurrensverket har under 2025 ställt frågor till systemmyndigheterna rörande både konkurrenstillsynen och det konkurrensfrämjande arbetet.

Konkurrensverket har också utbytt kunskap och information inom ramen för möten i arbets- och sektorsgrupper som bildats inom det europeiska konkurrensnätverket. Mötena har varit ett nyttigt forum för diskussioner om sektorer och förfaranden med relevans för Konkurrensverkets konkurrenstillsyn.

Under 2025 har Konkurrensverket, baserat på erfarenheter från tillsynsverksamheten, bidragit med synpunkter gällande översynen av olika instrument på EU-nivå, exempelvis till översynen av kommissionens riktlinjer för förvärvskontroll, se avsnitt 9.1.

8.1.1 Förordningen om digitala marknader

Konkurrensverket har företrätt Sverige i den rådgivande kommittén som bistår kommissionen vid tillämpningen av förordningen om digitala marknader (Digital Markets Act, DMA). Under 2025 har Konkurrensverkets medarbetare deltagit i fyra möten i rådgivande kommittén där diskussionerna bland annat har handlat om kommissionens beslut om sanktionsavgifter och en utvärdering av förordningen.

8.2 Upphandlingsfrågor inom EU

Konkurrensverket har deltagit i ett möte i nätverket för tillsynsorgan i första instans på upphandlingsområdet. Nätverket erbjuder möjligheten till samarbete samt informations- och erfarenhetsutbyte med andra tillsynsorgan i EU avseende tillämpningen av rättsmedelsdirektiven. Centrala frågor på mötet var rättsutvecklingen inom EU på upphandlingsområdet och den pågående utvärderingen av upphandlingsdirektiven. Medarbetare från Konkurrensverket presenterade också en kartläggning av nationella system om leverantörers prestationer i EU:s medlemsstater med koppling till regeringsuppdraget om metoder för att bedöma leverantörers fullgörande av kvalitetskrav inom ramen för offentliga upphandlingar.

Konkurrensverket har även bidragit med synpunkter till kommissionens utvärdering av upphandlingsdirektiven och till samrådet inför en konsekvensanalys samt till kommissionens översyn av upphandlingsreglerna på försvarsområdet, se avsnitten 9.2.1 och 9.2.2.

8.2.1 Förordningen om utländska subventioner

Konkurrensverket har utsetts till kontaktpunkt enligt förordningen om utländska subventioner (Foreign Subsidies Regulation, FSR), vilket bland annat innebär att Konkurrensverket ska ta emot och förse kommissionen med information för Sveriges räkning. Konkurrensverket deltog vid ett möte som anordnades för medlemsstaternas kontaktpunkter under året där diskussionerna bland annat handlade om kommissionens tillsynsarbete inom ramen för förordningen. Konkurrensverket har också företrätt Sverige vid två möten i den rådgivande kommittén för utländska subventioner. Konkurrensverket har även bistått Regeringskansliet i beredningen av Sveriges synpunkter inom ramen för kommissionens utvärdering av förordningen och vid samråd om riktlinjer för tillämpningen av förordningen.

8.3 Europeiskt samarbete rörande otillbörliga handelsmetoder

Enligt EU-reglerna rörande otillbörliga handelsmetoder ska de nationella tillsynsmyndigheterna samarbeta med varandra och kommissionen och bistå varandra i utredningar som har en gränsöverskridande dimension. För att bidra till ett effektivt samarbete har ett nätverk bildats, så kallat Unfair Trading Practices Enforcement Network (UTPEN). Konkurrensverket deltog i ett möte i nätverket under 2025. Nätverket har under året utbytt erfarenheter rörande tillsynsärenden och diskuterat kommissionens pågående arbete med att utvärdera UTP-direktivet, se avsnitt 9.3.3.

Konkurrensverket har under året även besvarat förfrågningar om rättstillämpningen av regelverket från andra tillsynsmyndigheter inom nätverket. Konkurrensverket har även bistått regeringen under förhandlingen av en ny EU-förordning om samarbete mellan tillsynsmyndigheter, se avsnitt 9.3.2.

8.4 International Competition Network (ICN)

International Competition Network (ICN) är ett globalt nätverk för konkurrensmyndigheter bestående av cirka 140 medlemmar. Arbetet sker i projektform inom ramen för fem arbetsgrupper som bland annat utarbetar rekommendationer, vägledningar och rapporter, samt anordnar seminarier för medlemmarna.²⁹³

²⁹³ International Competition Network, "About", <https://www.internationalcompetitionnetwork.org/>, hämtad den 23 januari 2026.

I syfte att bidra till ökad samsyn avseende metod- och lagtillämpningsfrågor har Konkurrensverket deltagit i nätverkets samtliga arbetsgrupper under 2025, med särskilt fokus på att leda arbetsgruppen för ensidiga förfaranden i rollen som medordförande. Konkurrensverket har bland annat arbetat med att uppdatera en vägledande arbetsprodukt om exklusivitetsavtals förenlighet med konkurrensreglerna.

Under ICN:s årskonferens i maj 2025 medverkade Konkurrensverkets generaldirektör i en plenumsession om utmaningar i tillsynen av ensidiga förfaranden. Konkurrensverkets medarbetare pratade också på seminariediskussioner om internationella samarbetsfrågor vid tillsynen av konkurrensreglerna och om samspelet mellan ensidiga förfaranden och förvärvskontroll.

8.5 Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)

Konkurrenskommittén inom OECD höll två möten under 2025. Under året tog Konkurrensverket fram skriftliga bidrag inför diskussioner i kommittén om marknadsstudier, åtagandeförfaranden samt hälsovård. Konkurrensverket deltog också i referensgruppen om en reviderad rekommendation om förvärvskontroll som antogs av ministerrådet i juni 2025. I december blev Konkurrensverkets generaldirektör invald i byrån vars uppgift är att styra kommitténs arbete under 2026.

På upphandlingsområdet har Konkurrensverket under året deltagit i ett möte inom ramen för OECD:s kommitté för statlig förvaltning, Leading Practitioners on Public Procurement (LPP). På mötet diskuterades bland annat betydelsen av AI och digitala teknologier inom offentlig upphandling, upphandlingsdata samt globaliseringens påverkan på offentlig upphandling

8.6 Nordiskt samarbete

De nordiska konkurrensmyndigheterna har under lång tid utvecklat ett nära samarbete. Utöver erfarenhetsutbyte mellan myndigheterna och gemensamma marknadsstudier har de nordiska konkurrensmyndigheterna också möjlighet att utbyta information och bistå varandra vid utredningar av misstänkta överträdelser av konkurrensreglerna och i förvärvsärenden, till följd av ett samarbetsavtal.

Under 2025 har Konkurrensverket bistått en annan nordisk myndighet med utredningsåtgärder inom ramen för det nordiska samarbetsavtalet och utbytt information inom ramen för tillsynsarbetet.

I september deltog Konkurrensverket i det nordiska konkurrensmötet som anordnades i Bergen. På mötet diskuterades bland annat pristransparens och konkurrens i ett seminarium som anordnades av Konkurrensverket. Ett antal andra möten har också hållits under året i arbetsgrupper som har inrättats för att underlätta erfaren-

hetsutbyte om olika tillsynsfrågor mellan medarbetare från de nordiska konkurrensmyndigheterna. Konkurrensverket stod värd för möten i nätverket för konkurrensfrågor och arbetsgruppen för kommunikationsfrågor. Konkurrensverket deltog också i ett årligt möte för myndigheternas generaldirektörer i maj.

Konkurrensverket deltog även i det årliga nordiska mötet för upphandlingsfrågor i Oslo tillsammans med Finansdepartementet och Upphandlingsmyndigheten. Under mötet diskuterades bland annat de viktigaste utvecklingarna på upphandlingsområdet och den pågående översynen av EU:s upphandlingsdirektiv.

9 Regelutveckling

De regelverk som Konkurrensverket tillämpar har genom åren utvecklats på flera sätt. De har anpassats i takt med att marknader och affärsmodeller förändrats och förfinats, baserat på gjorda erfarenheter från tillämpningen och nya rön från forskningen. Utvecklingen fortsätter och den senaste tiden har vikten av minskad regelbörda hamnat i fokus, där debatten till stor del handlat om hur regelverken ska utformas för att uppmuntra innovation och främja företagens konkurrenskraft. Det diskuteras också flitigt vilken betydelse andra samhällsaspekter som till exempel hållbarhet, motståndskraft och säkerhetsfrågor ska tillmätas i rättstillämpningen.

I det här kapitlet redogörs för regelutveckling som skett det senaste året och som pågår inom Konkurrensverkets tillsynsområden, både i Sverige och på EU-nivå.

9.1 Konkurrens

9.1.1 Regler för prövning av företagskoncentrationer

Föreskrifter och allmänna råd för anmälan samt vägledning

Våren 2025 utfärdade Konkurrensverket nya föreskrifter och allmänna råd för anmälan om företagskoncentration.²⁹⁴ I arbetet med de nya föreskrifterna har Konkurrensverket strävat efter att hitta en balans mellan å ena sidan vikten av att bidra till en minskad regelbörda, och å andra sidan behovet av att tidigt få in de uppgifter verket behöver för att kunna göra en effektiv prövning av en företagskoncentration. I de nya föreskrifterna har därför vissa informationskrav tillkommit, medan andra som fanns i tidigare föreskrifter har tagits bort. Konkurrensverkets materiella prövning liknar i stor utsträckning den prövning som kommissionen gör, och en utgångspunkt har varit att informationskraven i hög grad behöver vara desamma oavsett om en koncentration ska anmälas till Konkurrensverket eller till kommissionen. Informationskraven är också baserade på mångårig erfarenhet av vilka uppgifter som behövs i en anmälan för att snabbare kunna avgöra om en koncentration kan lämnas utan åtgärd eller om det krävs mer utredning.

När de nya föreskrifterna trädde i kraft publicerade Konkurrensverket även en uppdaterad vägledning.²⁹⁵ Den beskriver Konkurrensverkets handläggning och innehåller bland annat information om under vilka omständigheter som lätnader i uppgiftsskyldigheten skulle kunna beviljas. Där finns också information om när det kan bli fråga om att ålägga företag att anmäla ett förvärv som inte är anmälningspliktigt. Bland annat förtydligas att Konkurrensverket i normalfallet inte begär in en

²⁹⁴ Konkurrensverkets föreskrifter och allmänna råd om anmälan om företagskoncentration (KKVFS 2025:1). De nya föreskrifterna gäller från och med den 26 maj 2025 och ersätter Konkurrensverkets tidigare föreskrifter (KKVFS 2010:3).

²⁹⁵ Konkurrensverkets vägledning för anmälan och prövning av företagskoncentrationer, dnr 416/2025.

anmälan om parternas sammanlagda marknadsandelar inte överstiger 30 procent på någon marknad.

Den uppdaterade vägledningen innehåller också en höjd ambitionsnivå avseende handläggningstider i enklare ärenden. I företagskoncentrationer där det saknas horisontella och vertikala samband mellan de berörda företagens verksamheter är ambitionen att fatta beslut inom 10 arbetsdagar. I ärenden där sådana samband sannolikt inte kan leda till att konkurrensen påtagligt hämmas på någon marknad är ambitionen att fatta beslut inom 15 arbetsdagar.

Förslag om nya regler för prövning av företagskoncentrationer

Regeringen har föreslagit flera ändringar i konkurrenslagen som rör prövningen av företagskoncentrationer.²⁹⁶ Bland annat föreslås att tidsfristen för en särskild undersökning ändras från dagens tre månader till 90 arbetsdagar, vilket skulle förbättra Konkurrensverkets möjligheter att analysera effekterna av de mest komplicerade företagskoncentrationerna, där inslagen av ekonomisk analys baserat på stora datamängder har ökat. En annan förändring som föreslås, och som skulle förbättra möjligheterna till en effektiv handläggning, är en möjlighet för Konkurrensverket att besluta om utredningsskadeavgift vid undersökningar av företagskoncentrationer.²⁹⁷ Vidare föreslås att förutsättningarna för att förbjuda en koncentration ändras så att negativa effekter på konkurrensen inte längre ska behöva avse landet i dess helhet eller en avsevärd del av det. Det skulle möjliggöra att ingripa mot förvärv som riskerar att skada konkurrensen på lokala marknader.

Endast koncentrationer som överstiger vissa omsättningströsklar är anmälningspliktiga till Konkurrensverket. Konkurrensverket har dock möjlighet att i vissa fall – när det är påkallat av särskilda skäl – begära att företag anmäler koncentrationer som inte är anmälningspliktiga. Möjligheten att begära in en anmälan är en viktig möjlighet som även flera andra länder i Europa har infört eller överväger att införa, bland annat för att ha möjlighet att pröva uppköp av nya innovativa företag som ännu inte har sådan omsättning att förvärven blir anmälningspliktiga. Att begära att en koncentration anmäls förutsätter dock att Konkurrensverket först får kännedom om affären. Det är därför välkommet att regeringen föreslår att Konkurrensverket ska få ålägga ett företag att lämna information om koncentrationer som inte är anmälningspliktiga, så att verket uppmärksammas på dem. En sådan möjlighet har den norska konkurrensmyndigheten och även förordningen om digitala marknader innehåller en skyldighet för företag som betecknas som grindvakter att informera om planerade koncentrationer, även om de inte är anmälningspliktiga.

²⁹⁶ Prop. 2025/26:203. *Nya verktyg för stärkt konkurrens i privat och offentlig verksamhet*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/forenklad-leverantorskontroll-vid-upphandling_hd03177/, hämtad den 17 mars 2026.

²⁹⁷ Möjligheten att besluta om utredningsskadeavgift finns sedan tidigare vid utredningar av om ett företag har överträtt något av förbuden mot konkurrensbegränsande samarbete eller missbruk av dominerande ställning, se avsnitt 2.3.5. En motsvarande möjlighet föreslås även för utredningar om konkurrensfrämjande åtgärder, se avsnitt 9.1.3 men inte vid utredningar enligt den föreslagna lagen om offentlig säljverksamhet, se avsnitt 9.1.2.

Kommissionens riktlinjer för bedömning av koncentrationer

Kommissionens riktlinjer för bedömning av koncentrationer är ofta till stor hjälp för att strukturera Konkurrensverkets analys av anmälda förvärv. Under 2025 påbörjade kommissionen en översyn av de gällande riktlinjerna från 2004 (horisontella koncentrationer) respektive 2008 (icke-horisontella koncentrationer). Enligt kommissionen är fokus för översynen hur bedömningar av företagskoncentrationer ska beakta "innovation, effektivitet, resiliens, tidsramar och konkurrenternas investeringsintensitet inom vissa strategiska sektorer, hållbarhet, den förändrade försvars- och säkerhetsmiljön och andra brådskande omställningsbehov i dagens värld".²⁹⁸

EU:s koncentrationsförordning²⁹⁹, vilken även de svenska reglerna är utformade efter, är däremot inte föremål för översyn. Det innebär att de grundläggande principerna för när en koncentration ska förbjudas, eller kan godkännas med hänsyn till åtaganden, fortsatt kommer att gälla.

Kommissionens initiala tidsplan var att anta nya riktlinjer i slutet av 2027, men arbetet har påskyndats och planen är att anta nya riktlinjer i slutet av 2026.

Konkurrensverket deltar tillsammans med andra konkurrensmyndigheter och intressenter i översynen genom att dela med sig av erfarenheter från koncentrationsprövningar.

9.1.2 Förslag till ny lag om offentlig säljverksamhet

Regeringen har föreslagit att de nuvarande bestämmelserna i konkurrenslagen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet ersätts med en ny lag om offentlig säljverksamhet (LOS).³⁰⁰ Syftet med lagen är att skydda privata företag från de ojämlika villkor som uppstår när offentliga och privata aktörer agerar på samma marknad.

Den nya lagen förbjuder offentliga aktörer att bedriva en säljverksamhet eller tillämpa ett förfarande i säljverksamheten som på ett otillbörligt sätt påverkar möjligheterna för privata företag att bedriva verksamhet på marknaden. Säljverksamhet eller förfarande som är förenligt med beslut av riksdagen eller regeringen eller i övrigt är försvarbart från allmän synpunkt omfattas inte av förbudet. LOS innehåller även krav på att offentliga aktörer vart fjärde år ska utvärdera hur dess säljverksamhet förhåller sig till förbudet mot otillbörlig offentlig säljverksamhet. LOS ställer även krav på att offentlig säljverksamhet som bedrivs i annan form än i ett offentligt företag ska särredovisas.

²⁹⁸ Kommissionens pressmeddelande den 8 maj 2025 – *Europeiska kommissionen vill ha återkoppling om översynen av riktlinjerna för företagskoncentrationer*.

²⁹⁹ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer, artikel 2.

³⁰⁰ Prop. 2025/26:203. *Nya verktyg för stärkt konkurrens i privat och offentlig verksamhet*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/forenklad-leverantorskontroll-vid-upphandling_hd03177/, hämtad den 17 mars 2026.

Enligt förslaget ska Konkurrensverket utöva tillsyn enligt LOS och ges beslutanderätt i första instans, till skillnad mot nuvarande ordning där Konkurrensverket väcker talan i domstol. Vid överträdelse av förbudet mot otillbörlig offentlig säljverksamhet föreslås Konkurrensverket få befogenhet att exempelvis förelägga den offentliga aktören att upphöra med överträdelsen eller besluta att den offentliga aktören ska betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift) om högst 20 miljoner kronor. Konkurrensverkets beslut enligt LOS (de som är överklagbara) ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol, vilket skiljer sig från nuvarande ordning där det är patent- och marknadsdomstolarna som beslutar om förbud.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026, med undantag för bestämmelserna om utvärdering och särredovisning som föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

9.1.3 Förslag om nytt konkurrensverktyg

Regeringen har också föreslagit ändringar i konkurrenslagen som syftar till att förbättra konkurrensen.³⁰¹ En välfungerande konkurrens är en viktig förutsättning för att skapa produktivitet, ökad tillväxt, ekonomiskt välstånd och konkurrenskraft. Enligt regeringens bedömning finns det konkurrensproblem som inte kan åtgärdas effektivt med stöd av de befintliga konkurrensreglerna. Regeringen föreslår därför att Konkurrensverket ska få befogenhet att besluta om framåtsyftande och konkurrensfrämjande åtgärder. Genom ändringarna ges Konkurrensverket möjlighet att utreda och vidta åtgärder mot företag för att undanröja hinder mot en effektiv konkurrens på en eller flera marknader.

Enligt regeringens förslag får Konkurrensverket besluta att inleda en utredning om konkurrensfrämjande åtgärder, om det finns anledning att anta att förutsättningarna för ett konkurrensfrämjande åläggande är uppfyllda. Beslutet att inleda en utredning ska offentliggöras och innehålla uppgifter om vilken eller vilka marknader som utredningen gäller, och vilket eller vilka hinder som åtgärderna syftar till att undanröja. Om utredningen visar att det finns hinder för en effektiv konkurrens föreslås Konkurrensverket få ålägga företag att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att undanröja hindren. Ett åläggande får dock inte innefatta åtgärder som innebär krav på avyttring av egendom och om olika åtgärder är lika effektiva ska den som är minst betungande för företaget väljas.

Konkurrensverket ska enligt förslaget besluta om konkurrensfrämjande ålägganden senast tolv månader från det att beslutet att inleda en utredning offentliggjordes. Enligt förslaget ska det även vara möjligt för Konkurrensverket att godta åtaganden från företag. Innan Konkurrensverket fattar beslut om konkurrensfrämjande åtgärder ska utkastet till beslut offentliggöras för allmänt samråd. Konkurrensverkets

³⁰¹ Prop. 2025/26:203. *Nya verktyg för stärkt konkurrens i privat och offentlig verksamhet*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/forenklad-leverantorskontroll-vid-upphandling_hd03177/, hämtad den 17 mars 2026.

beslut om konkurrensfrämjande ålägganden och beslut om omprövning eller återkallelse ska få överklagas till Patent- och marknadsdomstolen. Reglerna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

9.1.4 Dominansmissbruk

Kommissionens arbete med att ta fram riktlinjer för tillämpningen av artikel 102 i EUF-fördraget, det vill säga förbudet mot missbruk av dominerande ställning, som inleddes 2023, har fortsatt även under 2025. Kommissionen planerar att slutföra arbetet under första halvåret 2026. I samband med antagandet av riktlinjer kommer kommissionens vägledning om prioriteringar vid tillämpningen av artikel 102³⁰² att dras tillbaka. Riktlinjerna kommer, liksom vägledningen om kommissionens prioriteringar, att omfatta utestängande missbruk, det vill säga när andra företag riskerar att marginaliseras eller att helt stängas ute från en marknad. Däremot kommer riktlinjerna inte att omfatta så kallade exploaterande missbruk, till exempel fall när ett dominerande företag utnyttjar sin ställning och berikar sig självt genom oskäligt höga priser (överprissättning).

Konkurrensverket har aktivt deltagit i arbetet med att ta fram riktlinjerna och stödjer kommissionens målsättning om en fungerande effektbaserad tillämpning av artikel 102. Områden som varit föremål för diskussion, och där Konkurrensverket bidragit med erfarenheter från missbruksutredningar, rör när det så kallade lika-effektiv-konkurrent-testet³⁰³ bör användas, i vilken utsträckning kriterierna i *Bronner*-målet³⁰⁴ som rörde leveransvägran är tillämpliga, och innebörden av begreppet pris- och prestationskonkurrens. Konkurrensverket ser fram emot att ta del av riktlinjer som ska ge ökad tydlighet om hur missbruksförbudet ska tillämpas, vilket kommer att bidra till en ökad förutsägbarhet för företag som måste förhålla sig till missbruksförbudet, antingen som dominerande företag eller som utsatts för utestängande missbruk. Även om riktlinjerna inte kommer att vara bindande för EU-domstolen eller de nationella domstolarna, är förhoppningen att de även kan bidra till en enhetlig tillämpning av missbruksförbudet.

³⁰² Meddelande från kommissionen – Vägledning om kommissionens prioriteringar vid tillämpningen av artikel 82 i EG-fördraget på företags missbruk av dominerande ställning genom utestängande åtgärder, (2009/C 45/02).

³⁰³ Med ett lika-effektiv-konkurrent-test (LEK-test) undersöks om ett dominerande företags prissättning är sådan att en hypotetisk konkurrent, som är lika effektiv som det dominerande företaget, skulle kunna konkurrera på marknaden utan att riskera att göra förlust. Testet kan användas vid bedömningen av om det dominerande företags prissättning är sådan att konkurrenter riskerar att avskärmats från marknaden, och om den utgör missbruk av dominerande ställning.

³⁰⁴ Mål C-7/97, Oscar Bronner GmbH & Co. KG mot Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, Mediaprint Zeitungsvertriebsgesellschaft mbH & Co. KG och Mediaprint Anzeigengesellschaft mbH & Co. KG, I-7818.

9.1.5 Övrig regelutveckling på EU-nivå

Förordningar om kommissionens tillsynsbefogenheter och handläggning av konkurrensärenden

Under 2022 inledde kommissionen en utvärdering av förordning 1/2003 och förordning 773/2004, vilka sätter ramarna för kommissionens utredningsbefogenheter, processuella rättigheter för parterna i utredningar och kommissionens samarbete med nationella konkurrensmyndigheter och domstolar.³⁰⁵ Baserat på resultaten av utvärderingen beslutade kommissionen under 2025 att påbörja en översyn av förordningarna.³⁰⁶ Bland de frågor som är särskilt i fokus är att förbättra kommissionens utredningsbefogenheter vad gäller platsundersökningar och förhör, och tillvägagångssättet för att kunna fatta interimistiska beslut, som är mer omständligt för kommissionen än för till exempel Konkurrensverket. Konkurrensverket deltar i arbetet genom att dela med sig av erfarenheter från utredningar och samarbetet i ECN. Kommissionen avser att publicera ett utkast till ändring av förordning 1/2003 under hösten 2026.

Gruppundantag för vissa typer av samarbeten

Efter en utvärdering inledde kommissionen i januari 2025 en översyn av gruppundantaget för avtal om tekniköverföring.³⁰⁷ En ny förordning och tillhörande riktlinjer förväntas antas innan det nu gällande gruppundantaget upphör att gälla den 30 april 2026. I avtal om tekniköverföring ger ett företag ett annat företag tillstånd att använda dess teknikrättigheter (till exempel patent eller upphovsrätt till programvara) för att producera varor eller tjänster, vilket kan underlätta spridningen av teknik, stimulera forskning och utveckling och främja innovation. Sådana avtal kan dock också ha negativa effekter på konkurrensen, till exempel underlätta otillåten samverkan, begränsa konkurrenters möjligheter att komma in på marknaden eller expandera, eller minska incitamenten till innovation. Gruppundantaget och riktlinjerna hjälper företag att utforma sådana avtal så att de inte begränsar konkurrensen.

En utvärdering av gruppundantagsförordningen för motorfordon och de tillhörande riktlinjerna inleddes 2024 och under 2025 genomfördes ett offentligt samråd. En utvärderingsrapport förväntas presenteras under första halvåret 2026. Det nuvarande gruppundantaget gäller till och med den 31 maj 2028. Dessa regler gäller bland annat försäljning av reservdelar och tillhandahållande av reparations- och underhållstjänster för motorfordon. Det är inte ovanligt att Konkurrensverket får klagomål inom detta område och under 2025 avslutades en utredning om en misstänkt konkurrensbegränsning på eftermarknaden för ett antal bilmärken efter

³⁰⁵ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget, och Kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget.

³⁰⁶ Kommissionens pressmeddelande den 10 juni 2025 – *Commission seeks feedback for the revision of EU antitrust enforcement framework*.

³⁰⁷ Kommissionens förordning (EG) nr 316/2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget på avtal om tekniköverföring.

att generalagenten till viss del självant ändrat sitt beteende på marknaden, se avsnitt 2.3.2.

Förordningen om digitala marknader

Under 2025 påbörjade kommissionen en översyn av förordningen om digitala marknader (DMA), genom att be om synpunkter från olika typer av intressenter om förordningens genomslag och behov av anpassningar, till exempel för att möta framtida utmaningar kopplade till artificiell intelligens. En sammanfattning av inkomna synpunkter publicerades den 8 januari 2026.³⁰⁸ Kommissionen avser att presentera en rapport om utvärderingen under våren 2026.

Transparensdirektivet

Transparensdirektivet³⁰⁹ syftar till att ge kommissionen insyn i finansiella förbindelser mellan det allmänna och offentliga företaget, samt även i vissa företags ekonomiska verksamhet. Denna insyn ska underlätta kommissionens tillsyn av EU:s konkurrensregler i allmänhet och statsstödsreglerna i synnerhet.

Under 2025 ändrades transparensdirektivet, varigenom bland annat artikel 8 utgick.³¹⁰ Artikel 8 föreskrev att medlemsstater med offentliga företag i tillverkningsindustrin som under senaste räkenskapsåret omsatt mer än 250 miljoner euro hade en rapporteringsskyldighet gentemot kommissionen. Som skäl för ändringen angavs att rapporteringskraven är avgörande för att säkerställa att lagstiftningen tillämpas korrekt, men att de bör rationaliseras för att säkerställa att de uppfyller sitt avsedda syfte och inte leder till en alltför stor administrativ börda.³¹¹ Rapporteringsskyldigheten enligt artikel 8 ansågs innebära en oproportionerlig administrativ börda för nationella förvaltningar och offentliga företag som omfattades av skyldigheterna. Att ta bort rapporteringsskyldigheten ansågs även vara i linje med kommissionens mål att minska de administrativa bördorna för företag och förvaltningar med minst 25 procent.³¹²

Transparensdirektivet har införlivats i svensk rätt genom transparenslagen. Konkurrensverket ansvarar för tillsyn av transparenslagen och har även utfört rapporteringen till kommissionen, se avsnitt 2.8. Med anledning av det slopade rapporteringskravet hemställde Konkurrensverket till regeringen om ändring av såväl transparenslagen som Konkurrensverkets instruktion.³¹³ Regeringen har beslutat om ändring av Konkurrensverkets instruktion, i enlighet med hemställan, som träder i

³⁰⁸ Kommissionens nyhetsartikel den 8 januari 2026 – *Commission publishes summary and responses to the consultation on the ongoing review of the Digital Markets Act*.

³⁰⁹ Kommissionens direktiv 2006/111/EG av den 16 november 2006 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag och vissa företags ekonomiska verksamhet (EUT L 318, 17.11.2006, s. 17–25).

³¹⁰ Ändringarna skedde genom kommissionens direktiv (EU) 2025/1442 av den 18 juli 2025 om ändring av direktiv 2006/111/EG vad gäller rapporteringsskyldigheter (EUT L, 2025/1442, 21.7.2025) (ändringsdirektivet).

³¹¹ Ändringsdirektivet, skäl 3.

³¹² Ändringsdirektivet, skäl 4.

³¹³ Konkurrensverket, dnr 118/2026.

kraft den 31 mars 2026.³¹⁴ Regeringen har också lämnat förslag på ändring av transparenslagen som föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.³¹⁵

9.2 Upphandling

Konkurrensverkets tillsynsuppdrag inom offentlig upphandling har under de senaste åren utökats och kommer sannolikt att fortsätta göra det genom den utveckling av regelverk på EU-nivå som pågår. Under året har exempelvis Konkurrensverkets tillsynsuppdrag utvidgats genom den tillkommande uppgiften att utöva tillsyn över upphandlande organisationers tillämpning av IPI-förordningens³¹⁶ bestämmelser om upphandling.

Upphandlingsfrågor aktualiseras även inom andra områden utifrån vår omvärld såsom exempelvis försörjningsberedskap.³¹⁷ Konkurrensverket ser positivt på en höjd ambition om att offentliga aktörer ska överväga försörjningsberedskapsaspekter i samverkan och avtal med privata aktörer när upphandlingens art motiverar det. Det är dock av vikt att utvecklingen sker på ett sätt som beaktar upphandlingslagstiftningens karaktär och möjligheter att på ett ändamålsenligt sätt nyttja konkurrensen på marknaden.

9.2.1 Översyn av upphandlingsdirektiven

Konkurrensverket har under 2025 bidragit både till kommissionens utvärdering av upphandlingsdirektiven och till samrådet inför en konsekvensbedömning och förslag om en översyn av reglerna som kommer att presenteras under andra kvartalet 2026. Konkurrensverket välkomnar på ett övergripande plan den översyn som görs av upphandlingsdirektiven. I arbetet har vi lyft fram vikten av regel-förenklingsåtgärder, exempelvis vad gäller undantagsreglerna för annonserings-skyldigheten och tillgång till kvalitativa upphandlingsdata. Konkurrensverket har också framfört att det är viktigt att regelverket skapar bättre förutsättningar för att motverka att oseriösa och kriminella aktörer tilldelas offentliga kontrakt, exempelvis genom att direktivens regler om onormalt låga anbud ses över. Konkurrensverket har även betonat att översynen bör införa bestämmelser som klargör i vilka fall ett företag som beviljats eftergift inom ramen för konkurrensrättsliga utredningar kan undantas från uteslutning ur offentliga upphandlingar.

³¹⁴ Förordning om ändring i förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket. Utfärdad den 5 mars 2026. SFS 2026:217.

³¹⁵ Prop. 2025/26:203. *Nya verktyg för stärkt konkurrens i privat och offentlig verksamhet*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/forenklad-leverantorskontroll-vid-upphandling_hd03177/, hämtad den 17 mars 2026.

³¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1031 (IPI-förordningen).

³¹⁷ Se exempelvis Konkurrensverkets yttrande över betänkandet *Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap*, KN2025/01284. Konkurrensverket, dnr 623/2025.

Inom ramen för översynsarbetet har det också framkommit att översynen avser att stödja EU:s ekonomiska säkerhet, suveränitet och resiliens, bland annat genom att presentera förslag på att främja europeiska produkter och tjänster i offentliga upphandlingar. Konkurrensverket har betonat vikten av att konsekvenserna av eventuella förslag på kriterier för så kallad europeisk preferens noggrant analyseras inom ramen för översynen. Konkurrensverket har framfört en risk för att mer långtgående geografiska begränsningar rörande urval av anbudsgivare varken är ändamålsenliga eller tillräckliga för att effektivt uppnå tillfredsställande nivåer av motståndskraft och försörjningssäkerhet, samtidigt som det riskerar att hämma konkurrens och innovation.

Idén om europeisk preferens i upphandling finns med även i andra sammanhang, exempelvis i kommissionens inre marknadsstrategi, och i mars 2026 presenterade kommissionen ett lagstiftningsförslag om en rättsakt som syftar till att påskynda EU:s industriella kapacitet genom att öka efterfrågan på teknik och produkter med låga koldioxidutsläpp som tillverkats i EU.³¹⁸ Förslaget innefattar bland annat regler för offentlig upphandling som innebär att europeiska leverantörer främjas vid urvalet av anbudsgivare inom särskilda strategiska sektorer såsom stål, cement, aluminium, bilar och nettonollteknik.

9.2.2 Översyn av upphandlingsreglerna på försvarsområdet

Konkurrensverket har också bidragit till kommissionens samråd avseende upphandlingsreglerna på försvarsområdet. Samrådet kommer att utgöra underlag för en konsekvensbedömning och ett förslag om en översyn av reglerna som kommer att presenteras under tredje kvartalet 2026.

Konkurrensverket har i sitt bidrag till samrådet genomgående hänvisat till de synpunkter som framfördes under översynen av upphandlingsdirektiven och välkomnar exempelvis regelförenklingsåtgärder även gällande upphandlingsreglerna på försvarsområdet. Konkurrensverket har särskilt betonat vikten av att försörjningssäkerhet beaktas inom ramen för försvarsupphandlingar.

9.2.3 Förordningen om utländska subventioner

Förordningen om utländska subventioner som snedvrider den inre marknaden (FSR) syftar till att förhindra snedvridning på den inre marknaden till följd av subventioner som lämnats av länder utanför EU till företag som är verksamma inom EU. Förordningen tillämpas av kommissionen, och Konkurrensverkets roll är att ta emot information från kommissionen, förse kommissionen med information samt bistå kommissionen vid platsundersökningar i Sverige.

³¹⁸ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för åtgärder för att påskynda industriell kapacitet och avkarbonisering i strategiska sektorer samt om ändring av förordningarna (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 och (EU) 2024/3110.

Förordningen trädde i kraft 2023, och innehåller bestämmelser om regelbundna översyner. Kommissionen påbörjade under 2025 en första översyn av förordningen genom att be om synpunkter från berörda parter.³¹⁹ En sammanfattning av synpunkter som inkom under samrådet hösten 2025 publicerades i februari 2026. Enligt kommissionen var respondenterna i allmänhet positivt inställda till förordningens betydelse för den inre marknaden, men lyfte även fram förslag till förbättringar vad gäller rapportering och behov av förtydliganden av vissa begrepp.³²⁰

I syfte att ge ökad förutsägbarhet och transparens publicerade kommissionen den 9 januari 2026 riktlinjer för tillämpningen av vissa bestämmelser i förordningen.³²¹ Riktlinjerna avser att bland annat klargöra hur kommissionen konstaterar att det föreligger en snedvridning av konkurrensen till följd av en utländsk subvention, hur snedvridande effekter vägs mot eventuella positiva effekter av en utländsk subvention och kommissionens befogenhet att begära förhandsanmälan i fall som understiger tröskelvärdet.

9.2.4 Förslag om förenklad leverantörskontroll vid upphandling

Regeringen har föreslagit ett nytt system för registerkontroll vid offentlig upphandling och användning av valfrihetssystem.³²² Genom systemet ska det vara möjligt för upphandlande myndigheter och enheter att kontrollera om det finns skäl för uteslutning av en leverantör till följd av brott, obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter samt med anledning av vissa kvalificerade ekonomiska svårigheter. En sådan leverantörskontroll ska kunna begäras både i samband med tilldelning av kontrakt och vid uppföljning av avtal.

Det föreslås också kompletterande sekretessbestämmelser, bestämmelser om tystnadsplikt och bestämmelser om rättsligt stöd för viss personuppgiftsbehandling i fråga om de uppgifter som kan komma fram av kontrollen i belastningsregistret. Regeringen föreslår vidare att bestämmelserna om uteslutning av leverantörer i LOU i huvudsak även ska gälla vid uteslutning av sökande i LOV. En upphandlande myndighet ska därmed, med ett fåtal undantag, få utesluta en sökande på de direktivstyrda uteslutningsgrunder som följer av LOU. Ändringarna innebär att grunderna för när en leverantör kan uteslutas inte kommer att skilja sig åt beroende av om den aktuella tjänsten upphandlas eller tillhandahålls i ett valfrihetssystem. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

³¹⁹ Kommissionens pressmeddelande den 12 augusti 2025 – *Kommissionens översyn av förordningen om utländska subventioner*.

³²⁰ Nyhet från kommissionen den 20 februari 2026 – *Commission publishes summary of responses to consultation on Foreign Subsidies Regulation review*.

³²¹ Meddelande från kommissionen – Riktlinjer för tillämpningen av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2560 om utländska subventioner som snedvrider den inre marknaden (C/2026/224).

³²² Prop. 2025/26:177. *Förenklad leverantörskontroll vid upphandling*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/forenklad-leverantorskontroll-vid-upphandling_hd03177/, hämtad den 17 mars 2026.

9.2.5 Regeringsuppdrag till Statskontoret om en nationell upphandlingsdatabas

Regeringen har gett Statskontoret i uppdrag att lämna förslag på hur en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata kan etableras. Syftet är bland annat att stärka det korruptionsförebyggande arbetet genom att samla upphandlingsinformation på ett ställe och skapa bättre förutsättningar att upptäcka avvikelser, riskmönster och oegentligheter i den offentliga upphandlingen.

En samlad databas och en nationell analysfunktion är också viktiga för att täppa till det informationsvakuum som OECD pekat på i sin utvärdering av Sveriges arbete mot korruption. I dag saknas en sammanhållen bild av hur offentliga upphandlingar omsätts i inköp. Genom att samla data om upphandlingar, avtal och faktiska inköp skapas för första gången en nationell helhetsbild som gör det möjligt att upptäcka systematiska risker, förbättra kontrollen och stärka styrningen av de offentliga affärerna. Det ger bättre förutsättningar att agera tidigt när oegentligheter uppträder och säkerställa att skattemedel används korrekt i hela landet.

Statskontoret ska vid utförandet av uppdraget inhämta synpunkter från bland annat Konkurrensverket. En delredovisning ska lämnas senast den 16 december 2026 av den del av uppdraget som avser en nationell upphandlingsdatabas och uppdraget ska senast den 31 maj 2027 slutredovisas till Regeringskansliet.³²³

9.2.6 Konkurrensverkets ställningstaganden

För att säkerställa rättssäkerheten behöver tillsynen vara förutsägbar och transparent. Därför publicerade Konkurrensverket ett ställningstagande före sommaren 2025, där det tydliggörs hur vi går till väga för att fastställa avgiftens storlek i den delen av vår tillsyn där vi gör egna prioriteringar.³²⁴ Ställningstagandet är ett utflöde av beslutanderätten och syftar till att bidra till ökad transparens rörande Konkurrensverkets beräkningar av upphandlingsskadeavgift.

Under året kommer Konkurrensverket fortsätta arbetet med att öka transparensen gällande våra beräkningar av upphandlingsskadeavgift. Konkurrensverket har därför för avsikt att även ta fram en metod för de avgiftsärenden som vi är skyldiga att besluta i, de så kallade obligatoriska upphandlingsskadeavgifterna. Vi avser att redovisa resultatet av det arbetet under 2026.

³²³ Fi2025/02390 (delvis), Fi2025/02401 (delvis), Fi2026/00599.

³²⁴ Konkurrensverket, *Konkurrensverkets ställningstagande om metod för fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek*, Ställningstagande 2025:1.
https://www.konkurrensverket.se/globalassets/dokument/upphandling/stallningstaganden/2025-1_stallningstagande-om-metod-for-faststallande-av-upphandlingsskadeavgiftens-storlek_24-0122.pdf

Den 29 april 2025 meddelade EU-domstolen ett förhandsavgörande gällande ändringar av koncessionsavtal.³²⁵ Genom EU-domstolens uttalanden i målet har det klargjorts att inte alla ändringsbestämmelserns tillämplighet förutsätter att det ursprungliga avtalet ingåtts genom en annonserad upphandling. Med anledning av denna rättspraxis som rör ändringar av ett koncessionsavtal upphävde Konkurrensverket i oktober 2025 ställningstagandet *Ändringsbestämmelsernas tillämplighet på otillåtet direktupphandlade avtal*³²⁶, då vi bedömde att ställningstagandet inte fullt ut återspeglade nu gällande rätt. Upphävandet ska inte förstås som att Konkurrensverkets slutsatser i ställningstagandet ska tolkas motsatsvis. Konkurrensverket kommer att fortsätta att analysera vilka effekter den nya rättspraxisen har för ändringsbestämmelsernas tillämpningsområde.

9.3 Otillbörliga handelsmetoder

9.3.1 UTP-direktivets förbud mot sena annulleringar

Regeringen har föreslagit en justering av reglerna om förbud mot sena annulleringar vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter. Förslaget innebär att det nuvarande förbudet mot att annullera en order med kortare varsel än 30 dagar, eller den kortare tid som följer av föreskrifter, kompletteras med en ny bestämmelse som klargör att även annulleringar som sker med längre varsel än så är förbjudna om leverantören inte rimligen kan förväntas hitta något alternativt sätt att få avsättning för eller använda produkterna i fråga. Förslaget syftar till att säkerställa ett korrekt genomförande av UTP-direktivet. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juni 2026.³²⁷

9.3.2 Förordningen om gränsöverskridande samarbete

Under 2025 pågick ett arbete inom EU:s råd och Europaparlamentet med att ta fram en EU-förordning för att skapa rättsliga förutsättningar för samarbete mellan tillsynsmyndigheterna i de olika medlemsstaterna. Inom ramen för detta arbete har Konkurrensverket bistått regeringen vid förhandlingar i EU:s råd och framfört vår syn på frågan om hur samverkan mellan tillsynsmyndigheterna kan förbättras för att bättre hantera det faktum att en väldigt stor del av handeln med jordbruks- och livsmedelsprodukter sker mellan medlemsstaterna i EU. Rättsakten förväntas träda i kraft under våren 2026 och tillämpas från och med hösten 2027.

³²⁵ Mål C-452/23, Fastned Deutschland, EU:C:2025:284.

³²⁶ Konkurrensverket, *Konkurrensverkets ställningstagande ändringsbestämmelsernas tillämplighet på otillåtet direktupphandlade avtal*, ställningstagande 2023:3.

³²⁷ Prop. 2025/26:135. Förbättrat genomförande av UTP-direktivets förbud mot sena annulleringar, <https://www.regeringen.se/contentassets/f2f744dea34c4432bee1f215048e53d3/forbatrat-genomforande-av-utp-direktivets-forbud-mot-sena-annulleringar-prop.-202526135.pdf>, hämtad den 3 mars 2026.

9.3.3 Europeiska kommissionens utvärdering och översyn av UTP-direktivet

I slutet av 2025 publicerade kommissionen sin utvärdering av det direktiv, UTP-direktivet, som ligger till grund för LOH. I utvärderingen kom kommissionen i stora delar fram till liknande slutsatser som Konkurrensverket gjorde i utvärderingen av LOH, se avsnitt 6.3.1. Mellan december 2025 och februari 2026 genomförde kommissionen ett samråd genom vilket berörda intressenter fick möjlighet att föra fram om UTP-direktivet bör förändras och i sådana fall på vilket sätt. Kommissionen har även hämtat in synpunkter från medlemsstaternas tillsynsmyndigheter inom Unfair Trading Practices Enforcement Network. Kommissionen kommer nu att påbörja ett arbete med att se över om det finns ett behov av ett reviderat regelverk på EU-nivå när det gäller otillbörliga handelsmetoder. Resultatet av detta arbete planeras att presenteras under 2026.

En eventuell åtgärd som lyfts inom ramen för kommissionens samråd är att det inte ska vara en tillåten handelsmetod att betala jordbrukare ersättning som systematiskt understiger jordbrukarens produktionskostnader. Det finns i nuläget inte något konkret förslag att ta ställning till. Konkurrensverkets generella uppfattning är att det alltid är viktigt att noga överväga effekterna av att öka på regelbördan för företag, då ökad reglering många gånger leder till ökade kostnader för företagen. Detta är alltid viktigt att beakta, men extra viktigt i livsmedelskedjan som i vissa delar varit utsatt för kraftigt ökade kostnader de senaste åren.

Konkurrensverkets uppfattning är även att det är viktigt med lika spelregler för marknadsaktörerna och att det inom ramen för översynen av UTP-direktivet bör övervägas om det finns anledning att harmonisera regelverken i de olika medlemsstaterna i högre grad.

Ringvägen 100
118 60 Stockholm
08-700 16 00
konkurrensverket@kkv.se

www.konkurrensverket.se